

BEMÆRK, AT PROGRAMMET ER I UDKAST.

DET ER IKKE ENDELIGT GODKENDT AF EUROPA-KOMMISSIONEN.

DER KAN DERFOR SKE ÆNDRINGER

Nationalt program for EU's Regionalfond
DANMARK

3. juni 2022

*Stærke virksomheder gennem innovation,
digitalisering og grøn omstilling*

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	2
1. Programstrategi: Vigtigste udviklingsmæssige udfordringer og politiske løsninger	4
Vækstudfordringer	4
Velstand	5
Produktivitet	7
Vækstpotentiale og velfærdsteknologi.....	7
Innovation	8
Digitalisering	11
Turisme	12
Grøn omstilling	14
Bæredygtig byudvikling	16
EU's makroregionale strategi for Østersøregionen	17
FN's verdensmål	17
Tabel 1	18
2. Prioriteter, undtagen teknisk bistand	23
Prioritet 1 Innovation, konkurrenceevne og digitalisering	23
1.1 Mere forskning og innovation i danske SMV'er	23
Specifik målsætning	23
1.2 Digitale løsninger der gør SMV'er stærkere.....	31
Specifik målsætning	31
1.3 Stærkere SMV'er gennem internationalisering, digitalisering og grøn omstilling	36
Specifik målsætning	36
Prioritet 2 Grøn omstilling i SMV'er	43
Specifik målsætning	43
Prioritet 3 Udvikling af turismeområder (turismeinfrastruktur)	50
Specifik målsætning	50
Prioritet 4 Levende og bæredygtige bymidter	56
Specifik målsætning	56
Prioritet 5 Udvikling af styrkeposition for velfærdsteknologi	63
Specifik målsætning	63
2.T Prioriteter vedrørende teknisk bistand	70
Prioritet 6 vedrørende teknisk bistand	70
3. Finansieringsplan	73
4. Grundforudsætninger	75
5. Programmyndigheder	97
6. Partnerskab	97
7. Kommunikation og synlighed	99

Formål	99
Målgrupper	99
Kanaler	100
Indikatorer for overvågning og evaluering.....	101
Budget	101
8. Anvendelse af enhedsomkostninger, faste beløb, faste takster og finansiering, der ikke er knyttet til omkostningerne	101
9. Liste over planlagte operationer af strategisk betydning med en tidsplan (Tillæg 3) ..	102

UDKAST

1. Programstrategi: Vigtigste udviklingsmæssige udfordringer og politiske løsninger

Det går godt i store dele af Danmark, men væksten er ulige fordelt. Væksten er særligt steget i de større bykommuner, mens stigningen har været mindre i kommuner længere væk fra en større by. Regionalfondsmidlerne investeres med henblik på at bidrage til at styrke udviklingen og mulighederne for at drive virksomhed i hele Danmark.

Regeringen ønsker, at Danmark tager lederskab på den grønne omstilling. Regeringen har med klimapartnerskaberne sendt et klart signal om, at erhvervslivet har en vigtig rolle i at bidrage til et grønnere Danmark, herunder indsatsen for at realisere regeringens mål om 70 pct. reduktion af drivhusgasudledning i Danmark i 2030. Målsætningen skal nås på en måde, hvor man samtidig understøtter arbejdspladser, velfærd, vækst, eksport og konkurrenceevne. Regionalfonden kan bidrage til, at den grønne omstilling kommer ud til de små og mellemstore virksomheder i hele landet.

Beskæftigelsen er i øjeblikket høj i Danmark. Men Danmark og danske virksomheder står over for en række nye udfordringer som følge af den teknologiske udvikling, globaliseringen og ændringer i internationale handelsmønstre. Derfor er der behov for indsatser, der styrker innovation og virksomhedernes omstillingsparathed.

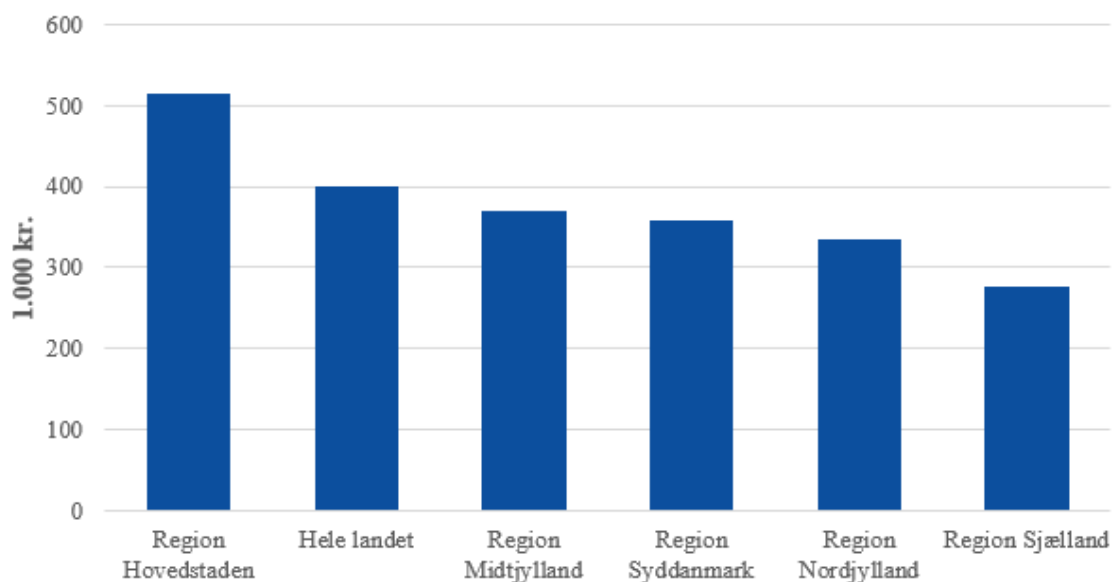
I det følgende belyses den overordnede økonomiske situation i Danmark med særligt fokus på de udfordringer, som regionalfondsindsatsen skal bidrage til at løse.

Vækstudfordringer

Danmark hører til blandt verdens rigeste lande, og i 2020 var Danmark blandt de ti mest velstående lande i OECD målt ved BNP pr. indbygger. Den relativt høje velstand i Danmark skyldes især en høj produktivitet, mens arbejdsudbuddet målt i timer pr. indbygger ligger noget under OECD-gennemsnittet (OECD.stat).

Velstand

Figur 1. BNP pr. indbygger, 2019

Ann: BNP pr. indbygger, løbende priser.
Kilde: Danmarks Statistik

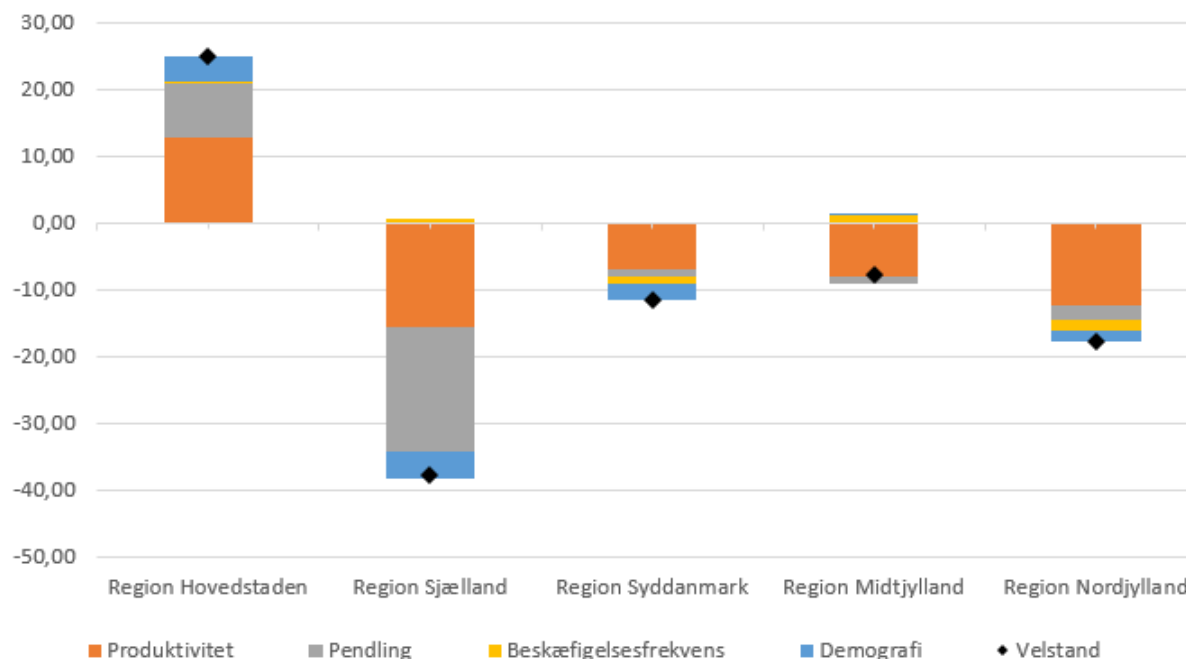
Velstanden afhænger af, hvor meget vi arbejder, og hvilken værdi vi skaber, når vi arbejder (produktiviteten). På kort sigt kan velstanden både hæves ved, at der arbejdes mere, og ved at produktiviteten hæves. På længere sigt afhænger velstandsudviklingen hovedsageligt af produktivitetsvæksten.

Velstandsniveauet varierer betydeligt på tværs af regionerne. Velstanden er højere i Region Hovedstaden end i resten af landet, jf. Figur 1. Det høje velstandsniveau i Region Hovedstaden skyldes både en relativt høj produktivitet og et relativt højt arbejdsudbud (Erhvervsstyrelsen (2019): Statistik om decentrale vækstvilkår). BNP pr. indbygger er lavest i Region Sjælland.

De regionale forskelle i velstandsniveauet kan i nogen grad tilskrives pendlingsmønstre. En betydelig del af Region Sjællands efterslæb med hensyn til BNP pr. indbygger kan tilskrives pendling til hovedstadsområdet. Mange indbyggere i Region Sjælland pendler til Region Hovedstaden for at arbejde. Disse personer trækker BNP pr. indbygger nedad i Region Sjælland - og opad i Region Hovedstaden - fordi BNP opgøres på arbejdsstedet, mens indbyggertallet opgøres på bopælen. Personer, som pendler fra Region Hovedstaden til Region Sjælland, har den modsatte effekt, men netto er der en meget stor pendling fra Region Sjælland til Region Hovedstaden. Omkring halvdelen af afstanden mellem BNP pr. indbygger i Region Sjælland og landsgennemsnittet kan tilskrives pendling, jf. Figur 2.

Velstandsniveauet i Region Hovedstaden ligger ca. 25 pct. over landsgennemsnittet. Halvdelen af forskellen skyldes højere produktivitet, mens demografien forklarer knap 4 pct. I de tre vestdanske regioner forklares hovedparten af afstanden til landsgennemsnittet af et relativt lavt produktivetsniveau.

Figur 2. BNP pr. indbygger ift. landsgennemsnittet fordelt på bidrag fra produktivitet, pendling, beskæftigelsesfrekvens og demografi, 2019

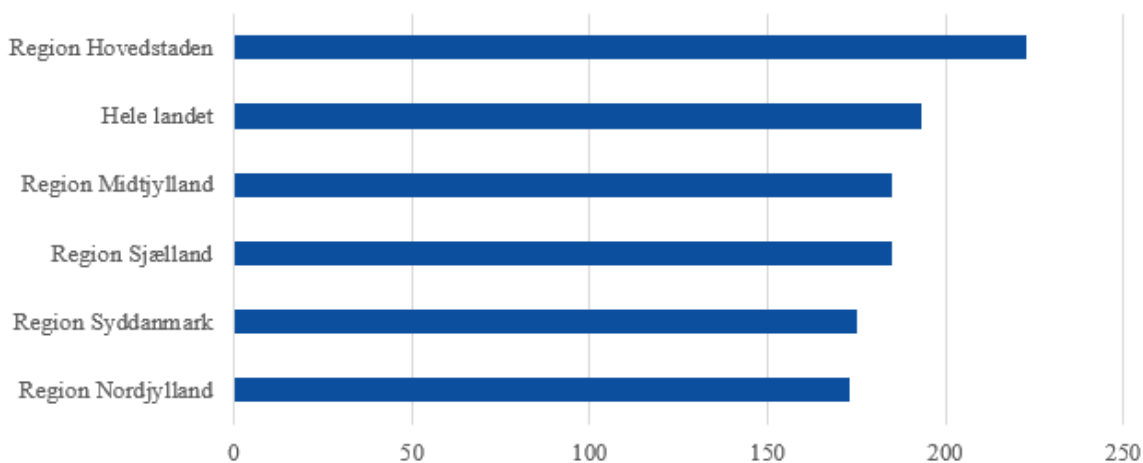

Ann.: Produktiviteten er opgjort som BNP pr. beskæftiget. Tal for beskæftigelsen er opgjort i november året før. Nationalregnskabstal er foreløbige.

Kilde: Danmarks Statistik

For at tage højde for pendling mellem regionerne kan velstandsniveauet også belyses ved erhvervsindkomst pr. indbygger. I modsætning til BNP opgøres erhvervsindkomsten på bopælsadressen ligesom indbyggertallet. De geografiske variationer reduceres betydeligt, når velstandsniveauet belyses ved hjælp af erhvervsindkomsten pr. indbygger, jf. Figur 3. Målt på erhvervsindkomst pr. indbygger ligger Region Sjælland på niveau med Region Midtjylland. Erhvervsindkomsten pr. indbygger er højest i Region Hovedstaden.

Figur 3. Erhvervsindkomst pr. indbygger, 2019

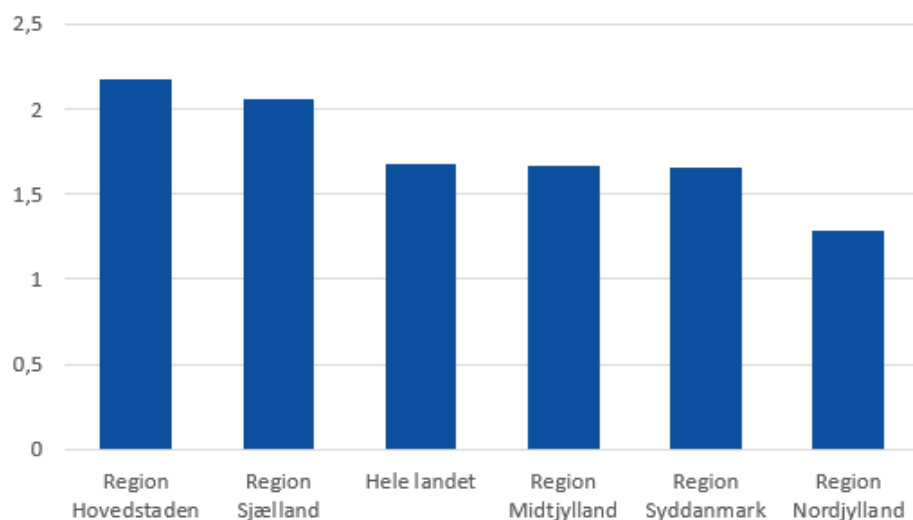
Ann.: Erhvervsindkomst pr. indbygger, løbende priser.

Kilde: Danmarks Statistik

Produktivitet

Produktiviteten er et udtryk for, hvor effektivt de tilgængelige ressourcer udnyttes. Hvis der kan skabes mere (eller samme) værdi uden at øge ressourceforbruget (eller med et mindre ressourceforbrug), er det et udtryk for produktivitsfremgang. En stærk produktivitsvækst er central for den langsigtede udvikling i velstanden. Region Hovedstaden har oplevet den kraftigste vækst i produktiviteten fra 2009 til 2019, jf. Figur 4. Produktivitsudviklingen i Region Sjælland ligger lidt under Region Hovedstaden, men højere end landsgennemsnittet. Region Midtjylland, Region Syddanmark og Region Nordjylland ligger under landsgennemsnittet.

Figur 4. Gennemsnitlig årlig vækst i produktiviteten, 2009-2019

Anm.: Produktiviteten er opgjort som bruttonationalprodukt pr. time.

Kilde: Danmarks Statistik

Vækstpotentiale og velfærdsteknologi

Målt på andelen af alle virksomheder, der udvikler sig til vækstvirksomheder, ligger Danmark under gennemsnittet for OECD-landene (*Redegørelse om vækst og konkurrenceevne*, Regeringen 2018).

Europa-Kommissionens landerapport for 2019 fremhæver, at forholdsvis få danske virksomheder kommer ind i solide vækst- og skaleringsforløb, og at beskæftigelsen i vækstvirksomheder ligger under det europæiske gennemsnit. Det anbefales derfor, at der investeres i indsatser, der fremmer vækst og internationalisering samt øget innovation blandt SMV'er.

Danmark er et lille hjemmemarked, og derfor spiller øget internationalisering i de danske virksomheder og international samhandel en afgørende betydning for virksomhedernes konkurrenceevne, produktivitet og vækst. En relativt lille andel af de danske virksomheder retter sig mod det internationale marked. Særligt blandt SMV'er er internationaliseringsgraden lav, og i de seneste ti år er danske virksomheders eksport vokset mindre end i de fleste andre OECD-lande (*Redegørelse om vækst og konkurrenceevne*, Regeringen 2018). Analyser viser, at manglende erfaringer, ressourcer og kompetencer, herunder viden om finansiering, er nogle af de centrale udfordringer, der hæmmer SMV'ernes eksport. Hermed findes et uforløst potentiale i at sikre flere internationalt orienterede og eksportparate SMV'er.

Overalt i verden kommer velfærdsstaten under øget pres bl.a. som følge af den demografiske udvikling. Der er et globalt voksende potentiale for afsætning af produkter og løsninger, som kan føre til bedre kvalitet for borgeren og mere omkostningseffektiv sundhed og velfærd. Det velfærdsteknologiske område har et stort potentiale til at bidrage med løsninger på nogle af de store velfærds- og sundhedsmæssige udfordringer både i og uden for Danmark. Det overordnede billede af udviklingen inden for velfærdsteknologien vidner ligeledes om et erhverv i fremgang. I Danmark er der gode muligheder for at bidrage til løsningen af de store udfordringer og dermed styrke væksten. (*Strategi for decentral erhvervsfremme 2020-2023*). Til trods for det store potentiale ved at udbrede velfærdsteknologi i særligt den offentlige sektor, lider den velfærdsteknologiske sektor under en række specifikke udfordringer, der på forskellig vis hæmmer virksomhedernes vækstpotentiale såvel som den offentlige sektors optag og implementering af nye velfærdsteknologiske løsninger. Kommunernes Landsforening kortlagde i 2017 12 specifikke udfordringer forbundet med udbredelsen af velfærdsteknologi og indfrielsen af teknologiens potentialer for borgere, medarbejdere og kommuner. Disse omhandler blandt andet udfordringer med implementering og realisering af gevinster, manglende kendskab/overblik over nye teknologier og deres potentialer samt et manglende fokus på velfærdsteknologien blandt driftsledere (*Barrierer og udfordringer*, KL 2017). Udfordringsbilledet bekræftes desuden af virksomhederne, og i partnerskabsprocessen for udarbejdelsen af regionalfondsprogrammet er særligt et velfungerende hjemmemarked blevet fremhævet som en væsentlig forudsætning for, at danske velfærdsteknologiske løsninger kan afsættes på det globale marked.

Innovation

Danske SMV'er og iværksættere har overordnet set en forståelse for vigtigheden og effekten af arbejdet med innovation, men der findes flere barrierer for, at disse målgrupper engagerer sig i innovationsaktiviteter. Barriererne er fx manglende viden om, hvilket innovationspotentiale virksomheden har, og manglende viden om, hvordan man konkret arbejder med innovation. Endelig er manglende viden om, hvilke innovationsaktiviteter der er tilgængelige og relevante for virksomheden, og om, hvilke aktører der er værdi i at samarbejde med, væsentlige barrierer.

Det er afgørende at overkomme disse barrierer for at sikre, at innovation sker i SMV'er og iværksættervirksomheder, så den ønskede vækst, jobskabelse og udvikling kan realiseres. Og det er således med dette udgangspunkt, at Regionalfonden vil investere yderligere i innovation blandt SMV'er og iværksættervirksomheder.

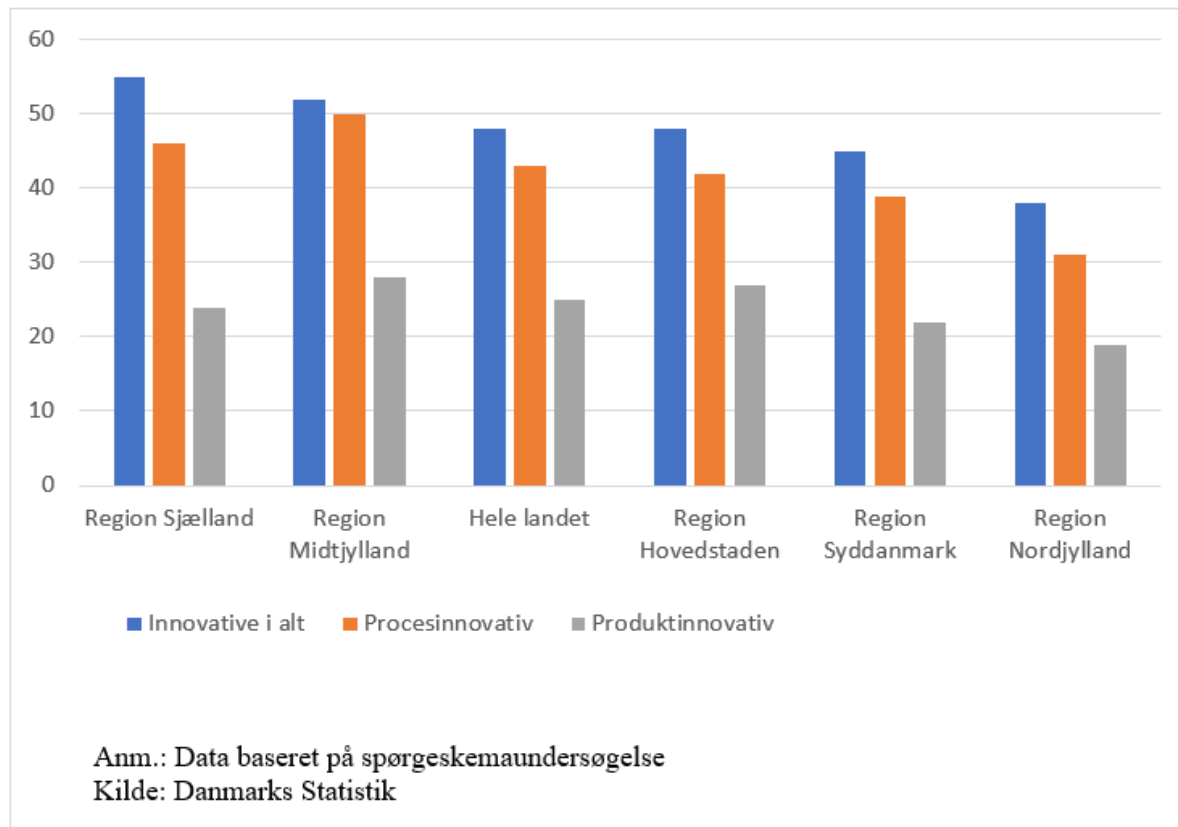
Europa-Kommissionens landerapport for 2019 anbefaler, at dette fx sker via klynger og netværk. Klyngestrukturen i Danmark, som er udformet til at understøtte Danmarks strategi for intelligent specialisering, skal bidrage til at få flere virksomheder i gang med at arbejde med og samarbejde om innovation samt stifte kendskab med det relevante økosystem og øvrige danske innovationssystem. Men klyngestrukturen skal også understøtte samarbejdsaktiviteter med højt innovationsniveau, herunder både samarbejder mellem virksomheder og videninstitutioner, GTS-institutter, offentlige myndigheder og andre virksomheder.

Danske SMV'er og iværksættervirksomheder har meget varierende niveauer af innovationsmodenhed, forstået som forudsætninger for og erfaring med at indgå i samarbejdsaktiviteter om innovation.

Andelen af innovative virksomheder er størst i Region Sjælland og Region Midtjylland, jf. Figur 5.

Figur 5. Andel innovative virksomheder, 2020

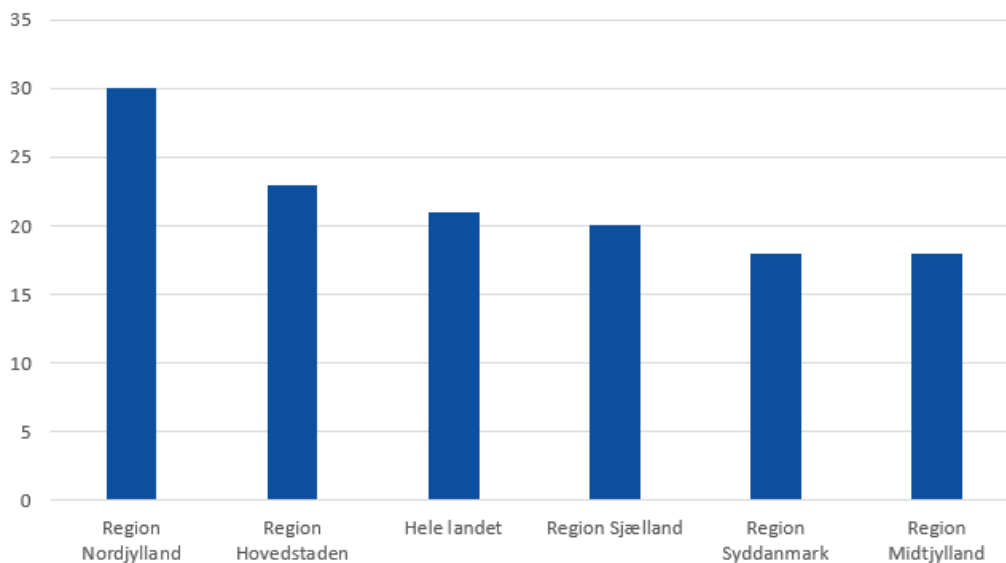

Virksomhedernes innovation kan bl.a. styrkes ved at samarbejde med andre virksomheder, forskningsinstitutioner eller lignende om forskning og udvikling. Andelen af innovative virksomheder, der samarbejder med eksterne om forskning og udvikling er højest i Region Nordjylland, jf.

Figur . Opgørelsen af innovative virksomheder, der samarbejder med eksterne om forskning og udvikling er alene baseret på de innovative virksomheder. Den relativ høje andel i Region Nordjylland i forhold til de øvrige regioner er således alene et udtryk for, at relativt mange innovative virksomheder i Region Nordjylland samarbejder med eksterne om forskning og udvikling og ikke, at der samlet set er mange innovative virksomheder i Nordjylland.

UDKAST

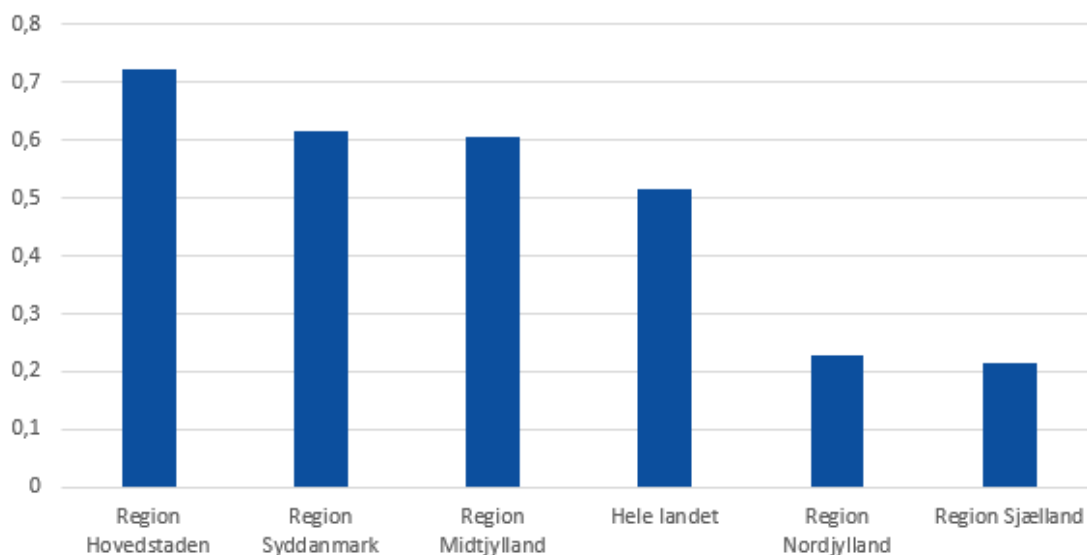
Figur 6. Andel innovative virksomheder, der samarbejder med eksterne om forskning og udvikling, 2016

Kilde: Danmarks Statistik

Jf. Figur 7 har virksomheder i Region Hovedstaden de største udgifter til innovation relativt til BNP, mens Region Sjællands virksomheder har de laveste. Region Nordjylland ligger også noget under landsgennemsnittet. Bemærk, at udgifter til innovation her ikke omfatter udgifter til FoU, men derimod udgifter til løn og sociale udgifter, øvrige driftsudgifter, køb af materiel, udstyr og software til innovation, køb af eksterne rettigheder, køb af anden ekstern viden og køb af konsulentydelse.

Figur 7 Virksomhedernes udgifter til innovation i pct. af BNP, 2018

Kilde: Danmarks Statistik

Digitalisering

Danmark er et af de mest digitale lande i verden ifølge Erhvervsministeriets *Redegørelse om Danmarks Digitale Vækst 2021*. Eksempelvis viser en opgørelse fra Eurostat, at Danmark i 2020 var det tredje mest digitale samfund i EU, kun overgået af Finland og Sverige. Danmark lå dog nr. 1 ved seneste *Redegørelse om Danmarks Digitale Vækst 2019*. Digitaliseringen understøtter innovation, produktivitet og konkurrenceevne i virksomhederne og har derfor i sidste ende betydning for velstand og velfærd.

Danmark ligger dog lidt efter sammenlignelige lande, når det kommer til anvendelsen af mere avanceret digital teknologi som kunstig intelligens og "Internet of Things". Der er også tegn på, at sammenlignelige lande er længere fremme på avancerede digitale kompetencer og har en højere tilgængelighed af fx IT-specialister. Når det gælder anvendelsen af mere avancerede teknologier, er forskellen mellem små og store virksomheder blevet større de senere år. Der kan således være behov for indsatser, der får SMV'erne tilstrækkeligt i gang med digital omstilling. I en international sammenhæng er de danske SMV'er dog generelt mere digitale end EU-gennemsnittet.

Regeringens Digitaliseringspartnerskab har i oktober 2021 afleveret anbefalinger til, hvordan Danmark bedst udnytter den digitale omstilling. Digitaliseringspartnerskabet har anbefalet 46 konkrete tiltag for at løfte Danmarks digitalisering, herunder anbefales bl.a. et indsatsområde for øget vækst og eksport gennem verdens mest digitale og produktive virksomheder. Hertil peges bl.a. på fire fundamentale for den digitale udvikling: digitale kompetencer, øget og ansvarlig anvendelse af data, stærk cybersikkerhed og tidssvarende digital infrastruktur. Regionalfondsprogrammet kan bidrage til at følge op på en lang række af anbefalingerne.

Som det fremgår af Europa-Kommissionens landerapport fra 2019 har Danmark behov for at investere i yderligere digitalisering af SMV'erne, men også behov for at investere i udviklingen af nye digitale løsninger. Danske virksomheder er langt fremme, når det gælder de basale digitale teknologier (fx regnskab, administration, salg og drift) og anvendelse af industrirobotter.

På den baggrund anvendes Regionalfondens i 2021-2027 først og fremmest til at investere i udviklingen af nye digitale teknologier og i SMV'ernes anvendelse af avancerede teknologier, herunder de digitale.

Danske virksomheders generelt høje digitale niveau udvikles og understøttes dog også gennem Regionalfondens ved investeringer i nye offentlige, digitale løsninger til gavn for SMV'er.

I dag er virksomheders håndtering af data, som skal leveres til det offentlige eller som følge af krav fra det offentlige, præget af tunge manuelle processer, som er kilde til fejl, og som er en barriere for effektiv myndighedskontrol. Det er tidskrævende for både virksomheder og myndigheder. Der er behov for at igangsætte en række initiativer til at understøtte små og mellemstore virksomheders potentiale for yderligere digitalisering og bane vejen for automatiseret brug af finansielle og grønne data. Det vil skabe byrdelettelser for SMV'er, styrke deres konkurrenceevne, gøre dem robuste over for kommende krav til dokumentation af produkters miljø- og klimapåvirkning samt muliggøre en markedsdrevet grøn og cirkulær omstilling.

Udbudsområdet har væsentlige digitale udfordringer, som bl.a. gør det vanskeligere for særligt små virksomheder at byde på offentlige opgaver. Virksomhederne bør ikke bruge unødvendig tid på at afgive tilbud. Offentlige digitale løsninger vurderes at kunne mindske barriererne for

virksomheders adgang til udbud. Smidiggørelsen kan blandt andet tage udgangspunkt i at styrke mulighederne for datagenbrug, stordriftsfordele og lavere transaktionsomkostninger for både ordre- og tilbudsgivere.

Turisme

Turisme er en styrkeposition for Danmark og har stor betydning for mange virksomheder og områder i hele landet. Det gælder de klassiske turismevirksomheder som hoteller, campingpladser, restauranter, transportvirksomheder, attraktioner og forlystelser, men også særligt detailhandlen nyder godt af den omsætning, der kommer fra danske og udenlandske turister. Som afledt effekt af turisternes forbrug på 132,5 mia. kr., blev det i 2018 til 169.000 fuldtidsjobs jf. figur 8 (VisitDenmark: Turismens økonomiske betydning i Danmark 2018). Turismen er drevet af nye vækstmarkeder, en voksende middelklasse og stigende rejselyst og udgør dermed et markant vækstpotentiale for Danmark i den globale økonomi. På den måde bidrager turismen til levende byer og attraktive lokalsamfund, der kan fremme beskæftigelse og bosætning i hele landet.

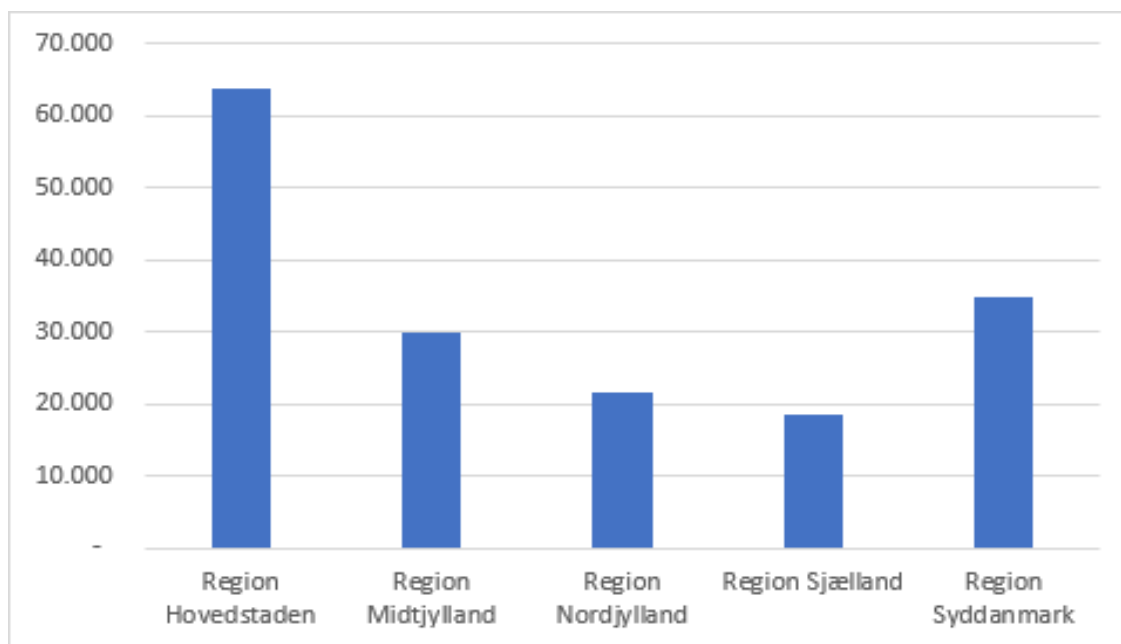
I årene frem til COVID-19-pandemien var dansk turisme i kraftig vækst. Antallet af turistovernatninger satte i 2019 rekord for 6. år i træk med 56,1 mio. overnatninger. Men COVID-19-pandemien har haft store konsekvenser for dansk turisme. Pandemien estimeres at have påvirket turismeomsætningen med et tab på omkring 40,6 mia. kr. i 2020 (VisitDenmark: Turismen i Danmark 2021).

På den baggrund er der ifølge Genstartsteam for turisme behov for indsatser, der styrker turismeerhvervens forudsætninger for at gribe og udnytte nye markedsmuligheder på kort og langt sigt. På kort sigt er der med REACT-EU og regeringens sommer- og erhvervspakke mv. i 2021 iværksat tiltag, som skal bidrage til at løfte dansk turisme og oplevelsesøkonomi ud af krisen. På langt sigt er der behov for investeringer af strukturel betydning.

Kyst- og naturturismen er det største forretningsområde i dansk turisme og skaber grobund for vækst og beskæftigelse i områder af Danmark, som er ramt af nedgang i befolkningstallet – blandt andet som følge af manglende beskæftigelsesmuligheder. Turismens betydning er således særligt stor i kyst- og naturturismen og i landdistriktskommunerne, hvor den udgør en stor del af den samlede økonomi (*VisitDenmark, Turismens økonomiske betydning i Danmark 2019, tabel 1.6.1*). Men det er i høj grad storbyturismen, der gennem de senere år har drevet væksten. Målt i antal overnatninger er storbyturismen steget med 119 pct. (4,8 mio. overnatninger) i perioden 2008 til 2019, mens kyst- og naturturismen er steget med 15 pct. (5,3 mio.) (VisitDenmark: Statusanalyse af turismens udvikling og konkurrenceevne i Danmark, 2020 (udgivet af det Nationale Turismeforum)).

Det er afgørende, at der er gode vilkår for udvikling i de områder, hvor turismens vækstpotentiale ikke udnyttes, hvis Danmark skal tiltrække sin andel af de flere turister fremover, så turismebranchen og dens følgerhverv kan få del i den forventede fremtidige globale stigning i turismen. En forudsætning for denne vækst er, at der kan tilbydes et konkurrencedygtigt og attraktivt turismeprodukt med kapacitet og plads til turisterne.

Figur 8 Beskæftigelse inden for turisme, fuldtid, 2019

Kilde: VisitDenmark

Der er gennem de senere år set omfattende hotelinvesteringer i de store byer og ikke mindst i hovedstaden, hvilket er medvirkende til at fastholde forudsætninger for væksten i storbyturismen. I kyst- og naturturismen opleves imidlertid en opbremsning i overnatningskapacitetens udvikling. Antallet af fritidshuse til udlejning er stagneret på omkring 40.000 siden 2016. Kapaciteten og udnyttelsen på landets feriecentre har samtidig været svagt faldende de sidste par år, mens campingpladsernes kapacitet og udnyttelse stort set har været uændret siden 2015 (VisitDenmark: Statusanalyse af turismens udvikling og konkurrenceevne i Danmark, 2020 (udgivet af det Nationale Turismeforum)). Dermed er der risiko for, at manglende investeringer i kapacitet uden for storbyerne bliver en bremse for væksten og dermed for jobskabelse i områderne uden for de større byer.

Dette underbygges af antallet af turismeovernatninger. Mens disse er steget med gennemsnitligt 2,1 pct. årligt siden 2008, er den samlede årlige kapacitetsvækst på tværs af overnatningsformer kun steget med ca. 1,2 pct.

Det danske turismeerhverv spiller en væsentlig rolle for befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet. Gruppen af ufaglærte med en årsindkomst på under 150.000 kr. udgør 59 pct. af det samlede turismeerhverv – mod 39 pct. af det øvrige erhvervsliv (VisitDenmark: Statusanalyse af turismens udvikling og konkurrenceevne i Danmark, 2020, figur 72.). Turismeerhvervet holder dermed en stor koncentration af ufaglærte uden erhvervsfaglig eller videregående uddannelse på arbejdsmarkedet. Ledigheden i turismebranchen som følge af COVID-19-pandemien har derfor ramt de ufaglærte særligt hårdt, hvor de sociale og menneskelige konsekvenser ved at stå uden for arbejdsmarkedet er store. For at genskabe jobs for især ufaglærte er der behov for at investere i infrastruktur, som forbedrer turismeproduktet og forudsætningerne for at tiltrække private investeringer i overnatningskapacitet og oplevelser.

Regionalfondsprogrammet støtter på den baggrund projekter, der kan udvikle forudsætningskabende turismeinfrastruktur.

Grøn omstilling

Grøn omstilling af danske virksomheder er et vigtigt element for at nå regeringens og EU's ambitiøse mål for reduktion af drivhusgasudledninger. Med en national målsætning om at reducere drivhusgasudledninger med 70 pct. frem mod 2030 er det nødvendigt, at flere virksomheder tager del i omstillingen, men også at der tænkes i helt nye løsninger og metoder, som kan komme danske virksomheder til gode, og som kan styrke danske virksomheders konkurrenceevne ved at blive eksporteret til et internationalt marked, der lig Danmark søger nye, innovative løsninger i den grønne omstilling.

I den nationale energi- og klimaplan for perioden 2021-2030 fremgår en redegørelse af Danmarks nuværende og fremtidige udvikling inden for bl.a. reduktion af drivhusgasudledninger, energieffektivitet og konkurrenceevne. Grøn energi er en dansk erhvervsmæssig styrkeposition. Danmark har en ambitiøs klima- og energipolitik og har sat ambitiøse klimamål frem mod 2030. Men der er også udfordringer. Danmarks forbrug krævede i 2018 indvinding af godt 23 tons naturressourcer pr. person, mens det tilsvarende EU-gennemsnit var 15 tons. Det giver Danmark en udfordring i at fremme ressourceeffektiviteten og omstille sig til en mere cirkulær økonomi. Udvinning og forarbejdning af naturressourcerne er både skyld i ca. halvdelen af de globale udledninger af drivhusgasser og over 90 pct. af det globale tab af biodiversitet. Danskerne har et højt forbrug, og i sidste ende bliver de ting, vi forbruger, til affald. Hvert år genererer vi i Danmark ca. 800 kg husholdningslignende affald pr. indbygger. Det giver Danmark en kedelig topplacering i Europa. Derfor er det afgørende, at vi sikrer både bæredygtigt forbrug og produktion for at nå klimamålene (jf. regeringens Handlingsplan for cirkulær økonomi 2020-2032).

Danmark har en bindende energispareforpligtelse over for EU fra 2021 til 2030, og Danmark er forpligtet til at finde energibesparelser. De nuværende ordninger tager os et stykke ad vejen, men to tredjedele skal stadig findes på nye måder. Det danske energiforbrug skal effektiviseres på en omkostningseffektiv måde for at nå målet om 70 pct. reduktion af drivhusgasudledninger frem til 2030 (Klimarådet 2019, Status: Danmarks klimamålsætninger og forpligtelser). Regionalfondene kan i Danmark primært bidrage til energibesparelser gennem støtte til udvikling af innovative produkter og løsninger og udbredelsen af avanceret teknologi.

Omstilling til cirkulær økonomi er en nødvendighed for at nå de klimamål, vi har forpligtet os til. Samtidig har regeringen mål om mindre affald, bedre udnyttelse af naturressourcerne samt mere og bedre genanvendelse. Affald skal i langt højere grad genanvendes, og vi skal generere mindre affald. I stedet skal naturressourcerne bruges bedre og genbruges til nye bæredygtige materialer og produkter. Det kan bl.a. ske gennem udvikling af en cirkulær, bæredygtig bioøkonomi, hvor biologisk materiale produceres bæredygtigt, forarbejdes gennem bl.a. bioraffinering og anvendes til en række formål med høj samfundsøkonomisk gevinst, herunder højværdiprodukter. Dette skal ske på en måde, der fremmer den cirkulære økonomi, ved bl.a. at sikre genbrug, genanvendelse samt recirkulering af næringsstoffer. Optimal anvendelse af biologiske affalds-, rest- og sidestrømme spiller en central rolle, da det kan medvirke til at mindske efterspørgslen efter nye, virgine biomasser og dermed reducere presset på naturressourcerne. De små og mellemstore virksomheder spiller en vigtig rolle i at bidrage til den fælles indsats for at løse klimaudfordringerne. Det gælder både udvikling af nye grønne produkter og services, men også når vi skal gentænke og tilpasse eksisterende produkter og services til cirkulær økonomi. Danmark har en innovativ tilgang til grøn omstilling, der skal bidrage til at bekæmpe miljø- og klimaforandringerne.

Et af de forhold, der bliver fremhævet som en barriere for virksomhederne for at komme i gang med udvikling af cirkulære forretningsmodeller, er manglende konkrete redskaber, rådgivning og sparring mv. om muligheder og fordele forbundet med at komme i gang med cirkulær økonomi. Det kan ligeledes være svært for virksomhederne at have tilstrækkelig viden på både det strategiske og praktiske niveau, som kan vise vejen for, hvordan man med overskuelige tiltag kan få igangsat omstilling til en mere bæredygtig forretning, der kan lønne sig både for virksomhedens økonomi og klimaet (SMVDanmarks klimaanalyse 2020).

COWI's midtvejsevaluering af regionalfondsprogrammet 2014-2020 peger på, at det kan have en central betydning for virksomhedernes forretningsmodel at omstille til et mere bæredygtigt forbrug af materialer og håndtering af restprodukter. Det vil derfor være fordelagtigt med et øget fokus på virksomheder, der har potentiale for at reducere deres materialeforbrug og især for at udvikle konkurrencedygtige løsninger, som bidrager til, at andre virksomheder og forbrugere opnår en mere effektiv brug af materialer og produkter.

I Danmark arbejder offentlige myndigheder ligeledes aktivt for at sikre bæredygtige løsninger på udfordringer som fx nedbringelse og genanvendelse af affald, spildevandshåndtering, bæredygtigt indkøb mv., som samlet skal bidrage til at nedbringe klimaaftrykket og presset på naturressourcerne. *Klimapartnerskabet for affald, vand og cirkulær økonomi* peger fx på kommunerne som centrale aktører med henblik på at styrke genanvendelse gennem offentlige indkøb. Anbefalinger fra *Klimapartnerskabet for Service, IT og Rådgivning* samt en række rapporter (fx State of Green, Smart Cities, 2020) peger bl.a. også på potentialerne og behovet for demonstration eller skalering af de velfungerende løsninger. Regeringen vil som led i implementeringen af *Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi* i 2022 fremsætte et lovforslag, som indebærer, at affald til materialenyttiggørelse, herunder genanvendeligt affald, fra husholdninger skal udbydes på det private marked. Lovforslaget vil medføre, at kommunerne fremadrettet ikke må deltage i aktiviteter forbundet med sortering og behandling af affald til materialenyttiggørelse. Regionalfondsprogrammets investeringer i cirkulær økonomi kan styrke SMV'ernes rolle i affaldshåndteringen og giver gode muligheder for, at kommuner og virksomheder kan finde deres roller under de nye rammevilkår.

Med udgangspunkt i ovenstående udfordringer og Europa-Kommissionens anbefalinger om, at Danmark skal sikre en omkostningseffektiv overgang til et lavemissionssamfund og styrke indsatserne for at nå 2030-målet om at reducere drivhusgasemissionerne med 55 pct. (Fit for 55), støtter Regionalfonden indsatser, der bidrager til at fremme cirkulær økonomi og ressourceeffektivitet. Indsatser, der involverer udvikling eller test af nye løsninger, skal gennemføres i overensstemmelse med Danmarks strategi for intelligent specialisering.

Europa-Kommissionens landerapport for 2019 peger desuden på, at mange danske SMV'er har behov for at øge deres innovationskapacitet og innovationsaktiviteter, herunder anvendelse af avanceret teknologi. I Danmark hænger innovation og grøn omstilling tæt sammen, fordi vejen til indfrielse af klimamålene både skal opnås gennem spredning af kendte teknologier og samarbejdsformer til virksomheder, der ikke anvender dem, og ved at udvikle nye.

Regionalfonden vil bidrage til en reduceret belastning af miljøet, herunder belastning på flora og fauna (jf. *Miljøvurdering af regionalfondsprogrammet 2021-2027*, COWI 2021). Anvendelse af naturressourcer og efterfølgende affaldsbehandling medfører et pres på miljøet i forbindelse med udvinding, produktion, anvendelse og bortskaffelse. Genanvendelse af affald og høj kvalitet i genanvendelsen betyder, at naturressourcerne anvendes mere effektivt, hvormed

man reducerer miljøbelastningen, herunder tabet af biodiversitet. Samtidig vil større ressourceeffektivitet støtte op om EU's Biodiversitetsstrategi, som bl.a. har til formål at bevare den biologiske mangfoldighed og fremme en bæredygtig udnyttelse af naturens ressourcer. Fremme af cirkulær økonomi omfatter 30 % af regionalfondsprogrammets samlede midler.

Bæredygtig byudvikling

Danmark har en bystruktur præget af få store byer og mange mindre byer, som danner grundlag for både arbejdspladser, adgang til velfærd, uddannelse m.m. Bymidterne i de mindre og mellemstore byer er udfordret af, at butikkerne lukker, og vigtige funktioner flytter til større byer. Udviklingen sker primært pga. ændrede handelsmønstre og ændringer i detailhandelstrukturen. Der er gennem flere årtier sket en udvikling mod færre, men større butikker, og der er opstået store eksterne koncentrationer af butikker uden for bymidterne. Grundlæggende forandringer i familie- og hverdagsliv nødvendiggør sammen med øget e-handel og konkurrence fra butikker og butikcentre uden for bymidterne en omfattende omstilling af bymidterne. Det er afgørende for såvel den enkelte bys som de omgivende landsbyers og landdistrikters udvikling, at der fastholdes en levende bymidte med de nødvendige funktioner og et attraktivt byliv.

Siden 2006 er hver femte udvalgswarebutik forsvundet, samtidig med at mere end hver tiende dagligvarebutik er lukket. Det betyder tomme lokaler og færre mennesker i bymidternes gader. Dette påvirker bymidternes andre funktioner negativt og er ofte begyndelsen på en negativ spiral.

Tomme lokaler i bymidten smitter af på de andre funktioner og erhverv i bymidterne. Ejendomspriserne falder, investeringerne i bymidterne stagnerer, og bymidterne mister den vigtige rolle som økonomiske drivkræfter for oplandet og resten af byerne. Som følge heraf bliver det mindre attraktivt at bosætte sig eller etablere virksomhed i og omkring byerne.

Bymidterne udfylder en vigtig funktion som mødested for alle byens borgere og som rammen for sociale og kulturelle mødesteder, oplevelser, fællesskaber og identitet. Bymidterne understøtter dermed den lokale sammenhængskraft. Et af pejlemærkerne i regeringens Vækstplan for Handel og Logistik (2020) er at fastholde levende bymidter i hele landet, da de understøtter udviklingsmulighederne i lokalsamfundene og betingelserne for bosætning og erhverv i de mindre og mellemstore byer.

Bymidterne skal derfor omstilles til en ny virkelighed, hvor detailhandel gradvist fylder mindre i bybilledet, og hvor bymidterne i stedet udgøres af flere andre udadvendte funktioner som spisesteder, wellness, sociale mødesteder og aktiviteter, kultur- og foreningstilbud, friluft- og sportsaktiviteter eller uddannelsesinstitutioner og andre kommunale funktioner. Nye udadvendte aktiviteter, som tiltrækker en strøm af borgere og turister, vil bidrage til at understøtte den detailhandel, der stadig finder sted i byerne.

Der er brug for at omstille tomme lokaler og ejendomme i bymidterne til nye formål og sikre attraktive byrum og mødesteder, der svarer til fremtidens behov. Det kan være ændringer i bymidternes struktur med et fornyet blik på bevaringsværdige ejendomme, torve, pladser og forbindelser eller nye typer af iværksættere og detailhandelskoncepter. Det vil sige en fysisk omstilling af bymidten. Det forventes, at der afsættes nationale midler til byfornyelse, som også kan understøtte den fysiske omstilling af bymidterne, herunder den bevaringsværdige bygningsarv.

Danmark vil få flere ekstreme oversvømmelser og øget pres på bl.a. de danske kyster. Om sommeren vil nedbøren være stort set uændret, men med flere og kraftigere nedbørshændelser. Stormfloder og erosion af kysterne øges, og klimaforandringerne vil påvirke hele vandkredsløbet. Med Paris-aftalen i 2015 er der formuleret konkrete målsætninger om tiltag med klimatilpasning, hvor alle lande skal foretage planlægning og implementering af klimatilpasningsindsatser, hvis det er relevant. En bæredygtig håndtering af klimaforandringerne kræver en ambitiøs, effektiv og koordineret indsats, som integrerer byudvikling og klimatilpasning.

EU's makroregionale strategi for Østersøregionen

Inden for rammerne af EU's makroregionale strategi for Østersøregionen samarbejder Erhvervsstyrelsen med forvaltningsmyndigheder i andre lande og regioner for at finde løsninger til fælles udfordringer og identificere og implementere potentielle samarbejder. Samarbejdet sker primært i regi af netværket af forvaltningsmyndigheder, hvor der fx koordineres ansøgningsrunder. Netværket bruges også til at skabe synergi mellem programmerne i Østersøregionen og udveksle erfaringer om fælles udfordringer.

Fælles udfordringer er fx landdistriktsudvikling, demografiske forskydninger og klimatilpasning (særligt oversvømmelser). Samtidig er Østersøregionen et økonomisk økosystem præget af en høj grad af vækst, dynamik og innovation, såsom digitale teknologier, miljøteknologier og life science, der alle tre udgør danske styrkepositioner og er udpeget som områder for intelligent specialisering 2020-2023. Potentialet for samarbejde koncentrerer sig om forskning og udvikling, internationalisering af virksomheder, klimatilpasning og udvikling og anvendelse af energiteknologier.

FN's verdensmål

Regionalfondsprogrammet er udarbejdet i overensstemmelse med regeringens handlingsplan for FN's verdensmål (juni 2021) og støtter op om handlingsplanens initiativer, herunder regeringens fokus på Leave no one behind-princippet. Ifølge Eurostats opgørelse af EU-landenes fremskridt henimod verdensmålene fra 2021 er Danmark på rette vej for langt de fleste verdensmål, og i mange tilfælde bedre på vej end EU-gennemsnittet. Danmark skal dog gøre mere for især fire mål: kvalitetsuddannelse (4), bæredygtige byer og lokalsamfund (11), livet på land (15) og partnerskaber for handling (17). Regionalfondsprogrammet bidrager primært til at forbedre udviklingen for målene 11 og 15. Som det fremgår, investerer Regionalfonden i udviklingen af bæredygtige og levende bymidter målrettet Danmarks mellemstore byer. Dette bidrager til bæredygtige byer og lokalsamfund ved bl.a. at gøre det mere attraktivt at bo og leve i de mindre byer og derved lette presset på de største byer i Danmark. Indsatsen forventes også at bidrage til grønnere byer i takt med, at de mindre byer udvikler sig. Regionalfonden investerer markant i at fremme cirkulær økonomi, hvilket forventes at have en positiv indvirkning på livet på land (mål 15) og særligt biodiversiteten. Investeringerne i bæredygtige byer og turismeinfrastruktur forventes også at bidrage positivt til livet på land ved at sikre bæredygtig tilgængelighed og fysisk udvikling.

Tabel 1

Politikmålsætning	Specifik målsætning	Begrundelse (sammenfatning) [2 000 pr. specifik målsætning]
<p>POLITIKMÅLSÆTNING 1: ET MERE KONKURRENCEDYGTIGT OG INTELLIGENT EUROPA VED AT FREMME INNOVATIV OG INTELLIGENT ØKONOMISK OMSTILLING OG REGIONAL IKT-KONNEKTIVITET</p>	<p>i) at udvikle og styrke forsknings- og innovationskapaciteten og udbredelsen af avancerede teknologier</p>	<p>Innovation bidrager til at skabe de fremskridt og forudsætninger, der er nødvendige for at kunne løse samfundsudfordringer som grøn omstilling, digital omstilling og afbøde presset på velfærdsstaten.</p> <p>Flertallet af danske SMV'er ruster sig ikke tilstrækkeligt til fremtiden via innovation og omstilling. Der er derfor behov for at investere i at forbedre SMV'ernes innovationskapacitet og indførelsen af avancerede teknologier.</p> <p>Selvom der overordnet set er en forståelse for vigtigheden og effekten af arbejdet med innovation blandt SMV'er og iværksættere, er der flere barrierer for, at disse målgrupper engagerer sig i innovationsaktiviteter. Barriererne er fx manglende viden om, hvilket innovationspotentiale virksomheden har, og manglende viden om, hvordan man konkret arbejder med innovation. Endelig er manglende viden om, hvilke innovationsaktiviteter der er tilgængelige og relevante for virksomheden, og manglende viden om, hvilke aktører der er værdi i at samarbejde med, væsentlige barrierer.</p> <p>Barriererne er centrale at overkomme, så den ønskede vækst, jobskabelse og udvikling kan realiseres. Det er årsagen til, at der ønskes at investere yderligere i innovation blandt SMV'er og iværksættervirksomheder.</p> <p>Som det også fremgår af Kommissionens landerapport fra 2019, har Danmark behov for at investere i udviklingen af nye digitale løsninger.</p> <p>Støtten ydes som tilskud, da dette er mest efterspurgt blandt danske SMV'er. Til innovation og internationalisering savner SMV'er også kapital, men der eksisterer allerede en række nationalt finansierede finansielle instrumenter i Danmark til at imødekomme dette behov. Via tilskud er det også muligt at reducere SMV'ernes risiko ved private investeringer og tilbyde dem faciliterede indsatser, som kan udløse udvikling og innovation. Dette understøttes af input fra partnerskabet og af midtvejsevalueringen af regionalfondsprogrammet 2014-2020, som viste, at SMV'erne har svært ved at tilvejebringe private investeringer, hvilket bl.a. kan skyldes, at indsatserne</p>

Politikmålsætning	Specifik målsætning	Begrundelse (sammenfatning) [2 000 pr. specifik målsætning]
<p>POLITIKMÅLSÆTNING 1: ET MERE KONKURRENCEDYGTIGT OG INTELLIGENT EUROPA VED AT FREMME INNOVATIV OG INTELLIGENT ØKONOMISK OMSTILLING OG REGIONAL IKT-KONNEKTIVITET</p>	<p>ii) at udnytte fordelene ved digitalisering for borgere, virksomheder, forskningsorganisationer og offentlige myndigheder</p>	<p>kræver en længerevarende rekrutterings- og faciliteringsproces.</p> <p>De danske virksomheder anvender i vidt omfang digitale teknologier. Eksempelvis er danske virksomheder i front, når det gælder brug af e-handel, hjemmesider og sociale medier. De ligger dog lidt efter sammenlignelige lande, når det kommer til anvendelsen af mere avanceret digital teknologi som kunstig intelligens og "Internet of Things".</p> <p>I dag er virksomheders håndtering af data præget af tunge manuelle processer, som er kilde til fejl, og som er en barriere for effektiv myndighedskontrol. Det er tidskrævende for både virksomheder og myndigheder. Der er behov for at igangsætte en række initiativer til at understøtte en gennemgribende digitalisering af de små og mellemstore virksomheder og bane vejen for automatiseret brug af finansielle og grønne data. Det vil skabe byrdelettelser for SMV'er, styrke deres konkurrenceevne, gøre dem robuste over for kommende krav til dokumentation af produkters miljø- og klimapåvirkning og muliggøre en markedsdrevet, grøn og cirkulær omstilling.</p> <p>Øget automatisering kræver, at udvekslingen af finansielle data imellem virksomheder og mellem virksomheder og myndigheder struktureres og standardiseres ved bl.a. at udbrede brugen af elektroniske fakturaer og standardkonto-planer. Det kan det private marked ikke gøre alene, og der er derfor behov for en systematisk indsats, hvor myndigheder og private aktører sammen sikrer en hurtig omstilling af markedet og en fælles retning for udviklingen af standarder.</p> <p>Forenklingsudvalget for erhvervsfremme vurderede i 2018, at det daværende erhvervsfremmesystem ikke var indrettet og organiseret med øje for de muligheder, der ligger i digitale løsninger. Systematisk brug af digitale løsninger kan bidrage markant til at forenkle og effektivisere erhvervsfremmeindsatsen og øge kvaliteten og tilgængeligheden for virksomhederne.</p> <p>På den baggrund støtter Regionalfonden udviklingen og implementeringen af offentlige ikt-løsninger, der gør danske SMV'er mere digitale og mere konkurrencedygtige.</p> <p>Støtten ydes som tilskud, da aktiviteterne ikke må omfatte økonomisk aktivitet.</p>

Politikmålsætning	Specifik målsætning	Begrundelse (sammenfatning) [2 000 pr. specifik målsætning]
<p>POLITIKMÅLSÆTNING 1: ET MERE KONKURRENCEDYGTIGT OG INTELLIGENT EUROPA VED AT FREMME INNOVATIV OG INTELLIGENT ØKONOMISK OMSTILLING OG REGIONAL IKT-KONNEKTIVITET</p>	<p>iii) at fremme bæredygtig vækst og konkurrenceevne samt jobskabelse i SMV'er, herunder ved produktive investeringer</p>	<p>Konkurrencedygtige virksomheder er fundamentet for at bevare og skabe gode arbejdspladser i Danmark og for at have en høj eksport.</p> <p>Europa-Kommissionens landerapport for 2019 fremhæver, at forholdsvis få danske virksomheder kommer ind i solide vækst- og skaleringsforløb, og beskæftigelsen i vækstvirksomheder ligger under det europæiske gennemsnit. Det anbefales derfor, at der investeres i indsatser, der fremmer vækst og internationalisering samt øget innovation blandt SMV'er.</p> <p>Som det også fremgår af Kommissionens landerapport fra 2019, har Danmark behov for at investere i yderligere digitalisering af SMV'erne.</p> <p>Investeringer i nye teknologier udgør en væsentlig drivkraft for produktivitet og vækst og skaber samtidig grobund for udvikling af nye produktioner og processer. En analyse viser, at de mest digitale virksomheder i gennemsnit har ca. 6 pct. højere arbejdsproduktivitet end de mindst digitale virksomheder (Erhvervsministeriet (2017): Digitalisering og produktivitet - Vækstpotentiale i danske virksomheder).</p> <p>Danmark har en række styrkepositioner, men velfærdsteknologi har et særligt potentiale for at løse udfordringer, som mange lande står over for nu og i fremtiden, men står samtidig i Danmark over for et dysfunktionelt hjemmemarked. Derfor investeres der særligt i styrkelsen af hjemmemarkedet for velfærdsteknologiske løsninger.</p> <p>Støtten ydes som tilskud, da dette er mest efterspurgt blandt danske SMV'er. Til internationalisering savner SMV'er også kapital, men der eksisterer allerede en række nationalt finansierede finansielle instrumenter i Danmark til at imødekomme dette behov. Via tilskud er det også muligt at reducere SMV'ernes risiko ved private investeringer og tilbyde dem faciliterede indsatser, som kan styrke deres konkurrenceevne. Dette understøttes af input fra partnerskabet og af midtvejsevalueringen af regionalfondsprogrammet 2014-2020, som viste, at SMV'erne har svært ved at tilvejebringe private investeringer, hvilket bl.a. kan skyldes, at indsatserne kræver en længerevarende rekrutterings- og faciliteringsproces.</p>

Politikmålsætning	Specifik målsætning	Begrundelse (sammenfatning) [2 000 pr. specifik målsætning]
<p>POLITIKMÅLSÆTNING 2: ET GRØNNERE OG ROBUST EUROPA MED EN KULSTOFFATTIG OMSTILLING TIL EN KULSTOFNEUTRAL ØKONOMI VED AT FREMME EN REN OG FAIR ENERGIOMSTILLING, INVESTERING I DE GRØNNE OG BLÅ ØKONOMIER, DEN CIRCULÆRE ØKONOMI, MODVIRKNING AF OG TILPASNING TIL KLIMAFORANDRINGER, RISIKOFØREBYGGELSE OG -STYRING SAMT BÆREDYGTIG MOBILITET I BYER</p>	<p>vi) at fremme overgangen til en cirkulær og ressourceeffektiv økonomi</p>	<p>Omstilling til en mere bæredygtig og ressourceeffektiv forretning i SMV'er er afgørende for at nå klimamålene, bidrage til at imødegå klimaforandringerne og nedsætte forbruget af naturressourcer. Trods et stort potentiale for danske virksomheder i at udvikle og anvende nye, grønne og cirkulære løsninger kan det være vanskeligt for SMV'er at komme i gang med den grønne omstilling.</p> <p>Desuden peger Europa-Kommissionens landerapport for 2019 på, at mange danske SMV'er har behov for at øge deres innovationskapacitet og innovationsaktiviteter, herunder anvendelse af avanceret teknologi. I Danmark hænger innovation og grøn omstilling tæt sammen, fordi vejen til indfrielse af klimamålene både skal opnås gennem spredning af kendte teknologier og samarbejdsformer til virksomheder, der ikke anvender dem, og ved at udvikle nye.</p> <p>Investeringer i grøn omstilling er også afgørende for realiseringen af den europæiske grønne pagt. Fremme af cirkulær økonomi vil ifølge den strategiske miljøvurdering af regionalfondsprogrammet bidrage til en reduceret belastning af miljøet, herunder belastning på flora og fauna. Anvendelse af naturressourcer og efterfølgende affaldsbehandling medfører et pres på miljøet i forbindelse med udvinding, produktion og anvendelse. Genanvendelse af affald og høj kvalitet i genanvendelsen betyder, at naturressourcerne anvendes mere effektivt, hvormed man reducerer miljøbelastningen, herunder tabet af biodiversitet. Samtidig vil større ressourceeffektivitet understøtte EU's Biodiversitetsstrategi, som bl.a. har til formål at bevare den biologiske mangfoldighed og fremme en bæredygtig udnyttelse af naturens ressourcer.</p> <p>Med udgangspunkt i ovenstående udfordringer og Kommissionens anbefalinger om at Danmark skal sikre en omkostningseffektiv overgang til et lavemissionsfund og styrke indsatsene for at nå 2030-målet om at reducere emissionerne med 39 pct., skal indsatser under denne specifikke målsætning bidrage til at fremme cirkulær økonomi og ressourceeffektivitet. Indsatser, der involverer udvikling eller test af nye løsninger, skal gennemføres i overensstemmelse med Danmarks strategi for intelligent specialisering.</p> <p>Støtten ydes som tilskud, da dette er mest efterspurgt blandt danske SMV'er for at komme videre med grøn omstilling. Via tilskud er det også muligt at reducere</p>

Politikmålsætning	Specifik målsætning	Begrundelse (sammenfatning) [2 000 pr. specifik målsætning]
		SMV'ernes risiko ved private investeringer og tilbyde dem samarbejdskonstellationer og faciliterede indsatser, som kan fremme deres grønne omstilling.
<p>POLITIKMÅLSÆTNING 4: ET MERE SOCIALT OG INKLUSIVT EUROPA - GENNEMFØRELSE AF DEN EUROPÆISKE SØJLE FOR SOCIALE RETTIGHEDER</p>	<p>v) at styrke kulturens og den bæredygtige turismes rolle i økonomisk udvikling, social inklusion og social innovation</p>	<p>Det danske turismeerhverv spiller en væsentlig rolle for befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet. Gruppen af ufaglærte med en årsindkomst på under 150.000 kr. udgør 68 pct. af det samlede turismeerhverv mod 37 pct. af det øvrige erhvervsliv. Turismeerhvervet holder en stor koncentration af ufaglærte uden erhvervsfaglig eller videregående uddannelse på arbejdsmarkedet. For at genskabe jobs for især ufaglærte er der behov for at investere i infrastruktur, som forbedrer forudsætningerne for at tiltrække private investeringer i overnatningskapacitet og oplevelser. Flere studier indikerer nemlig, at der er en positiv sammenhæng mellem offentlige og private investeringer således, at når det offentlige går forrest med investeringer, øges incitamentet samtidig hos de private investorer.</p> <p>Ved udvælgelse af projekter vil det derfor være et væsentligt kriterium, at der kan demonstreres en dialog med private virksomheder og/eller investorer, ligesom det vil være et væsentligt kriterium, at der opstilles en effektkæde for, hvordan projektets gennemførelse tiltrækker private investeringer og kan bidrage til at øge beskæftigelsen lokalt. De støttede projekter skal desuden inkludere bæredygtige hensyn til nærmiljøet, herunder fungere inden for de gældende rammer for kystsikring og klitfredede og strandbeskyttede arealer. De støttede projekter skal endvidere have potentiale for synergi med Socialfonden Plus' indsatser for kompetenceudvikling, fx digitale kompetencer, og iværksæteri, hvis adgang til kvalificeret arbejdskraft og lokal oplevelseskapacitet er identificeret som udfordringer for realisering af det stedbundne potentiale for vækst i turismen.</p> <p>Med disse kriterier skabes med de offentlige investeringer et grundlag for kommercielle investeringer, hvor de private virksomheder og/eller investorer selv er med til at påvirke tilvejebringelsen og udformningen af projekterne, hvilket skaber grundlaget for at genskabe jobs for især ufaglærte på arbejdsmarkedet.</p> <p>Støtten ydes som tilskud, da finansielle instrumenter ikke vurderes egnet til at indfri de ønskede mål, idet der i vidt omfang vil blive tale om investeringer i <i>fælles goder</i>.</p>

Politikmålsætning	Specifik målsætning	Begrundelse (sammenfatning) [2 000 pr. specifik målsætning]
<p>POLITIKMÅLSÆTNING 5: ET EUROPA TÆTTERE PÅ BORGERNERNE VED AT FREMME EN BÆREDYGTIG OG INTEGRERET UDVIKLING AF ALLE TYPER TERRITORIER OG LOKALE INITIATIVER</p>	<p>i) at fremme en integreret og inklusiv social, økonomisk og miljømæssig udvikling, kultur, naturarv, bæredygtig turisme og sikkerhed i byområder</p>	<p>De mellemstore byer i Danmark forsyner landdistrikterne med velfærdstilbud, uddannelsesmuligheder, arbejdspladser og privat service. Bymidterne er generelt under pres, blandt andet fordi den stigende e-handel og ændrede handelsmønstre presser de fysiske butikker. Der bliver flere og flere tomme lokaler i bymidternes gader, hvilket betyder færre kunder til bymidternes erhverv og øvrige service- og kulturtilbud. Dette understreges af, at der ved indgangen til tredje kvartal 2020 blev sat rekord i antal tomme lokaler med 852.400 kvadratmeter udbudt til leje eller til salg. Den hidtidige rekord var på knap 837.000 udbudte kvadratmeter og blev sat ved indgangen til 2020. Danmark har i alt godt 12,5 millioner kvadratmeter lokaler til butikker og spisesteder.</p> <p>Et af de vigtigste instrumenter til at skabe en positiv udvikling i byen er at etablere et bredt og formelt bysamarbejde mellem de lokale aktører i bymidten. Da der er tale om en markant omstilling, bør private såvel som offentlige aktører og kulturinstitutioner/foreninger indgå i samarbejdet, og der skal være formelle rammer mht. fælles vision og strategi, organisering og mødestruktur samt økonomi. Et sådant samarbejde kan sikre en vedvarende indsats, hvor alle parter arbejder i samme retning og bidrager til samme mål.</p> <p>Derfor investerer Regionalfonden i udvikling af partnerskabsdrevne bystrategier med fokus på levende bymidter, og programmet giver også mulighed for støtte til implementeringen af strategier.</p> <p>Støtten ydes som tilskud, da finansielle instrumenter ikke vurderes egnet til at indfri de ønskede mål, idet der i vidt omfang vil blive tale om investeringer i kompetencer eller <i>fælles goder</i>.</p>

2. Prioriteter, undtagen teknisk bistand

Prioritet 1 Innovation, konkurrenceevne og digitalisering

1.1 Mere forskning og innovation i danske SMV'er

Specifik målsætning

i) at styrke forsknings- og innovationskapaciteten og udbredelsen af avancerede teknologier

Fondenes interventioner

Tilknyttede aktionstyper

Europa-Kommissionens landerapport for 2019 fremhæver, at flertallet af danske SMV'er ikke i tilstrækkelig grad ruster sig til fremtiden gennem innovation og omstilling. Kommissionen anbefaler, at SMV'ernes innovationskraft øges ved *at forbedre forsknings- og innovationskapaciteten og indførelsen af avancerede teknologier i SMV'er*, og at dette fx sker via klynger og netværk. Landerapporten anbefaler også, at Danmark investerer i *at udvikle kvalifikationer for intelligent specialisering, industriel omstilling og iværksætterier og skabe synergivirkninger med foranstaltninger til livslang læring*. Fra danske virksomheder og det brede partnerskab om fondene efterspørges integrerede projekter, hvor virksomheder tilbydes relevant kompetenceudvikling sammen med andre tiltag. Denne prioritet skal derfor levere investeringer, som svarer på begge anbefalinger fra landerapporten, mens Socialfonden Plus som følge af arbejdsdelingen mellem fondene i Danmark støtter længerevarende kompetenceforløb.

Med innovation forstås implementeringen af et nyt eller væsentligt forbedret produkt (vare eller tjenesteydelse), en ny eller væsentligt forbedret proces, en væsentlig ny organisatorisk metode eller en væsentlig ny markedsføringsmetode (OECD, Oslo-Manual). Det er således vigtigt at pointere, at der i regionalfondsindsatsen lægges en bred forståelse af innovation til grund for bedst at kunne understøtte brede og sammenhængende innovationsforløb uanset virksomhedens erfaring eller modenhed til at indgå i arbejdet med innovation.

Indsatsen bygger på en samarbejdslogik, hvor innovation sker i samarbejde og samskabelse med andre, herunder fx videninstitutioner, andre virksomheder eller offentlige aktører. Der kan med indsatsen derfor ydes støtte til en bred række af aktiviteter, som alle øger graden af samarbejde i de danske erhvervsmæssige økosystemer.

Danske SMV'er og iværksættervirksomheder har varierende niveauer af innovationsmodenhed, forstået som forudsætningerne for og erfaringen med at indgå i samarbejdsaktiviteter om innovation.

Der kan derfor støttes længerevarende og skræddersyede innovationsforløb, så indsatsen dels kan rumme virksomheder med høj innovationsmodenhed, som blot er i tvivl om, hvilken anden aktør, de skal samarbejde med for at skabe innovation, dels virksomheder, der i mindre grad har haft kontakt med innovationssystemet, og som fx endnu ikke har fået klarlagt deres innovationspotentiale, og som desuden har brug for et løft af deres innovationsmodenhed.

Regionalfonden kan under iagttagelse af relevante forordninger og i overensstemmelse med Kommissionens vejledning anvendes til medfinansiering af operationer inden for Digital Europa-programmet. Støttede aktiviteter skal falde inden for de indsatsstyper, som er beskrevet i denne prioritet og bidrage til regionalfondsprogrammets mål.

Indsatsstyper

A. Fremme af innovationskapacitet og samarbejdsprojekter

Der kan støttes innovationssamarbejdsprojekter, herunder forprojekter og gennemførlighedsundersøgelser, med fokus på produkt-, service-, markedsførings-, proces- eller organisatorisk innovation i samspil mellem virksomheder og med andre nationale og internationale aktører på

fagområdet såsom videninstitutioner, iværksætermiljøer, investorer, private rådgivere og myndigheder, fx via samarbejdsbaserede F&U-aktiviteter, B2B-samarbejder, offentlig-privat-samarbejde, konceptudviklingsforløb samt behovs- og potentialeafdækning.

Virksomhedernes udvikling af nye løsninger kan også støttes. Det kan ske gennem ekstern rådgivning om innovation og styrket udnyttelse af avancerede teknologier. Det kan også være samarbejde mellem SMV'er eller iværksættervirksomheder og andre aktører, fx videninstitutioner, om udviklingen af nye løsninger, herunder også løsninger, der styrker den digitale og/eller grønne omstilling, fx kunstig intelligens.

Der skal indgå mindst én SMV eller iværksættervirksomhed i samarbejdsprojektet. Der stilles ikke krav om en bestemt sammensætning af yderligere aktørtyper, der involveres i samarbejdet, da det afgørende er selve samarbejdsэлементet. Det er dog ikke tilstrækkeligt, at én *klyngeorganisation* samarbejder med én SMV eller iværksættervirksomhed.

I forbindelse med samarbejdsprojekterne vil der derudover kunne støttes aktiviteter rettet mod kompetenceudvikling af virksomheders ledelse og medarbejdere med henblik på at øge virksomhedens modenhed til at indgå i innovationsaktiviteter eller anvende nye, avancerede teknologier og/eller åbne nye markeder for virksomheden. Dette har til formål at ruste SMV'er og iværksættere til at indgå i innovationsaktiviteter og dermed øge kontaktfladen mellem SMV'er og iværksættere og det danske innovationssystem. På denne måde er det ikke kun i den regionalfondsforsurede indsats, der skabes værdi, men også i et bredere perspektiv for virksomhederne og for det danske samfund.

Indsatsstypen er vurderet som forenelig med DNSH-princippet, da de på grund af deres karakter ikke forventes at have nogen væsentlig negativ miljøpåvirkning.

B. Test- og demonstrationsfaciliteter

Det er muligt at støtte etablering af test-, udviklings- og demonstrationsfaciliteter, der er tilgængelige for SMV'er. Regionalfondens kan også støtte tiltag, der understøtter og faciliterer SMV'ernes adgang til og samarbejde om brug af nyetablerede eller eksisterende test-, udviklings- og demonstrationsfaciliteter. Støtten skal skabe merværdi for virksomhederne og ikke blot være etablering af parallel kapacitet til eksisterende tilbud. Indkøb af maskiner, udstyr og anlæg, der bidrager til øget adgang for SMV'er og iværksættervirksomheder til de nævnte typer faciliteter, kan ligeledes støttes, herunder udvidelse af kapacitet. Anvendelse af maskiner og udstyr, som allerede er anskaffet af projektet eller støttemodtageren, støttes ikke. Støttemodtageren er enten en SMV (hvis der alene støttes øget adgang) eller test- og demonstrationsfacilitetens ejer(e) (hvis der støttes etablering eller udvidelse). Der kan godt ydes støtte til SMV'ers betaling for adgang til eksisterende udstyr, fx hos et laboratorium.

Indsatsstypen er vurderet som forenelig med DNSH-princippet, idet risikoen for negativ påvirkning af miljø og klima vurderes at kunne håndteres inden for rammerne af gældende lovgivning.

C. Matchmaking, netværksskabelse og viden

For at øge optaget af SMV'er og iværksættere i de relevante økosystemer og innovationssystemer i bred forstand støttes opsøgende arbejde rettet mod bl.a. virksomheder, der ikke tidligere har deltaget i innovationsaktiviteter. Dette kan fx være offentligt åbne konferencer, seminarer,

gåhjemmøder, matchmaking-arrangementer, workshops, faglige netværk mv., hvor målgruppen mødes og inspireres til at samarbejde.

Derudover kan generel B2B-matchmaking og kollektive forløb mellem virksomheder og potentielle samarbejdspartnere i ind- og udland støttes for at nedbryde barrierer for samarbejde mellem virksomheder og for at afklare virksomheders potentiale ved at indgå i samarbejdsaktiviteter om innovation.

Dertil kan idégenereringsforløb mellem virksomheder og med andre aktører støttes for at sikre, at innovationen sker med kobling til relevante problemstillinger, dels på enkeltvirksomhedsniveau, dels på samfundsniveau.

Der kan ydes støtte til innovationsklyngers udveksling af erfaringer og viden samt kommunikation herom, hvis det indgår som led i virksomhedsrettede aktiviteter. Innovationsklyngers udarbejdelse af analyser, som er relevante for at styrke forsknings- og innovationskapaciteten hos SMV'er og udbrede avancerede teknologier, kan også støttes. Innovationsklynger skal i denne forbindelse være udpeget af uddannelses- og forskningsministeren til at varetage klyngeindsatsen for et erhvervs- og teknologiområde i henhold til lov om erhvervsfremme og strategien for decentral erhvervsfremme eller yderligere spirende erhvervs- og teknologiområder.

Indsatsstypen er vurderet som forenelig med DNSH-princippet, da de på grund af deres karakter ikke forventes at have nogen væsentlig negativ miljøpåvirkning.

Generelle forudsætninger

Store virksomheder

Store virksomheder kan ikke være en del af målgruppen for et projekt, men kan medvirke i én til én-samarbejder, medvirke i bredere samarbejder og styrke økosystemet omkring de deltagende SMV'er. De store virksomheder kan enten indgå som økonomisk partner i projektet eller indkøbes som eksterne leverandører. Store virksomheder indgår i projekter under hensyntagen til statsstøttereglerne.

Formålet med store virksomheders deltagelse skal være at styrke SMV'ens eller iværksættervirksomhedens innovationskapacitet, fx ved at få adgang til værdifuld viden eller test af løsninger. Tidlige innovationspartnerskaber mellem iværksættervirksomheder og SMV'er er centrale for innovation i flere brancher. Iværksætterne og SMV'erne er ofte *first movers* inden for forretningsanvendelse af ny teknologi, mens de etablerede virksomheder i mange tilfælde er vejen til markedet for de nye idéer.

Statsstøtte

Støtte til rammeprojekter ydes som de minimis-støtte. Støtte til andre typer projekter, hvor fx de deltagende virksomheder allerede er kendt på ansøgningstidspunktet, kan ydes efter gruppefritagelsesforordningen.

De vigtigste målgrupper

Indsatsernes målgruppe er SMV'er og iværksættervirksomheder inden for Danmarks områder for intelligent specialisering, der er beskrevet i Danmarks strategi for intelligent specialisering, jf. lov om erhvervsfremme.

Virksomheder fra primærsektoren kan deltage i projekter, hvis projektet involverer samarbejde mellem disse virksomheder og virksomheder fra andre sektorer. Primærsektoren kan ikke være fokus for indsatsen, og virksomheder fra primærsektoren kan ikke være eneste målgruppe for indsatserne. Primærsektordeltagelse kan fx være relevant ved udvikling af nye løsninger til landbruget, eller hvor primærproduktion leverer input til udvikling af nye løsninger.

Aktioner til sikring af ligestilling, inklusion og ikkeforskelsbehandling

Der er ikke identificeret særlige udfordringer for ligestilling, inklusion og forskelsbehandling for denne prioritet. Alle projekter skal overholde gældende ret, jf. de horisontale grundforudsætninger. Ansøger skal i ansøgningen om midler redegøre for overholdelse af de horisontale principper. Projektansøgninger sagsbehandles af forvaltningsmyndigheden efter en tjekliste, hvor det bl.a. kontrolleres, om projektets aktiviteter overholder principper om ligebehandling. Den danske lovgivning, der udmønter programmerne under ESI-fondene, vil fastsætte betingelserne for at modtage støtte. Ansøgninger til ESI-fondene kan sendes til de relevante myndigheder, der er indgang til fondene. Erhvervsstyrelsens og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses hjemmesider overholder de gældende danske regler om tilgængelighed for handicappede.

Ikke-diskrimination og tilgængelighed for personer med handicap er et generelt princip i det danske samfund, og der findes danske retsregler om forskelsbehandling og tilgængelighed, som projekterne skal overholde, jf. de horisontale grundforudsætninger. I henhold til dansk lov er der forbud mod forskelsbehandling på grund af køn for enhver arbejdsgiver, myndighed og organisation inden for offentlig forvaltning og almen virksomhed.

Bestemmelserne i dansk lovgivning vurderes at være tilstrækkelige til at sikre ligebehandling. Af disse årsager vurderes det ikke relevant at opstille yderligere bestemmelser herom i regionalfondsprogrammet eller særlige monitorerings- eller evalueringstiltag, som går videre end kravene i Europa-Kommissionens evalueringsguide.

Offentlige myndigheder skal derudover overholde FN's handicapkonvention, der fx omtaler universelt design og tilgængelighed til ikke alene bygninger, men til produkter og tjenesteydelser i bred forstand. Ingen ansøger vil på grundlag af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicaps, alder eller seksuel orientering blive forhindret i at ansøge om og opnå støtte under Regionalfonden.

Vurderes flere ansøgninger at være af samme kvalitet i øvrigt, skal der gives prioritet til ansøgninger, der bedst tilgodeser hensynene til lige muligheder og ikke-diskrimination.

Angivelse af de specifikke målområder, herunder den planlagte anvendelse af territoriale redskaber

Der er ikke planlagt anvendelse af territoriale redskaber.

Interregionale og tværnationale aktioner

I Danmark tilstræbes synergi med Horisont Europa (HEU) ved at målrette Regionalfonden til at modne flere danske SMV'er til deltagelse i innovationsprojekter, fx HEU-partnerskaber, med det formål at understøtte *danske, innovative virksomheders internationalisering*. Erhvervsstyrelsen har et tæt samarbejde om innovationsklyngeindsatser med Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, der har ressortansvaret for Horisont Europa i Danmark. Alle nationalt

udpegede klyngeorganisationer for perioden 2021-2024 er pålagt at gennemføre internationaliseringsaktiviteter. De er derfor et oplagt omdrejningspunkt for internationalt samarbejde på innovationsområdet.

Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan indgå i et projekt for at styrke opfyldelsen af projektets mål. Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan også tilføjes til allerede eksisterende projekter efter behov. Det er også muligt at gennemføre synkroniserede ansøgningsrunder. Internationalt samarbejde skal ske i overensstemmelse med Danmarks strategi for decentral erhvervsfremme og/eller EU's strategi for Østersøregionen. Særligt relevante geografiske områder for samarbejde på innovationsområdet er fx Tyskland (fx Slesvig-Holsten, Mecklenburg-Vorpommern og Brandenburg-regionen) og Sverige (fx Skåne-Blekinge-regionen), hvor der forudses potentiale for bl.a. klynge-til-klynge-samarbejde for at binde innovationsøkosystemet tættere sammen på tværs af den dansk-svenske grænse.

I EU's strategi for Østersøregionen er der særligt identificeret potentiale for internationalt samarbejde inden for områderne Innovation, Nutri, Hazards, Bio-economy, Safe, Ship og Transport.

Der er også muligheder for samarbejde forud for eller efter projekter i regi af instrumentet til interregionale innovationsinvesteringer (I3), bl.a. med aktører fra Polen, Estland, Letland og Litauen.

Alle danske regioner deltager i grænseoverskridende programmer, hvilket giver mulighed for, at virksomheder m.fl. fra alle regioner kan deltage i projekter under grænseoverskridende Interreg-programmer. Et område, hvor aktiviteter vil kunne finansieres både gennem Interreg og regionalfondsprogrammet, er aktiviteter til sikring af en optimal udnyttelse af mulighederne ved en kommende fast forbindelse over Femern Bælt.

Påtænkt anvendelse af finansielle instrumenter

Støtten ydes som tilskud, da dette er mest efterspurgt blandt danske SMV'er, og da indsatsen ikke involverer produktive investeringer i væsentlig grad. Til innovation og internationalisering savner SMV'er også kapital, men der eksisterer allerede en række relevante finansielle instrumenter i Danmark til at imødekomme dette behov. Via tilskud er det også muligt at reducere SMV'ernes risiko ved private investeringer og tilbyde dem faciliterede indsatser, som kan udløse udvikling og innovation. Usikkerhed om gevinsten fremhæves af mange SMV'er som en primær barriere for, at de ikke investerer mere i innovation. Dette understøttes af input fra partnerskabet og af midtvejsevalueringen af regionalfondsprogrammet 2014-2020, som viste, at SMV'erne har svært ved at tilvejebringe private investeringer, hvilket bl.a. kan skyldes, at indsatserne kræver en længerevarende rekrutterings- og faciliteringsproces.

Indikatorer

Tabel 2. Outputindikatorer

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategorori	ID	Indikator	Måleenhed	Delmål (2024)	Mål (2029)
1	RSO1.1.	EFRU	Mere udviklede regioner	RCO01	Virksomheder, der har modtaget støtte (herunder: mikrovirksomheder, små, mellemstore og store virksomheder)	Virksomheder	130	600
1	RSO1.1.	EFRU	Mere udviklede regioner	RCO02	Virksomheder, der har modtaget støtte i form af tilskud	Virksomheder	130	600
1	RSO1.1.	EFRU	Mere udviklede regioner	RCO08	Nominal værdi af forsknings- og innovationsudstyr	EUR	7.915.000	22.984.000
1	RSO1.1.	EFRU	Mere udviklede regioner	RCO10	Virksomheder, der samarbejder med forskningsorganisationer	Virksomheder	70	300
1	RSO1.1.	EFRU	Mere udviklede regioner	PO1	Antal SMV'er og mikrovirksomheder, der har deltaget i kollektive innovationsrettede aktiviteter	Virksomheder	620	2.600
1	RSO1.1.	EFRU	Overgangsregioner	RCO01	Virksomheder, der har modtaget støtte (herunder: mikrovirksomheder, små, mellemstore og store virksomheder)	Virksomheder	40	200
1	RSO1.1.	EFRU	Overgangsregioner	RCO02	Virksomheder, der har modtaget støtte i form af tilskud	Virksomheder	40	200
1	RSO1.1.	EFRU	Overgangsregioner	RCO08	Nominal værdi af forsknings- og innovationsudstyr	EUR	2.428.000	7.049.000
1	RSO1.1.	EFRU	Overgangsregioner	RCO10	Virksomheder, der samarbejder med forskningsorganisationer	Virksomheder	20	100
1	RSO1.1.	EFRU	Overgangsregioner	PO1	Antal SMV'er og mikrovirksomheder, der har deltaget i kollektive innovationsrettede aktiviteter	virksomheder	190	800

Tabel 3. Resultatindikatorer

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategorori	ID	Indikator	Måleenhed	Reference-scenarie eller -værdi	Mål (2029)	Datakilde	Bemærkninger
1	RSO1.1.	EFRU	Mere udviklede regioner	RCR02	Private investeringer, som svarer til offentlig støtte (herunder tilskud og finansielle instrumenter)	Virksomheder	0	31.897.000	Monitoring	
1	RSO1.1.	EFRU	Mere udviklede regioner	RCR03	Antal SMV'er, der indfører produkt- eller procesinnovation	Virksomheder	0	40	Monitoring	
1	RSO1.1.	EFRU	Mere udviklede regioner	RCR04	Antal SMV'er, der indfører markedsførings- eller organisationsinnovation	Virksomheder	0	40	Monitoring	
1	RSO1.1.	EFRU	Mere udviklede regioner	PR1	Antal SMV'er, der har udviklet koncepter til nye produkter eller løsninger	Virksomheder	0	190	Monitoring	
1	RSO1.1.	EFRU	Overgangsregioner	RCR02	Private investeringer, som svarer til offentlig støtte (herunder tilskud og finansielle instrumenter)	Virksomheder	0	6.521.000	Monitoring	
1	RSO1.1.	EFRU	Overgangsregioner	RCR03	Antal SMV'er, der indfører produkt- eller procesinnovation	Virksomheder	0	10	Monitoring	
1	RSO1.1.	EFRU	Overgangsregioner	RCR04	SMV'er, der indfører markedsførings- eller organisationsinnovation	Virksomheder	0	10	Monitoring	
1	RSO1.1.	EFRU	Overgangsregioner	PR1	Antal SMV'er, der har udviklet koncepter til nye produkter eller løsninger	Virksomheder	0	60	Monitoring	

Vejledende opdeling af de programmerede EU-midler pr. interventionstype

Tabel 4. Dimension 1 – interventionsområder

Prioritet	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Interventionsområde	Beløb (EUR)
1	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO1.1.	002	Investering i anlægsaktiver, herunder forskningsinfrastruktur, i små og mellemstore virksomheder (herunder private forskningscentre), der er direkte forbundet med forsknings- og innovationsaktiviteter	3.064.537
1	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO1.1.	003	Investering i anlægsaktiver, herunder forskningsinfrastruktur, i store virksomheder, der er direkte forbundet med forsknings- og innovationsaktiviteter	3.064.537
1	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO1.1.	004	Investering i anlægsaktiver, herunder forskningsinfrastruktur, i offentlige forskningscentre og højere læreanstalter, der er direkte forbundet med forsknings- og innovationsaktiviteter	3.064.538
1	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO1.1.	010	Forsknings- og innovationsaktiviteter i små og mellemstore virksomheder, herunder netværksaktiviteter	16.225.574
1	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO1.1.	029	Forsknings- og innovationsprocesser, teknologioverførsel og samarbejde mellem virksomheder, forskningscentre og universiteter med fokus på lavemissionsøkonomi, modstandsdygtighed over for og tilpasning til klimaforandringer	24.338.362
1	EFRU	Overgangsregioner	RSO1.1.	002	Investering i anlægsaktiver, herunder forskningsinfrastruktur, i små og mellemstore virksomheder (herunder private forskningscentre), der er direkte forbundet med forsknings- og innovationsaktiviteter	1.409.736
1	EFRU	Overgangsregioner	RSO1.1.	003	Investering i anlægsaktiver, herunder forskningsinfrastruktur, i store virksomheder, der er direkte forbundet med forsknings- og innovationsaktiviteter	1.409.735
1	EFRU	Overgangsregioner	RSO1.1.	004	Investering i anlægsaktiver, herunder forskningsinfrastruktur, i offentlige forskningscentre og højere læreanstalter, der er direkte forbundet med forsknings- og innovationsaktiviteter	1.409.735
1	EFRU	Overgangsregioner	RSO1.1.	010	Forsknings- og innovationsaktiviteter i små og mellemstore virksomheder, herunder netværksaktiviteter	7.464.019
1	EFRU	Overgangsregioner	RSO1.1.	029	Forsknings- og innovationsprocesser, teknologioverførsel og samarbejde mellem virksomheder, forskningscentre og universiteter med fokus på lavemissionsøkonomi, modstandsdygtighed over for og tilpasning til klimaforandringer	11.196.030

Tabel 5: Dimension 2 — finansieringsform

Prioritet nr.	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)
1	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO1.1.	01	49.757.548
1	EFRU	Overgangsregioner	RSO1.1.	01	22.889.255

Tabel 6: Dimension 2 — territorial gennemførelsesmekanisme og territorielt fokus

Prioritet nr.	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)
1	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO1.1.	33	49.757.548
1	EFRU	Overgangsregioner	RSO1.1.	33	22.889.255

Tabel 8: Dimension 7 — ligestilling mellem kønnene under ESF+*, EFRU, Samhørighedsfonden og FRO

Prioritet nr.	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)
1	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO1.1.	03	49.757.548
1	EFRU	Overgangsregioner	RSO1.1.	03	22.889.255

1.2 Digitale løsninger der gør SMV'er stærkere

Specifik målsætning

ii) at udnytte fordelene ved digitalisering for borgere, virksomheder og regeringer

Fondenes interventioner

Tilknyttede aktionstyper

Danmark ligger ifølge landerapporten for 2019 højt i EU med hensyn til virksomheders anvendelse af digitale teknologier. Der er dog fortsat uudnyttede potentialer. Særligt SMV'erne halter efter i anvendelsen. SMV'er er generelt mindre digitale og automatiserede end store virksomheder. Udviklingen af offentlige it-løsninger, som letter de administrative byder for SMV'er, kan være med til at drive SMV'ernes anvendelse af digitale og avancerede teknologier.

Indsatstyperne nedenfor er vurderet som forenelige med DNSH-princippet, da de på grund af deres karakter ikke forventes at have nogen væsentlig negativ miljøpåvirkning.

Indsatstyper

A. Offentlige aktørers udvikling af nationale it-løsninger

Regionalfonden kan støtte udviklingen og implementeringen af nationale it-løsninger, der er til gavn for virksomheder og særligt SMV'er, mikrovirksomheder og iværksættere. Udviklingen og implementeringen kan forankres i Erhvervsstyrelsen eller andre relevante myndigheder under Erhvervsministeriets ressort, som har mulighed for at indkøbe ekstern bistand efter behov i henhold til de gældende udbudsregler. Erhvervsministeren kan i overensstemmelse med lov om administration beslutte at udmønte midlerne til nedenstående indsatstyper.

Følgende indsatser kan igangsættes:

- *Udbredelse af elektronisk fakturering*, herunder bl.a. udbredelse af en fælles fakturastandard blandt regnskabssystemudbydere i Danmark, videreudvikling af den offentlige infrastruktur for e-fakturering (Nemhandelsregisteret).
- *Udbredelse af digital bogføring*, herunder bl.a. at få flere virksomheder til at anvende digitale bogføringssystemer og sikre, at systemerne understøtter automatisering af virksomhedernes bogføring, regnskaber og indberetninger til myndigheder. Der kan etableres en certificeringsordning for udbydere af bogføringssystemerne, så det understøtter relevante bogføringskrav, IT-sikkerhedsstandarder og opfylder krav som er nødvendige for, at systemet kan fungere sammen med den øvrige digitale infrastruktur, fx understøtte en standardkontoplan og elektronisk fakturering.
- *Udarbejdelse af ny fællesoffentlig standardkontoplan*, herunder bl.a. en indsats for at standardisere virksomhedernes bogføringsdata, sikre at det bliver muligt for

virksomhederne at indberette til myndighederne direkte fra deres bogføringssystemer, samt at myndighederne effektivt kan indhente relevante bogføringsdata fra virksomhederne i kontroløjemed.

- *Opgradering og udvidelse af digital infrastruktur for finansielle data*, herunder opgradering af den digitale infrastruktur, så større mængder finansielle data kan udveksles på en ensartet og standardiseret måde. Der kan ligeledes igangsættes udvikling af nye digitale dokumentstandarder, fx e-faktura og e-ordre, så flere manuelle arbejdsgange relateret til handels- og bogføringsprocesser kan automatiseres.
- *Udvikling af digitaliserede, grønne produktdata, der nemt kan deles med relevante parter*, herunder bl.a. en indsats for at udvikle fælles digitale formater for produktdata og en fælles digital infrastruktur, der understøtter omkostningseffektiv deling af produktdata med fx handelsparter i værdikæder, offentlige myndigheder, forbrugere, investorer mv.
- *Etablering af offentligt-privat-partnerskab* med repræsentanter fra erhvervsorganisationer, relevante myndigheder og udvalgte private interessenter, fx it-serviceleverandører, regnskabssystemudbydere mv. Partnerskabet skal sikre dialog og samarbejde samt en effektiv implementering af ovennævnte indsatser.
- *Udvikling og implementering af digitale løsninger, der gør udbud mere tilgængelige for SMV'er, mikrovirksomheder og iværksættere*. Indsatsen skal smidiggøre udbudsprocessen ved bl.a. at tage udgangspunkt i at styrke mulighederne for datagenbrug, stordriftsfordele og lavere transaktionsomkostninger for både ordre- og tilbudsgivere. Det kan fx ske ved at reducere antallet af systemer og brugergrænseflader, som virksomheder skal anvende. Indsatser skal bidrage til en standardiseret implementering af det europæiske udbudsdokument ESPD og e-forms.

B. Digital erhvervsfremme

Erhvervsstyrelsen fører en fællesoffentlig digital platform, jf. lov om erhvervsfremme, der har til formål at gøre information, service og ydelser i erhvervsfremmesystemet let tilgængelig for virksomheder. Platformen skal bl.a. indeholde et overblik over erhvervsfremmesystemets tilbud samt information, vejledning og erhvervsserviceydelser, der knytter sig til opstart, drift og udvikling af virksomhed. Dermed skal platformen forstærke de effekter, som iværksættere og etablerede virksomheder i dag opnår ved at komme i kontakt med det offentlige erhvervsfremmesystem.

Den Digitale Erhvervsfremmeplatform skal i højere udstrækning medvirke til digitalisering af den erhvervsfremmende indsats blandt en bredere skare af aktører i ”erhvervsfremme-økosystemet” til gavn for dansk erhvervsliv.

Derfor er den Digitale Erhvervsfremmeplatform blevet videreudbygget således, at den i dag kan fungere som ”stikkontakt” for digitale redskaber, der kan bygges og driftes af en bred skare af aktører med erhvervsfremmende virke. De digitale redskaber kaldes også for ”tredjeparts-applikationer”. En applikation er en selvstændig it-komponent, der afvikler afgrænset indhold på Virksomhedsguiden og/eller en anden hjemmeside knyttet til den Digitale Erhvervsfremmeplatform.

Regionalfonden kan under denne prioritet støtte indsatser, hvor aktører i erhvervsfremmesystemet udvikler digitale redskaber, interaktive guides mv. til dansk erhvervsliv med henblik på at skabe erhvervsfremmende effekter. De digitale redskaber, interaktive guides mv. skal placeres på den Digitale Erhvervsfremmeplatform med henblik på at målrette redskaberne til så mange danske virksomheder som muligt.

Tredjepartsapplikationer på Virksomhedsguiden skal have en erhvervsfremmende og almen-nyttig karakter. Det vil sige, at indholdet og funktionaliteten skal være rettet mod virksomheder med henblik på at styrke information og viden om opstart, drift og udvikling af virksomhed.

Indholdet og funktionaliteten må ikke direkte eller indirekte anprise bestemte kommercielle produkter eller aktiviteter på markedsvilkår.

Indholdet og funktionaliteten skal tilrettelægges således, at det er åbent og inkluderende uden bindinger for målgruppen.

Nedenfor beskrives krav til indholdet og funktionaliteten i tredjeparts-applikationer. Alle krav skal være opfyldt for at modtage støtte.

[Skal have et selvstændigt virke med begrænset back-linking](#)

Det er centralt, at tredjeparts-applikationen i sig selv udgør en ydelse/service, som brugeren får en direkte nytte af. Det vil sige, at applikationen skal have et selvstændigt virke, hvor det ikke er en forudsætning for resultatet, at brugerne skal navigere videre til anden hjemmeside eller lignende. Der må gerne i moderat omfang linkes til digitale ydelser uden for applikationen, men disse links skal have en supplerende karakter.

[Skal have interaktive elementer](#)

Tredjeparts-applikationer skal have et interaktivt element. Det vil sige, at brugerne skal kunne have interaktion med indholdet. Det kan være en klikbar guide, et beregningsværktøj og lignende.

[Skal være kompatibel med gældende semantik og klassifikation på Virksomhedsguiden](#)

Begreber og definitioner i tredjeparts-applikationernes indhold skal anvendes på samme måde som på Virksomhedsguiden. Det gælder fx begreber og definitioner af selskaber eller finansieringsformer.

Hvis applikationen ønsker at anvende en form for emneklassifikation, er det alene tilladt at anvende emneklassifikationen fra Virksomhedsguiden.

Applikationen skal naturligvis også overholde gældende dansk og EU-ret om ligestilling, inklusion og forskelsbehandling.

De vigtigste målgrupper

[A. Digitale løsninger, der gør SMV'er stærkere](#)

Slutbrugerne af løsningerne er SMV'er og andre danske virksomheder. Støttemodtageren er Erhvervsstyrelsen, som er den kompetente nationale myndighed for erhvervsrapportering, eller andre myndigheder under erhvervsministerens ressort.

B. Digital erhvervsfremme

Målgruppen for de udviklede digitale værktøjer, dvs. de forventede brugere, skal være danske virksomheder og iværksættere samt erhvervsfremmeaktører.

Det er en grundlæggende forudsætning for støtte, at aktører, der får til opgave at udvikle og drifte selvstændige digitale redskaber (tredjeparts-applikationer) på den Digitale Erhvervsfremmeplatform, skal være CVR-registrerede juridiske enheder, der kan indgå en tilslutningsaftale med Erhvervsstyrelsen, som har til opgave at føre den Digitale Erhvervsfremmeplatform.

Det forventes, at erhvervshuse, videninstitutioner og andre erhvervsfremmeaktører vil byde på denne type opgaver i samarbejde med underleverandører med nødvendige tekniske kompetencer inden for it-udvikling.

Aktioner til sikring af ligestilling, inklusion og ikkeforskelsbehandling

Der er ikke identificeret særlige udfordringer for ligestilling, inklusion og forskelsbehandling for denne prioritet. Alle projekter skal overholde gældende ret, jf. de horisontale grundforudsætninger. Ansøger skal i ansøgningen om midler redegøre for overholdelse af de horisontale principper. Projektansøgninger sagsbehandles af forvaltningsmyndigheden efter en tjekliste, hvor det bl.a. kontrolleres, om projektets aktiviteter overholder principper om ligebehandling. Den danske lovgivning, der udmønter programmerne under ESI-fondene, vil fastsætte betingelserne for at modtage støtte. Ansøgninger til ESI-fondene kan sendes til de relevante myndigheder, der er indgang til fondene. Erhvervsstyrelsens og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses hjemmesider overholder de gældende danske regler om tilgængelighed for handicappede.

Ikke-diskrimination og tilgængelighed for personer med handicap er et generelt princip i det danske samfund, og der findes danske retsregler om forskelsbehandling og tilgængelighed, som projekterne skal overholde, jf. de horisontale grundforudsætninger. I henhold til dansk lov er der forbud mod forskelsbehandling på grund af køn for enhver arbejdsgiver, myndighed og organisation inden for offentlig forvaltning og almen virksomhed.

Bestemmelserne i dansk lovgivning vurderes at være tilstrækkelige til at sikre ligebehandling. Af disse årsager vurderes det ikke relevant at opstille yderligere bestemmelser herom i regionalfondsprogrammet eller særlige monitorerings- eller evalueringstiltag, som går videre end kravene i Europa-Kommissionens evalueringsguide.

Offentlige myndigheder skal derudover overholde FN's handicapkonvention, der fx omtaler universelt design og tilgængelighed til ikke alene bygninger, men til produkter og tjenesteydelser i bred forstand. Ingen ansøger vil på grundlag af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicaps, alder eller seksuel orientering blive forhindret i at ansøge om og opnå støtte under Regionalfonden.

Vurderes flere ansøgninger at være af samme kvalitet i øvrigt, skal der gives prioritet til ansøgninger, der bedst tilgodeser hensynene til lige muligheder og ikke-diskrimination.

Angivelse af de specifikke målområder, herunder den planlagte anvendelse af territoriale redskaber

Der er ikke udpeget specifikke målområder eller planlagt anvendelse af territoriale redskaber.

Interregionale og tværnationale aktioner

Udviklere af digitale redskaber (tredjeparts-applikationer) kan blandt andet have glæde af at trække på internationale databaser med henblik på grænseoverskridende benchmark.

Erhvervsfremmeplatformen er et nationalt værktøj. Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan dog indgå i et projekt for at styrke opfyldelsen af projektets mål. Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan også tilføjes til allerede eksisterende projekter efter behov. Internationalt samarbejde skal ske i overensstemmelse med Danmarks strategi for decentral erhvervsfremme og/eller EU's strategi for Østersøregionen.

Påtænkt anvendelse af finansielle instrumenter

Der planlægges ikke anvendelse af finansielle instrumenter, da de udviklede services bliver en del af den offentlige, digitale infrastruktur og derfor bør støttes med tilskud. De udviklede services må ikke have økonomisk aktivitet som mål.

Indikatorer

Tabel 2: Outputindikatorer

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategori	ID	Indikator	Måleenhed	Delmål (2024)	Mål (2029)
1	RSO1.2.	EFRU	Mere udviklede regioner	RCO13	Værdi af digitale tjenester, produkter og processer, der er udviklet til virksomheder	EUR	25.282.000	28.730.000
1	RSO1.2.	EFRU	Mere udviklede regioner	RCO14	Offentlige institutioner støttet til at udvikle digitale services, produkter og processer	Antal offentlige institutioner	4	20
1	RSO1.2.	EFRU	Overgangsregioner	RCO13	Værdi af digitale tjenester, produkter og processer, der er udviklet til virksomheder	EUR	7.754.000	8.811.000
1	RSO1.2.	EFRU	Overgangsregioner	RCO14	Offentlige institutioner støttet til at udvikle digitale services, produkter og processer	Antal offentlige institutioner	2	10

Tabel 3: Resultatindikatorer

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategori	ID	Indikator	Måleenhed	Referencescenarie eller -værdi	Referenceår	Mål (2029)	Datakilde	Bemærkninger
1	RSO1.2.	EFRU	Mere udviklede regioner	RCR11	Brugere af nye og opgraderede offentlige digitale tjenester, produkter og processer	Årlige brugere	0	2021	382.200	ERST, KBH	
1	RSO1.2.	EFRU	Overgangsregioner	RCR11	Brugere af nye og opgraderede offentlige digitale tjenester, produkter og processer	Årlige brugere	0	2021	175.800	ERST, KBH	

Vejledende opdeling af de programmerede EU-midler pr. interventionstype¹

Tabel 4. Dimension 1 – interventionsområder

Prioritet	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Interventionsområde	Beløb (EUR)
1	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO1.2.	016	Offentlige IKT-løsninger, e-tjenester, applikationer	11.492.015
1	EFRU	Overgangsregioner	RSO1.2.	016	Offentlige IKT-løsninger, e-tjenester, applikationer	5.286.508

Tabel 5: Dimension 2 — finansieringsform

Prioritet	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)
1	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO1.2.	01	11.492.015
1	EFRU	Overgangsregioner	RSO1.2.	01	5.286.508

Tabel 6: Dimension 2 — territorial gennemførelsesmekanisme og territorialt fokus

Prioritet	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)
1	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO1.2.	33	11.492.015
1	EFRU	Overgangsregioner	RSO1.2.	33	5.286.508

Tabel 8: Dimension 7 — ligestilling mellem kønnene under ESF+*, EFRU, Samhørighedsfonden og FRO

Prioritet	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)
1	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO1.2.	03	11.492.015
1	EFRU	Overgangsregioner	RSO1.2.	03	5.286.508

1.3 Stærkere SMV'er gennem internationalisering, digitalisering og grøn omstilling

Specifik målsætning

iii) at fremme SMV'ers vækst og konkurrenceevne

¹ Inden midtvejs gennemgangen i 2025 for EFRU, ESF+ og Samhørighedsfonden, kun opdeling for årene 2021-2025.

Fondenes interventioner

Tilknyttede aktionstyper

Europa-Kommissionens landerapport for 2019 fremhæver, at forholdsvis få danske virksomheder kommer ind i solide vækst- og skaleringsforløb, og beskæftigelsen i vækstvirksomheder ligger under det europæiske gennemsnit. Det anbefales, at der investeres i indsatser, der fremmer vækst og internationalisering samt øget innovation blandt SMV'er.

Derfor investerer prioriteten i indsatser, der skal udløse vækstpotentialer i SMV'erne, løfte produktiviteten og herved skabe nye arbejdspladser. SMV'erne har en tendens til at undervurdere værdien af og derfor underinvestere i tilførsel af viden fra eksterne rådgivere. På den baggrund vil regionalfondsindsatsen fokusere på at identificere SMV'er med vækst- og skaleringspotentialer og hjælpe virksomhederne til at udløse deres vækstpotentialer.

I den sammenhæng er fx en øget digitalisering af virksomhedernes forretningsprocesser med til at understøtte SMV'ernes vækst og konkurrenceevne. Danmark ligger ifølge landerapporten for 2019 højt i EU med hensyn til virksomheders anvendelse af digitale teknologier. Det kan dog i mindre virksomheder være svært at prioritere udviklingsopgaver, der kræver tid, ressourcer, kompetencer samt overblik over nye digitale muligheder. Mange SMV'er har desuden svært ved at tilføre de relevante digitale og tekniske kompetencer gennem rekruttering af eksterne. Dette skyldes, at der generelt er knaphed på medarbejdere med specialiserede digitale kompetencer.

Indsatstyper

Indsatsen kan rumme flere forskellige elementer, men skal fokusere på de vækst- og produktivitetspotentialer, der fx kan være med til at øge virksomhedernes internationale orientering, automatisering, grønne omstilling og digitalisering af virksomhedens produkter og forretningsprocesser i hele værdikæden fra indkøb til after sales service. Indsatser skal bl.a. fokusere på de vækstpotentialer, der er ved at øge SMV'ernes parathed og kapacitet til eksport og internationalisering i en tid præget af stigende global usikkerhed såvel som nye muligheder inden for blandt andet grønne og bæredygtige løsninger. Indsatserne kan fx bidrage til at sikre øget internationalisering hos virksomheder, herunder eksport og e-eksport, ved at understøtte formulering af eksportstrategier, styrket forretnings- og kompetenceudvikling, afklaringer omkring markeder, leverandører, teknologi, distributions- og salgskanaler samt e-handel og platformsbaserede løsninger.

Det er dog fremhævet i midtvejsevalueringen af 2014-2020-programmet og fra flere partnere i partnerskabsprocessen, at virksomhederne - for at forbedre konkurrenceevnen - har behov for sammenhængende tilbud, hvor også kompetenceudvikling indgår.

Regionalfonden kan under iagttagelse af relevante forordninger og i overensstemmelse med Kommissionens vejledning anvendes til medfinansiering af operationer inden for Digital Europa-programmet. Støttede aktiviteter skal falde inden for de indsatstyper, som er beskrevet i denne prioritet og bidrage til regionalfondsprogrammets mål.

A. Støtte til forløb, rådgivning, digitalisering og internationalisering

Der kan iværksættes sammenhængende accelerator-/skaleringsforløb, hvor virksomheder med vækst- og skaleringspotentialer tilbydes intensive, skræddersyede forløb, hvor alle elementer for at udfolde et vækstpotentialer kan inddrages. Det kan foruden kompetenceudvikling inden

for internationalisering fx også være støtte til udvikling og implementering af digitale løsninger og automatisering, der kan hjælpe virksomhederne med at styrke deres produktivitet og konkurrenceevne. Kompetenceudvikling skal bestå af kortere supplerende forløb og kan ikke være eneste aktivitet i et givet projekt, idet rene kompetenceudviklingsprojekter støttes af Socialfonden Plus.

Indsatserne kan også bidrage til at øge virksomheders adgang til viden om digitalisering, herunder investering i medarbejdernes digitale kompetencer og til at øge virksomhedernes digitale niveau både i fx produkter, interne processer og services. Det kan være gennem adgang til nye, avancerede digitale teknologier, gennem fx kompetenceudvikling, matchmaking eller udviklingsprojekter eller en kombination heraf. For at sikre at virksomhederne har den nødvendige viden om og forståelse for anvendelse af data og datasikkerhed, kan der ligeledes ske opbygning af viden og kompetenceløft blandt ledelse og medarbejdere. Der kan også være tale om rådgivning eller kollektive forløb, for at virksomhederne bliver robuste og konkurrencedygtige på anvendelse af data og datasikkerhed.

Indsatserne kan fx være:

- forløb ved private rådgivere, herunder voucher ordninger, til processer, digitalisering, internationalisering, grøn omstilling mv.
- kollektive forløb
- mentorordninger
- rådgivning til generations- og ejerskifte, herunder overdragelse til medarbejderejerskab
- udvikling af digitale produkter, services og platformsbaserede forretningsmodeller
- sparring, videndeling, netværk og samarbejder med fx store virksomheder og videninstitutioner
- initiativer, som sigter mod at øge digitaliseringen i virksomheder, fx via e-læringsværktøjer
- én til én-forløb med store virksomheder, der kan bidrage med erfaringer, netværk mv., som kan gavne deltagervirksomhederne med mindre erfaring.

Udviklings- og procesforløbet med virksomhederne, som støttes, kan fx munde ud i enten en ny forretningsmodel, strategi, handlingsplan, vækstplan eller en anden type rapport.

Virksomhederne kan også støttes i udvikling af deres organisatoriske kapacitet for at øge væksten. Ledelse og medarbejdere skal kunne identificere potentialerne i virksomheden. Det betyder, at der i forbindelse med de forskellige indsatser bør fokuseres på, at såvel ledelse som medarbejdere klædes bedre på til at identificere og udnytte virksomhedens nuværende og fremtidige potentiale ved at tilføre viden om ledelse, udvikling og innovationsprocesser samtidig med en generel forståelse af forretnings- og virksomhedsdrift herunder i et internationalt perspektiv. Hermed bliver SMV'erne bedre til at udnytte og kapitalisere på de potentialer, der ligger i bl.a. digitalisering og automatisering flere steder i værdikæderne, og de opnår hermed bedre konkurrencekraft.

Indsatser kan inkludere opfølgning på forløb, så virksomheder kan træde ud af projektet i en periode og vende tilbage senere. Midlertidig udtræden af projektet ændrer ikke på økonomiske partners juridiske status i relation til interessekonflikter mv.

Indsattypen er vurderet som forenelig med DNSH-princippet, da de på grund af deres karakter ikke forventes at have nogen væsentlig negativ miljøpåvirkning.

B. Implementering

Virksomheder kan, uanset geografisk lokalisering, få støtte til implementering af nye forretningsmodeller eller processer og/eller indkøb af maskiner og udstyr. Det kan fx være implementering af digitaliseringstiltag eller tiltag, der fremmer virksomhedens grønne omstilling. Der gives støtte til rådgivning til implementering, maskiner og udstyr, licenser, knowhow, certificeringer og rådgivning i forbindelse hermed.

Der ydes dog ikke støtte til udgifter til implementering af maskiner og udstyr, der alene vedrører installationer, der optimerer bygningsmassens eller produktionsanlægs energiforbrug som eksempelvis varmepumper, LED-pærer, fjernvarme eller anden energiforsyning til virksomhedernes bygninger eller anlæg.

Anvendelse af maskiner og udstyr, som allerede er anskaffet af projektet eller støttemodtageren, støttes ikke.

Indsatsstypen er vurderet som forenelig med DNSH-princippet, idet risikoen for negativ påvirkning af miljø og klima vurderes at kunne håndteres inden for rammerne af gældende lovgivning.

Generelle forudsætninger

Store virksomheder

Store virksomheder kan ikke være en del af målgruppen for et projekt, men kan medvirke i én til én-samarbejder og i bredere samarbejder. De store virksomheder kan enten indgå som økonomisk partner i projektet eller indkøbes som eksterne leverandører. Store virksomheder indgår i projekter under hensyntagen til statsstøttereglerne.

Formålet med store virksomheders deltagelse skal være at styrke SMV'ens eller iværksættervirksomhedens konkurrenceevne, fx ved at få adgang til værdifuld viden eller test af løsninger. Det kan fx indebære samarbejde om opdyrkning af samarbejdspartnere i ind- og udland.

Statsstøtte

Støtte til rammeprojekter og kaskadeprojekter ydes som de minimis-støtte. Støtte til andre typer projekter, hvor fx de deltagende virksomheder allerede er kendt på ansøgningstidspunktet, kan ydes efter gruppefritagelsesforordningen. Det bemærkes, at der gælder særlige statsstøtteregler for eksportstøtte.

Investeringer i software, udstyr og maskiner, der er nødvendige for at påbegynde SMV'ers grønne eller digitale omstilling, støttes inden for EU's statsstøtteregler. Implementering kan uden for de særlige geografiske statsstøtteområder støttes i henhold til de minimis-forordningen eller reglerne om investeringsstøtte til SMV'er i EU's generelle gruppefritagelsesforordning.

De vigtigste målgrupper

Indsatsens målgruppe er SMV'er og iværksættervirksomheder.

Der kan gives særligt fokus til SMV'er og iværksættervirksomheder med potentiale til at komme ind i solide vækst- og skaleringsforløb.

Indsatsen kan også rettes mod eksisterende virksomheder, hvor en person ønsker at overtage ejerskabet/ledelsen (ejer- /generationsskifte). Det er en anden måde at udleve den selvstændige karrierevej på, som indebærer andre udfordringer og dermed andre kompetencebehov end den typiske iværksættervej. Det bemærkes i den forbindelse, at der ikke ydes støtte til virksomheder, der betegnes som kriseramte virksomheder som defineret i forordning nr. 651/2014, medmindre de er blevet godkendt under reglerne om de minimis-støtte eller de midlertidige statsstøtteregler, der er fastsat for at imødegå ekstraordinære omstændigheder.

Virksomheder fra primærsektoren kan deltage i projekter, hvis projektet involverer samarbejde mellem disse virksomheder og virksomheder fra andre sektorer. Primærsektoren kan ikke være fokus for indsatsen, og virksomheder fra primærsektoren kan ikke være eneste målgruppe for indsatserne.

Aktioner til sikring af ligestilling, inklusion og ikkeforskelsbehandling

Der er ikke identificeret særlige udfordringer for ligestilling, inklusion og forskelsbehandling for denne prioritet. Alle projekter skal overholde gældende ret, jf. de horisontale grundforudsætninger. Ansøger skal i ansøgningen om midler redegøre for overholdelse af de horisontale principper. Projektansøgninger sagsbehandles af forvaltningsmyndigheden efter en tjekliste, hvor det bl.a. kontrolleres, om projektets aktiviteter overholder principper om ligebehandling. Den danske lovgivning, der udmønter programmerne under ESI-fondene, vil fastsætte betingelserne for at modtage støtte. Ansøgninger til ESI-fondene kan sendes til de relevante myndigheder, der er indgang til fondene. Erhvervsstyrelsens og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses hjemmesider overholder de gældende danske regler om tilgængelighed for handicappede.

Ikke-diskrimination og tilgængelighed for personer med handicap er et generelt princip i det danske samfund, og der findes danske retsregler om forskelsbehandling og tilgængelighed, som projekterne skal overholde, jf. de horisontale grundforudsætninger. I henhold til dansk lov er der forbud mod forskelsbehandling på grund af køn for enhver arbejdsgiver, myndighed og organisation inden for offentlig forvaltning og almen virksomhed.

Bestemmelserne i dansk lovgivning vurderes at være tilstrækkelige til at sikre ligebehandling. Af disse årsager vurderes det ikke relevant at opstille yderligere bestemmelser herom i regionalfondsprogrammet eller særlige monitorerings- eller evalueringstiltag, som går videre end kravene i Europa-Kommissionens evalueringsguide.

Offentlige myndigheder skal derudover overholde FN's handicapkonvention, der fx omtaler universelt design og tilgængelighed til ikke alene bygninger, men til produkter og tjenesteydelser i bred forstand. Ingen ansøger vil på grundlag af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicaps, alder eller seksuel orientering blive forhindret i at ansøge om og opnå støtte under Regionalfonden.

Vurderes flere ansøgninger at være af samme kvalitet i øvrigt, skal der gives prioritet til ansøgninger, der bedst tilgodeser hensynene til lige muligheder og ikke-diskrimination.

Angivelse af de specifikke målområder, herunder den planlagte anvendelse af territoriale redskaber

Der er ikke fastsat specifikke målområder eller planlagt anvendelse af territoriale redskaber.

Interregionale og tværnationale aktioner

Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan indgå i et projekt for at styrke opfyldelsen af projektets mål. Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan også tilføjes til allerede eksisterende projekter efter behov. Det er også muligt at gennemføre synkroniserede ansøgningsrunder. Internationalt samarbejde skal ske i overensstemmelse med Danmarks strategi for decentral erhvervsfremme og/eller EU's strategi for Østersøregionen. Særligt relevante geografiske områder for samarbejde på SMV-området er fx Tyskland (fx Slesvig-Holsten, Mecklenburg-Vorpommern og Brandenburg-regionen) og Sverige (fx Skåne-Blekinge-regionen), hvor der forudses potentiale for danske SMV'ers øgede internationalisering. EU's strategi for Østersøregionen er der særligt identificeret potentiale for internationalt samarbejde inden for områderne Bio-economy, Tourism, Safe (fx cybersikkerhed), Culture (kapacitetsopbygning hos iværksættervirksomheder).

Alle danske regioner deltager i grænseoverskridende programmer, hvilket giver mulighed for, at virksomheder m.fl. fra alle regioner kan deltage i projekter under grænseoverskridende Interreg-programmer. Et område, hvor aktiviteter vil kunne finansieres både gennem Interreg og regionalfondsprogrammet, er aktiviteter til sikring af en optimal udnyttelse af mulighederne ved en kommende fast forbindelse over Femern Bælt.

Påtænkt anvendelse af finansielle instrumenter

Støtten ydes som tilskud, da dette er mest efterspurgt blandt danske SMV'er, og da der ikke planlægges produktive investeringer i væsentligt omfang. Til internationalisering savner SMV'er også kapital, men eksisterer allerede en række relevante finansielle instrumenter i Danmark, som imødekommer SMV'ernes behov. Via tilskud er det også muligt at reducere SMV'ernes risiko ved private investeringer og tilbyde dem faciliterede indsatser, som kan udløse udvikling og innovation. Dette understøttes af input fra partnerskabet og af midtvejsevalueringen af regionalfondsprogrammet 2014-2020, som viste, at SMV'erne har svært ved at tilvejebringe private investeringer, hvilket bl.a. kan skyldes, at indsatserne kræver en længerevarende rekrutterings- og faciliteringsproces.

Vækstlånordningen tilbyder lån på minimum 1 mio. kr. til SMV'er med vækstambitioner, der fx vil investere i nye produktionsfaciliteter, opdyrke nye markeder, overtage og videreudvikle en etableret virksomhed eller gennemføre grøn omstilling og lancere mere ressourcebesparende produkter. Vækstfonden råder over en løbende ramme på i alt 6 mia. kr.

Indikatorer

Tabel 2. Outputindikatorer

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategorori	ID	Indikator	Måleenhed	Delmål (2024)	Mål (2029)
1	RSO1.3.	EFRU	Mere udviklede regioner	RCO 01	Virksomheder, der har modtaget støtte (herunder: mikrovirksomheder, små, mellemstore og store virksomheder)	Virksomheder	590	1.800
1	RSO1.3.	EFRU	Mere udviklede regioner	RCO 02	Virksomheder, der har modtaget støtte i form af tilskud (herunder: mikrovirksomheder, små, mellemstore og store virksomheder)	Virksomheder	590	1.800
1	RSO1.3.	EFRU	Mere udviklede regioner	PO3	Beløb investeret i maskiner og udstyr	EUR	3.992.000	12.180.000

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategori	ID	Indikator	Måleenhed	Delmål (2024)	Mål (2029)
1	RSO1.3.	EFRU	Overgangsregioner	RCO 01	Virksomheder, der har modtaget støtte (herunder: mikrovirksomheder, små, mellemstore og store virksomheder)	Virksomheder	180	500
1	RSO1.3.	EFRU	Overgangsregioner	RCO 02	Virksomheder, der har modtaget støtte i form af tilskud (herunder: mikrovirksomheder, små, mellemstore og store virksomheder)	Virksomheder	180	500
1	RSO1.3.	EFRU	Overgangsregioner	PO3	Beløb investeret i maskiner og udstyr	EUR	1.345.000	3.736.000

Tabel 3. Resultatindikatorer

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategori	ID	Indikator	Måleenhed	Reference-scenarie eller -værdi	Mål (2029)	Datakilde	Bemærkninger
1	RSO1.3.	EFRU	Mere udviklede regioner	RCR02	Private investeringer, som svarer til offentlig støtte (herunder tilskud og finansielle instrumenter)	EUR	0	15.618.000	Monitoring	
1	RSO1.3.	EFRU	Mere udviklede regioner	RCR19	Antal virksomheder med øget omsætning	Virksomheder	0	1.100	Monitoring	
1	RSO1.3.	EFRU	Mere udviklede regioner	PR2	Antal virksomheder med styrket vækst- og indtjeningspotentiale	Virksomheder	0	1.300	Monitoring	
1	RSO1.3.	EFRU	Overgangsregioner	RCR02	Private investeringer, som svarer til offentlig støtte (herunder tilskud og finansielle instrumenter)	EUR	0	3.193.000	Monitoring	
1	RSO1.3.	EFRU	Overgangsregioner	RCR19	Antal virksomheder med øget omsætning	Virksomheder	0	300	Monitoring	
1	RSO1.3.	EFRU	Overgangsregioner	PR2	Antal virksomheder med styrket vækst- og indtjeningspotentiale	Virksomheder	0	400	Monitoring	

Vejledende opdeling af de programmerede EU-midler pr. interventionstype

Tabel 4. Dimension 1 – interventionsområder

Prioritet	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Interventionsområde [tilføjet tabel]	Beløb (EUR)
1	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO1.3.	013	Digitalisering af SMV'er (herunder e-handel, e-business og netværksforbundne forretningsgange, digitale innovationsknudepunkter, levende laboratorier, webiværksættere og nystartede IKT-virksomheder, B2B)	9.745.230
1	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO1.3.	021	Erhvervsudvikling og internationalisering for SMV'er, herunder produktive investeringer	9.745.230

Prioritet	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Interventionsområde [tilføjet tabel]	Beløb (EUR)
1	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO1.3.	029	Forsknings- og innovationsprocesser, teknologioverførsel og samarbejde mellem virksomheder, forskningscentre og universiteter med fokus på lavemissionsøkonomi, modstandsdygtighed over for og tilpasning til klimaforandringer	4.872.614
1	EFRU	Overgangsregioner	RSO1.3.	013	Digitalisering af SMV'er (herunder e-handel, e-business og netværksforbundne forretningsgange, digitale innovationsknodepunkter, levende laboratorier, webiværksættere og nystartede IKT-virksomheder, B2B)	4.482.958
1	EFRU	Overgangsregioner	RSO1.3.	021	Erhvervsudvikling og internationalisering for SMV'er, herunder produktive investeringer	4.482.958
1	EFRU	Overgangsregioner	RSO1.3.	029	Forsknings- og innovationsprocesser, teknologioverførsel og samarbejde mellem virksomheder, forskningscentre og universiteter med fokus på lavemissionsøkonomi, modstandsdygtighed over for og tilpasning til klimaforandringer	2.241.480

Tabel 5: Dimension 2 — finansieringsform

Prioritet	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)
1	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO1.3.	01	24.363.074
1	EFRU	Overgangsregioner	RSO1.3.	01	11.207.396

Tabel 6: Dimension 2 — territorial gennemførelsesmekanisme og territorielt fokus

Prioritet	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)
1	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO1.3.	33	24.363.074
1	EFRU	Overgangsregioner	RSO1.3.	33	11.207.396

Tabel 8: Dimension 7 — ligestilling mellem kønnene under ESF+*, EFRU, Samhørighedsfonden og FRO

Prioritet	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)
1	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO1.3.	03	24.363.074
1	EFRU	Overgangsregioner	RSO1.3.	03	11.207.396

Prioritet 2 Grøn omstilling i SMV'er

Specifik målsætning

2.vi) at fremme overgangen til en cirkulær og ressourceeffektiv økonomi

Fondenes interventioner

Tilknyttede aktionstyper

Omstilling til en mere cirkulær og ressourceeffektiv økonomi er afgørende for at nå klimamålene og bidrage til at imødegå klimaforandringerne og nedsætte forbruget af naturressourcer.

Der er et stort potentiale for små og mellemstore virksomheder i at udvikle og anvende grønne, cirkulære løsninger. Det kan være gennem nye cirkulære forretningsmodeller eller processer, samarbejder og værdikædesamarbejder, der bidrager til, at SMV'erne kan overgå til cirkulære

løsninger og økonomi. Klimapartnerskabet for Service, IT og Rådgivning og en række rapporter (fx Smart Cities, State of Green 2020) peger på potentialerne og behovet for demonstration eller skalering af velfungerende løsninger.

Med udgangspunkt i ovenstående udfordringer og Europa-Kommissionens anbefalinger om, at Danmark skal sikre en omkostningseffektiv overgang til et lavemissionssamfund og styrke indsatserne for at nå 2030-målet om at reducere emissionerne med 39 pct., skal indsatser under denne specifikke målsætning bidrage til at fremme cirkulær økonomi og ressourceeffektivitet.

Desuden peger Europa-Kommissionens landerapport for 2019 på, at mange danske SMV'er har behov for at øge deres innovationskapacitet og innovationsaktiviteter, herunder at anvende avanceret teknologi. I Danmark hænger innovation og grøn omstilling tæt sammen, fordi vejen til indfrielse af klimamålene skal opnås gennem spredning af kendte teknologier og samarbejdsformer til virksomheder, der ikke allerede anvender dem, og ved at udvikle nye. Indsatser, der involverer udvikling eller test af nye løsninger, skal gennemføres i overensstemmelse med Danmarks strategi for intelligent specialisering.

Indsatstyper

Det er en forudsætning for støtte under alle indsatstyper, at der arbejdes med at omstille virksomhederne til en mere cirkulær økonomi. Indsatsen skal bidrage til reduktion af virksomhedernes ressourceforbrug og affaldsmængde. Hvis flere virksomheder indgår i et samarbejde om cirkulær økonomi, er det tilstrækkeligt, at én af de involverede virksomheder gennem de støttede aktiviteter kan reducere sit ressourceforbrug eller sin affaldsmængde væsentligt og målbart.

A. Udvikling af cirkulære forretningsmodeller, partnerskaber eller processer

Regionalfonden kan støtte, at SMV'er omstiller sig til mere cirkulær økonomi og ressourceeffektivitet gennem cirkulære forretningsmodeller, processer og værdikædesamarbejder. Det kan ske ved afklaring og identifikation af virksomhedens potentialer for fx at redesigne produkter, processer, services eller for at reducere eller genanvende affald og genbruge restprodukter. Formålet er, at virksomheden kan identificere både en øget ressourceeffektivitet og ressourcebesparelse samt en økonomisk og konkurrencemæssig gevinst ved at tilrettelægge sin forretningsmodel eller produktions- eller arbejdsprocesser mere cirkulært.

Virksomhedernes behov og potentialer kan afklares i specialiserede forløb, kollektive forløb eller en kombination heraf. Der kan bl.a. ydes støtte til privat rådgivning, sparring, samarbejder og partnerskaber. Ligeledes kan der være behov for samarbejder med store virksomheder, vidensinstitutioner eller andre aktører. De cirkulære forretningsmodeller, arbejdsgange eller processer kan tage udgangspunkt i afgrænsede dele af produktionen/virksomheden eller omfatte hele virksomheden.

Indsatserne kan fx være:

- Identificere og afklare virksomhedens behov og potentialerne for omstilling til eller videreudvikling af cirkulær økonomi for fx at redesigne produkter, processer, services, reducere eller genanvende affald og restprodukter
- Udvikle cirkulære forretningsmodeller, arbejdsgange eller processer
- Øge efterspørgsel og udvikling af markedet og forbrugernes efterspørgsel på bæredygtige og ressourceeffektive løsninger

- Opbygge eller øge kapacitet og overgang til grøn omstilling og cirkulær økonomi gennem adgang til partnerskaber, værdikædesamarbejder, netværksskabelse og symbioser i SMV'er
- Udvikle, etablere og/eller afprøve samt skalere samarbejder, netværk, værdikædesamarbejder og symbioser, som understøtter virksomhederne i omstilling til cirkulær økonomi
- Understøtte samarbejder mellem fx offentlige og private indenfor fx byggeri.

Indsatstyperne er vurderet som forenelige med DNSH-princippet, da de på grund af deres karakter ikke forventes at have nogen væsentlig negativ miljøpåvirkning.

B. Test og demonstration af cirkulære løsninger

Som led i omstilling af en virksomhed eller en værdikæde kan Regionalfonden støtte test af cirkulære løsninger, forretningsmodeller eller processer for at vurdere konkrete løsninger eller potentialer for virksomhederne i overgangen til cirkulær økonomi. Det kan fx være test og demonstration af cirkulære løsninger, forretningsmodeller eller processer og/eller samarbejds- og udviklingsprojekter.

Det vil være muligt at støtte etablering af test-, udviklings- og demonstrationsfaciliteter, der er tilgængelige for SMV'er. Denne prioritet kan også støtte tiltag, der understøtter og faciliterer SMV'ernes adgang til og samarbejde om brug af nyetablerede eller eksisterende test-, udviklings- og demonstrationsfaciliteter. Støtten skal skabe merværdi for virksomhederne og ikke blot være etablering af parallel kapacitet til eksisterende tilbud. Indkøb af maskiner, udstyr og anlæg, der bidrager til øget adgang for SMV'er og iværksættervirksomheder til de nævnte typer faciliteter, kan ligeledes støttes, herunder udvidelse af kapacitet. Anvendelse af maskiner og udstyr, som allerede er anskaffet af projektet eller støttemodtageren, støttes ikke. Støttemodtageren er enten en SMV (hvis der alene støttes øget adgang) eller test- og demonstrationsfacilitetens ejer(e) (hvis der støttes etablering eller udvidelse). Der kan ydes støtte til SMV'ers betaling for adgang til eksisterende udstyr, fx hos et laboratorium.

Indsatstypen er vurderet som forenelig med DNSH-princippet, idet risikoen for negativ påvirkning af miljø og klima vurderes at kunne håndteres inden for rammerne af gældende lovgivning.

C. Viden om grøn omstilling og cirkulær økonomi

Som led i støtte til omstilling af en virksomhed eller en værdikæde kan Regionalfonden støtte, at SMV'erne får adgang til viden og rådgivning om grøn omstilling, der kan sikre, at SMV'erne finder den rigtige indgang til at starte eller fortsætte grøn, cirkulær omstilling. Det kan ske gennem adgang til viden, kompetenceløft, kompetencer og kapacitet for at kunne omsætte de potentielle gevinster ved cirkulær økonomi.

Kompetenceløft og tilførsel af viden om grønne løsninger og/eller cirkulær økonomi til SMV'erne skal tage afsæt i virksomhedernes behov og må ikke være længerevarende eller kompetencegivende forløb. Der lægges vægt på, at det er tilførsel af ny viden, der er nødvendig for virksomhederne for at kunne indgå i grøn omstilling.

Indsatstypen er vurderet som forenelig med DNSH-princippet, da de på grund af deres karakter ikke forventes at have nogen væsentlig negativ miljøpåvirkning.

D. Implementering og skalering

Virksomheder kan, uanset geografisk lokalisering, få støtte til implementering og skalering af grønne cirkulære forretningsmodeller eller processer og/eller indkøb af maskiner og udstyr. Der gives støtte til rådgivning til implementering, maskiner og udstyr, licenser, knowhow, certificeringer og rådgivning i forbindelse hermed.

Der ydes dog ikke støtte til udgifter til implementering af maskiner og udstyr, der alene vedrører installationer, der optimerer bygningsmassens eller et produktionsanlægs energiforbrug som eksempelvis varmepumper, LED-pærer, fjernvarme eller anden energiforsyning til virksomhedernes bygninger eller anlæg.

Anvendelse af maskiner og udstyr, som allerede er anskaffet af projektet eller støttemodtageren, støttes ikke.

Investeringer i software, udstyr og maskiner, der er nødvendige for at påbegynde en grønnere omstilling i SMV'erne, kan støttes inden for EU's statsstøtteregele. Implementering kan uden for de særlige geografiske statsstøtteområder støttes i henhold til de minimis-forordningen eller reglerne om investeringsstøtte til SMV'er i EU's generelle gruppefritagelsesforordning.

Indsatstypen er vurderet som forenelig med DNSH-princippet, da de kun vil være støtteberettigede, hvis de har en positiv miljøpåvirkning.

Generelle forudsætninger

Store virksomheder

Store virksomheder kan ikke være en del af målgruppen for et projekt, men kan medvirke i én til én-samarbejder, partnerskaber og værdikædesamarbejder. De store virksomheder kan enten indgå som økonomisk partner i projektet eller indkøbes som eksterne leverandører til projektet. Store virksomheder indgår i projekter under hensyntagen til statsstøtteregele.

Formålet med store virksomheders deltagelse skal være at styrke SMV'ens eller iværksættervirksomhedens arbejde med at fremme cirkulær økonomi, fx ved at give SMV'er adgang til værdifuld viden eller test af løsninger. Det kan fx indebære samarbejde om opdyrkning af samarbejdspartnere i ind- og udland.

Statsstøtte

Støtte til rammeprojekter ydes som de minimis-støtte. Støtte til andre typer projekter, hvor fx de deltagende virksomheder allerede er kendt på ansøgningstidspunktet, kan ydes efter gruppefritagelsesforordningen.

De vigtigste målgrupper

Målgrupperne er henholdsvis SMV'er og iværksættere, der har etableret sig med CVR-nummer.

Der er et særligt potentiale for, at grønne iværksættere kan bidrage til store virksomheders og myndigheders omstilling til cirkulær økonomi.

Store virksomheder kan ikke være en del af målgruppen for indsatserne, men store virksomheder kan fx medvirke i én til én-samarbejder, samarbejder og partnerskaber og bidrage til at styrke økosystemer omkring SMV'erne. De store virksomheder kan aflønnes for deres projektdeltagelse som partnere i projektet eller indkøbes som eksterne leverandører til projektet. Store virksomheder indgår i givet fald i projekter under hensyntagen til statsstøttereglerne. Formålet med store virksomheders deltagelse skal være at styrke SMV'ernes adgang til fx samarbejder, værdikæder, symbioser, viden eller test.

Virksomheder fra primærsektoren kan deltage i projekter, hvis projektet involverer samarbejde mellem disse virksomheder og virksomheder fra andre sektorer. Primærsektoren kan ikke være fokus for indsatsen, og virksomheder fra primærsektoren kan ikke være eneste målgruppe for indsatserne.

Aktioner til sikring af ligestilling, inklusion og ikkeforskelsbehandling

Der er ikke identificeret særlige udfordringer for ligestilling, inklusion og forskelsbehandling for denne prioritet. Alle projekter skal overholde gældende ret, jf. de horisontale grundforudsætninger. Ansøger skal i ansøgningen om midler redegøre for overholdelse af de horisontale principper. Projektansøgninger sagsbehandles af forvaltningsmyndigheden efter en tjekliste, hvor det bl.a. kontrolleres, om projektets aktiviteter overholder principper om ligebehandling. Den danske lovgivning, der udmønter programmerne under ESI-fondene, vil fastsætte betingelserne for at modtage støtte. Ansøgninger til ESI-fondene kan sendes til de relevante myndigheder, der er indgang til fondene. Erhvervsstyrelsens og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses hjemmesider overholder de gældende danske regler om tilgængelighed for handicappede.

Ikke-diskrimination og tilgængelighed for personer med handicap er et generelt princip i det danske samfund, og der findes danske retsregler om forskelsbehandling og tilgængelighed, som projekterne skal overholde, jf. de horisontale grundforudsætninger. I henhold til dansk lov er der forbud mod forskelsbehandling på grund af køn for enhver arbejdsgiver, myndighed og organisation inden for offentlig forvaltning og almen virksomhed.

Bestemmelserne i dansk lovgivning vurderes at være tilstrækkelige til at sikre ligebehandling. Af disse årsager vurderes det ikke relevant at opstille yderligere bestemmelser herom i regionalfondsprogrammet eller særlige monitorerings- eller evalueringstiltag, som går videre end kravene i Europa-Kommissionens evalueringsguide.

Offentlige myndigheder skal derudover overholde FN's handicapkonvention, der fx omtaler universelt design og tilgængelighed til ikke alene bygninger, men til produkter og tjenesteydelser i bred forstand. Ingen ansøger vil på grundlag af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicaps, alder eller seksuel orientering blive forhindret i at ansøge om og opnå støtte under Regionalfonden.

Vurderes flere ansøgninger at være af samme kvalitet i øvrigt, skal der gives prioritet til ansøgninger, der bedst tilgodeser hensynene til lige muligheder og ikke-diskrimination.

Angivelse af de specifikke målområder, herunder den planlagte anvendelse af territoriale redskaber

Der er ikke fastsat specifikke målområder eller planlagt anvendelse af territoriale redskaber.

Interregionale og tværnationale aktioner

Indsatser kan også understøtte virksomheder, der i forbindelse med grøn omstilling og overgangen til cirkulær økonomi har behov for at øge et globalt udsyn, internationale værdikæder og internationalisering. Øget internationalisering kan være nødvendig og vigtig for virksomhederne i en cirkulær omstilling og for at styrke konkurrenceevnen hos virksomhederne. Danske virksomheders løsninger har også et eksportpotentiale, som internationalt samarbejde kan bidrage til at udløse. Danske virksomheder har en styrke på det grønne område og er godt positioneret til på en og samme tid at bidrage til at løse globale udfordringer med klima, bæredygtighed og grøn energi, ansvarligt forbrug og produktion samt vandrensningsteknologi og effektiv vandforsyning.

Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan indgå i et projekt for at styrke opfyldelsen af projektets mål. Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan også tilføjes til allerede eksisterende projekter efter behov. Det er også muligt at gennemføre synkroniserede ansøgningsrunder. Internationalt samarbejde skal ske i overensstemmelse med Danmarks strategi for decentral erhvervsfremme og/eller EU's strategi for Østersøregionen. Særligt relevante geografiske områder for samarbejde indenfor cirkulær økonomi er fx Tyskland (fx Slesvig-Holsten, Mecklenburg-Vorpommern og Brandenburg-regionen) og Sverige (fx Skåne-Blekinge-regionen), hvor der forudses potentiale for øget samarbejde.

I Østersøstrategiens handlingsplan er det fx særligt relevant med samarbejde inden for områderne Nutri, Hazards, Bio-economy og Ship, men andre områder kan også være relevante.

Alle danske regioner deltager i grænseoverskridende programmer, hvilket giver mulighed for, at virksomheder m.fl. fra alle regioner kan deltage i projekter under grænseoverskridende Interreg-programmer. Et område, hvor aktiviteter vil kunne finansieres både gennem Interreg og regionalfondsprogrammet, er aktiviteter til sikring af en optimal udnyttelse af mulighederne ved en kommende fast forbindelse over Femern Bælt.

Påtænkt anvendelse af finansielle instrumenter

Støtten ydes som tilskud, da dette er mest efterspurgt blandt danske SMV'er for at komme i gang med eller videre med den grønne omstilling. Via tilskud er det også muligt at reducere SMV'ernes risiko ved private investeringer og tilbyde dem samarbejdskonstellationer og faciliterede indsatser, som kan fremme deres grønne omstilling. Usikkerhed om gevinsten fremhæves af mange SMV'er som en primær barriere for, at de ikke investerer mere i grøn omstilling.

Der er i partnerskabsprocessen identificeret behov for støtte i form af tilskud. Dette vurderes også at give den bedste synergi til andre nationale og fælleseuropæiske ordninger. Ambitiøs affaldssortering og genanvendelse af materialer forudsætter teknologi og anlæg, der kan adskille sammensatte produkter, fx mælkekartoner. Udfordringen består i, at incitamentet til private investeringer i relevante anlæg forudsætter en vis og stabil mængde af det sammensatte produkt, som skal adskilles med henblik på genanvendelse. Her vil tilskud være det bedste instrument til at reducere risikoen ved den private investering, så der skabes en efterspørgsel på affaldsprodukter med potentiale for genanvendelse.

Indikatorer

Tabel 2. Outputindikatorer

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategori	ID	Indikator	Måleenhed	Delmål (2024)	Mål (2029)
2	RSO2.6.	EFRU	Mere udviklede regioner	RCO 01	Virksomheder, der har modtaget støtte (herunder: mikrovirksomheder, små, mellemstore og store virksomheder)	Virksomheder	620	2.300
2	RSO2.6.	EFRU	Mere udviklede regioner	RCO 02	Virksomheder, der har modtaget støtte i form af tilskud (herunder: mikrovirksomheder, små, mellemstore og store virksomheder)	Virksomheder	620	2.300
2	RSO2.6.	EFRU	Mere udviklede regioner	PO3	Beløb investeret i maskiner og udstyr	EUR	12.391.000	45.968.000
2	RSO2.6.	EFRU	Overgangsregioner	RCO 01	Virksomheder, der har modtaget støtte (herunder: mikrovirksomheder, små, mellemstore og store virksomheder)	Virksomheder	190	700
2	RSO2.6.	EFRU	Overgangsregioner	RCO 02	Virksomheder, der har modtaget støtte i form af tilskud (herunder: mikrovirksomheder, små, mellemstore og store virksomheder)	Virksomheder	190	700
2	RSO2.6.	EFRU	Overgangsregioner	PO3	Beløb investeret i maskiner og udstyr	EUR	3.826.000	14.097.000

Tabel 3. Resultatindikatorer

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategori	ID	Indikator	Måleenhed	Referencescenarie eller værdi	Mål (2029)	Datakilde	Bemærkninger
2	RSO2.6.	EFRU	Mere udviklede regioner	RCR02	Private investeringer, som svarer til offentlig støtte (herunder tilskud og finansielle instrumenter)	EUR	0	18.264.000	Monitring	
2	RSO2.6.	EFRU	Mere udviklede regioner	RCR 29	Skønnet drivhusgasemission	Tons CO2-ækvivalenter pr. år	0	260.300	Klimakompas 2.0 (ERST)	
2	RSO2.6.	EFRU	Mere udviklede regioner	RCR48	Affald, der anvendes som råvarer	Tons pr. år	0	26.200	Monitring	
2	RSO2.6.	EFRU	Mere udviklede regioner	PR1	Antal SMV'er, der har udviklet koncepter til nye produkter og løsninger	Antal virksomheder	0	120	Monitring	
2	RSO2.6.	EFRU	Overgangsregioner	RCR02	Private investeringer, som svarer til offentlig støtte (herunder tilskud og finansielle instrumenter)	EUR	0	3.734.000	Monitring	
2	RSO2.6.	EFRU	Overgangsregioner	RCR 29	Skønnet drivhusgasemission	Tons CO2-ækvivalenter pr. år	0	119.700	Klimakompas 2.0 (ERST)	
2	RSO2.6.	EFRU	Overgangsregioner	RCR48	Affald, der anvendes som råvarer	Tons pr. år	0	12.100	Monitring	
2	RSO2.6.	EFRU	Overgangsregioner	PR1	Antal SMV'er, der har udviklet koncepter til nye produkter og løsninger	Antal virksomheder	0	40	Monitring	

Vejledende opdeling af de programmerede EU-midler pr. interventionstype

Tabel 4. Dimension 1 – interventionsområder

Prioritet	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Interventionsområde [tilføjet tabel]	Beløb (EUR)
2	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO2.6.	075	Støtte til miljøvenlige produktionsprocesser og ressourceeffektivitet i SMV'er	43.833.315
2	EFRU	Overgangsregioner	RSO2.6.	075	Støtte til miljøvenlige produktionsprocesser og ressourceeffektivitet i SMV'er	20.164.013
2	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO2.6.	030	Forsknings- og innovationsprocesser, teknologioverførsel og samarbejde mellem virksomheder med fokus på cirkulær økonomi	4.870.368
2	EFRU	Overgangsregioner	RSO2.6.	030	Forsknings- og innovationsprocesser, teknologioverførsel og samarbejde mellem virksomheder med fokus på cirkulær økonomi	2.240.446

Tabel 5: Dimension 2 — finansieringsform

Prioritet	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)
2	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO2.6.	01	48.703.683
2	EFRU	Overgangsregioner	RSO2.6.	01	22.404.459

Tabel 6: Dimension 2 — territorial gennemførelsesmekanisme og territorielt fokus

Prioritet nr.	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)
2	EFRU	Mere udviklede regioner	vi)	33	48.703.683
2	EFRU	Overgangsregioner	vi)	33	22.404.459

Tabel 8: Dimension 7 — ligestilling mellem kønnene under ESF+*, EFRU, Samhørighedsfonden og FRO

Prioritet nr.	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)
2	EFRU	Mere udviklede regioner	vi)	03	48.703.683
2	EFRU	Overgangsregioner	vi)	03	22.404.459

Prioritet 3 Udvikling af turismeområder (turismeinfrastruktur)

Specifik målsætning

4.vi) at styrke kulturens og den bæredygtige turismes rolle i økonomisk udvikling, social inklusion og social innovation

Fondenes interventioner

Tilknyttede aktionstyper

I Kommissionens landespecifikke henstillinger fra 2020 anbefales Danmark at tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning efter COVID-19-pandemien. Turisme er en styrkeposition for Danmark og et vigtigt væksterhverv, der skaber arbejdspladser og omsætning i hele landet. Turismen har stor betydning for, at byer og lokalområder – også uden for højsæsonen – kan have aktivt handelsliv og attraktive kultur- og oplevelsestilbud.

Frem til 2020 var dansk turisme i kraftig vækst, og turismen udgør fortsat et markant vækstpotentiale for Danmark. Internationale prognoser forventer fortsat global vækst i turismen frem mod 2030, såvel som en øget efterspørgsel efter bæredygtige løsninger.

Hvis den danske turismebranche og dens følgeerhverv skal have del i den forventede fremtidige vækst, er det afgørende, at der er attraktive vilkår for udvikling i områder, hvor turismens vækstpotentiale *ikke* udnyttes. En forudsætning for denne vækst er, at der kan tilbydes et bæredygtigt, konkurrencedygtigt og attraktivt turismeprodukt med kapacitet, plads og faciliteter til turisterne, som matcher deres efterspørgsel.

Manglende investeringer i turismeproduktet uden for storbyerne er imidlertid en bremse for væksten og jobskabelsen og for fastholdelsen af arbejdspladser. Mange lokalområder oplever et markant investeringsefterslæb og en nedslidning af turismeproduktet, hvilket gør det fortsat vanskeligere at tiltrække investeringer og imødekomme den stigende efterspørgsel.

Turismeerhvervet har en høj koncentration af ufaglærte uden erhvervsfaglig eller videregående uddannelse. Derfor har ledigheden i turismebranchen ramt de ufaglærte særligt hårdt, for hvem de sociale og menneskelige konsekvenser ved at stå uden for arbejdsmarkedet er store.

Indsats

Indsatser under denne prioritet skal sikre fornyelse og forbedring af turismeproduktet ved at gøre områder mere attraktive, så de styrker turismen og bidrager til at drive en bæredygtig udvikling i området. Indsatsen skal udmøntes i lokale projekter, der fremhæver et områdes potentialer med respekt for natur, miljø og kultur. Projekter skal endvidere understøtte en transformation af området, så det inspirerer til ophold, aktiviteter, events og anden kommerciel aktivitet. Derigennem skabes bedre forudsætninger for at forlænge højsæsonen for at tiltrække yderligere investeringer med henblik på bl.a. at fastholde, genskabe og etablere nye jobs til især ufaglærte på kanten af arbejdsmarkedet med sociale og samfundsøkonomiske gevinster til følge.

Projekter under dette indsatsområde skal være af strukturel betydning. Det betyder, at projektet skal forbedre lokale forudsætninger for vækst i turismen væsentligt og målbart samt have betydning for den lokale beskæftigelse. Projekter kan enten være koncentreret på en bestemt lokalitet eller være sammenhængende på flere lokaliteter, der indgår som en samlet oplevelse. *Strukturel betydning* indebærer også, at projektet skal være et led i implementeringen af en bredere områdefornyelse og/eller som led i realisering af en helhedsorienteret strategi eller plan, der er udviklet i samspil mellem erhverv og civilsamfund. Dermed skabes et grundlag for kommercielle investeringer, hvor private virksomheder og/eller investorer er med til at udforme projekter, der fokuserer på at genskabe og etablere nye jobs for især ufaglærte på arbejdsmarkedet.

Projekter skal understøtte en økonomisk, miljømæssigt, socialt og kulturelt bæredygtig vækst i områdets turisme.

Projekteksempler:

- Etablering eller fornyelse af havnemiljøer, der faciliterer aktiviteter, ophold, og kommercielle tilbud på havnen, herunder fx udlejning af vandsportudstyr, klatrevægge, skater-

bane/sportsbane (fx med overfladevands-opsamling), havnebad, udspring, bade- og omklædningsfaciliteter, sauna mv., der inviterer til, at turister og borgere kan bruge vandet aktivt.

- Etablering af en sammenhængende og varieret oplevelsesrute, fx en strandpromenade, der formidler et steds kultur og historie, naturens kvaliteter mv. og binder eksisterende- og nye byrum, oplevelsespunkter og funktioner sammen.
- Etablering eller udvikling af naturområder, herunder etablering af adgang til og brug af naturen, fx gennem større tematiserede legeområder, opholds- og grillpladser, multi- og aktivitetsområder mv.

Regionalfondens prioritet har fokus på at fremme tiltrækning af private investeringer i strategisk, fysisk udvikling. Ved udvælgelsen af projekter skal der lægges vægt på, at:

- Indsatser er grønne og inkluderer bæredygtige hensyn til nærmiljøet, herunder fungerer inden for de gældende rammer for kystsikring og klitfredede og strandbeskyttede arealer. Det kan fx betyde, at indsatser indeholder elementer, der beskytter naturen mod klimaforbundne risici eller menneskelig påvirkning, etablerer grønne og klimavenlige faciliteter til turisterne og lignende (miljømæssig bæredygtighed).

Derudover *kan* der fx lægges vægt på, at:

- Indsatser bygger på en effektkæde for, hvordan dets gennemførelse tiltrækker private investeringer og bidrager til at øge beskæftigelsen lokalt (økonomisk bæredygtighed).
- Indsatser understøtter og fremmer dialog med private virksomheder og/eller investorer, og at projektet har lokalbefolkningens opbakning og engagement (social bæredygtighed).
- Indsatser direkte eller indirekte har til formål at formidle områdets historie, kultur eller identitet (kulturel bæredygtighed).
- Indsatser indgår i en bredere områdefornyelse af strukturel betydning.

Endelig skal de støttede projekter have potentiale for synergi med Socialfonden Plus' indsatser for kompetenceudvikling, fx digitale kompetencer, og iværksætter, hvis adgang til kvalificeret arbejdskraft og lokal oplevelseskapacitet er identificeret som udfordringer for realisering af det stedbundne potentiale for vækst i turismen.

Indsatser kan indeholde investeringer i digitalisering, i det omfang det indgår som en integreret del af eller er nødvendigt for at udløse potentialet i den fysiske investering.

Hvor det er relevant, kan Regionalfonden støtte investeringer, der med succes kombinerer bæredygtighed, æstetik og rummelighedsprincipper i det nye europæiske Bauhaus-initiativ med henblik på at finde inkluderende, bæredygtige og attraktive løsninger på klimaudfordringer til en overkommelig pris.

Indsattypen er vurderet som forenelig med DNSH-princippet, idet risikoen for negativ påvirkning af miljø og klima vurderes at kunne håndteres inden for rammerne af gældende lovgivning, og da miljø- og klimamæssig bæredygtig indgår som vurderingskriterium i udvælgelsen af projekter.

De vigtigste målgrupper

Målgrupperne for indsatsen er virksomheder, kommuner, turismeorganisationer, destinationsselskaber og offentligt lignende aktører i turismeerhvervet i bred forstand, som er aktører, der bidrager til udvikling af byer og bymidter, landdistrikter og kystområder gennem turismeerhvervene.

Virksomheder fra primærsektoren kan deltage i projekter, hvis projektet involverer samarbejde mellem disse virksomheder og virksomheder fra andre sektorer. Primærsektoren kan ikke være fokus for indsatsen, og virksomheder fra primærsektoren kan ikke være eneste målgruppe for indsatserne.

Aktioner til sikring af ligestilling, inklusion og ikkeforskelsbehandling

Der er ikke identificeret særlige udfordringer for ligestilling, inklusion og forskelsbehandling for denne prioritet. Alle projekter skal overholde gældende ret, jf. de horisontale grundforudsætninger. Ansøger skal i ansøgningen om midler redegøre for overholdelse af de horisontale principper. Projektansøgninger sagsbehandles af forvaltningsmyndigheden efter en tjekliste, hvor det bl.a. kontrolleres, om projektets aktiviteter overholder principper om ligebehandling. Den danske lovgivning, der udmønter programmerne under ESI-fondene, vil fastsætte betingelserne for at modtage støtte. Ansøgninger til ESI-fondene kan sendes til de relevante myndigheder, der er indgang til fondene. Erhvervsstyrelsens og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses hjemmesider overholder de gældende danske regler om tilgængelighed for handicappede.

Ikke-diskrimination og tilgængelighed for personer med handicap er et generelt princip i det danske samfund, og der findes danske retsregler om forskelsbehandling og tilgængelighed, som projekterne skal overholde, jf. de horisontale grundforudsætninger. I henhold til dansk lov er der forbud mod forskelsbehandling på grund af køn for enhver arbejdsgiver, myndighed og organisation inden for offentlig forvaltning og almen virksomhed.

Bestemmelserne i dansk lovgivning vurderes at være tilstrækkelige til at sikre ligebehandling. Af disse årsager vurderes det ikke relevant at opstille yderligere bestemmelser herom i regionalfondsprogrammet eller særlige monitorerings- eller evalueringstiltag, som går videre end kravene i Europa-Kommissionens evalueringsguide.

Offentlige myndigheder skal derudover overholde FN's handicapkonvention, der fx omtaler universelt design og tilgængelighed til ikke alene bygninger, men til produkter og tjenesteydelser i bred forstand. Ingen ansøger vil på grundlag af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicaps, alder eller seksuel orientering blive forhindret i at ansøge om og opnå støtte under Regionalfonden.

Vurderes flere ansøgninger at være af samme kvalitet i øvrigt, skal der gives prioritet til ansøgninger, der bedst tilgodeser hensynene til lige muligheder og ikke-diskrimination.

Angivelse af de specifikke målområder, herunder den planlagte anvendelse af territoriale redskaber

Der er ikke på forhånd fastsat specifikke målområder.

Interregionale og tværnationale aktioner

Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan indgå i et projekt for at styrke opfyldelsen af projektets mål. Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan også tilføjes til allerede eksisterende projekter efter behov. Det er også muligt at gennemføre synkroniserede ansøgningsrunder. Internationalt samarbejde skal ske i overensstemmelse med kapitlet om turisme i Danmarks strategi for intelligent specialisering og/eller EU's strategi for Østersøregionen.

Internationalt samarbejde kan fx indebære fælles investering i infrastruktur, som binder en eller flere destinationer sammen på tværs af landegrænser, fx den dansk-tyske grænse. Der kan også indgå samarbejder med projekter i andre lande end Danmark, hvor de udenlandske projekter handler om at udvikle turismeerhverv, -oplevelser og/eller -kapacitet, som kan bidrage til realiseringen af regionalfondsprogrammets indsatsmål.

Påtænkt anvendelse af finansielle instrumenter

Der påtænkes ikke anvendelse af finansielle instrumenter. Støtten ydes som tilskud, da finansielle instrumenter ikke vurderes egnet til at indfri de ønskede mål, idet der i vidt omfang vil blive tale om investeringer i *fælles goder*.

Indikatorer

Tabel 2. Outputindikatorer

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategori	ID	Indikator	Måleenhed	Delmål (2024)	Mål (2029)
3	RSO.4.6	EFRU	Mere udviklede regioner	PO4	Antal støttede turismeområder	Antal	1	7
3	RSO.4.6	EFRU	Mere udviklede regioner	PO5	Beløb investeret i turismelateret turismeinfrastruktur	EUR	685.000	28.410.000
3	RSO.4.6	EFRU	Overgangsregioner	PO4	Antal støttede turismeområder	Antal	1	3
3	RSO.4.6	EFRU	Overgangsregioner	PO5	Beløb investeret i turismelateret turismeinfrastruktur	EUR	315.000	8.713.000

Tabel 3. Resultatindikatorer

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategori	ID	Indikator	Måleenhed	Reference-scenarie eller -værdi	Mål (2029)	Datakilde	Bemærkninger
3	RSO.4.6	EFRU	Mere udviklede regioner	RCR02	Private investeringer, som svarer til offentlig støtte (herunder tilskud og finansielle instrumenter)	EUR	0	1.705.000	Monitoring	Fælles resultatindikator
3	RSO.4.6	EFRU	Mere udviklede regioner	PR3	Antal turismeområder med forbedret infrastruktur	Antal	0	7	Monitoring	Programspecifik

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategorori	ID	Indikator	Måleenhed	Reference-scenarie eller -værdi	Mål (2029)	Datakilde	Bemærkninger
3	RSO.4.6	EFRU	Overgangsregioner	RCR02	Private investeringer, som svarer til offentlig støtte (herunder tilskud og finansielle instrumenter)	EUR	0	349.000	Monitoring	Fælles resultatindikator
3	RSO.4.6	EFRU	Overgangsregioner	PR3	Antal turismeområder med forbedret infrastruktur	Antal	0	3	Monitoring	Programspecifik

Vejledende opdeling af de programmerede EU-midler pr. interventionstype

Tabel 4. Dimension 1 – interventionsområder

Prioritet	Fond	Regionskategorori	Specifik målsætning	Kode	Interventionsområde	Beløb (EUR)
3	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO.4.6	058	Foranstaltninger til tilpasning til klimaforandringer og forebyggelse og styring af klimaforbundne risici: oversvømmelser og jordskred (herunder oplysningskampagner, civilbeskyttelse samt systemer til katastrof håndtering, infrastrukturer og økosystembaserede tilgange)	2.272.838
3	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO.4.6	079	Beskyttelse af naturen og den biologiske mangfoldighed, naturarv og ressourcer, grøn og blå infrastruktur	2.272.838
3	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO.4.6	165	Beskyttelse, udvikling og fremme af offentlige aktiver inden for turisme og tjenester inden for turisme	6.818.515
3	EFRU	Overgangsregioner	RSO.4.6	058	Foranstaltninger til tilpasning til klimaforandringer og forebyggelse og styring af klimaforbundne risici: oversvømmelser og jordskred (herunder oplysningskampagner, civilbeskyttelse samt systemer til katastrof håndtering, infrastrukturer og økosystembaserede tilgange)	1.045.541
3	EFRU	Overgangsregioner	RSO.4.6	079	Beskyttelse af naturen og den biologiske mangfoldighed, naturarv og ressourcer, grøn og blå infrastruktur	1.045.541
3	EFRU	Overgangsregioner	RSO.4.6	165	Beskyttelse, udvikling og fremme af offentlige aktiver inden for turisme og tjenester inden for turisme	3.136.623

Tabel 5: Dimension 2 — finansieringsform

Prioritet nr.	Fond	Regionskategorori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)
3	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO.4.6	01	11.364.190
3	EFRU	Overgangsregioner	RSO.4.6	01	5.227.706

Tabel 6: Dimension 2 — territorial gennemførelsesmekanisme og territorielt fokus

Prioritet nr.	Fond	Regionskategorori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)
3	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO.4.6	33	11.364.190

Prioritet nr.	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)
3	EFRU	Overgangsregioner	RSO.4.6	33	5.227.706

Tabel 8: Dimension 7 — ligestilling mellem kønnene under ESF+*, EFRU, Samhørighedsfonden og FRO

Prioritet nr.	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)
3	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO.4.6	03	11.364.190
3	EFRU	Overgangsregioner	RSO.4.6	03	5.227.706

Prioritet 4 Levende og bæredygtige bymidter

Specifik målsætning

5.i) at fremme en integreret og inklusiv social, økonomisk og miljømæssig udvikling, kultur, naturarv, bæredygtig turisme og sikkerhed i byområder

Fondenes interventioner

Tilknyttede aktionstyper

Europa-Kommissionens landerapport fra 2019 peger på, at Danmark bør investere i SMV'ernes kapacitet til at absorbere viden udefra og indføre ny teknologi.

I de mindre og mellemstore byer på 4.000 – 20.000 indbyggere er der ifølge prognoser stor risiko for, at butikslivet forsvinder. Kommuner, som ikke har en stor handelsby, og som eventuelt er under yderligere pres fra større handelsbyer i nabokommunerne, får svært ved at fastholde de hverdagsfunktioner, der skal til at for sikre et attraktivt og bæredygtigt byliv.

Samtidig er bymidterne naturlige, sociale mødesteder for borgere med forskellig baggrund og bidrager dermed til sammenhængskraften i samfundet. Under COVID-19-krisen har det vist sig, hvor vigtige byernes pladser og grønne områder er. Borgerne har haft behov for mødesteder med god plads til at holde afstand.

Bymidterne har både direkte og indirekte betydning for, hvor virksomheder vælger at placere sig. Mange virksomheder foretrækker bymæssige omgivelser med service, og samtidig er attraktive bymidter med til at tiltrække bosætning, som har betydning for udbuddet af kvalificeret arbejdskraft. Hvis det fortsat skal være attraktivt at drive og etablere virksomhed og bosætte sig i landdistrikterne, er det derfor vigtigt, at bymidterne især i de mellemstore byer omstilles, så der kan fastholdes et bæredygtigt byliv på trods af et faldende antal fysiske butikker.

Partnerskabet for levende bymidter har peget på, at problemstillingen i bymidterne er yderst kompleks, da den går på tværs af brancher, fagområder og myndigheder. Derfor kræver det en bred, tværfaglig og langsigtet indsats, hvis man skal omstille bymidterne fra de traditionelle handelscentre til multifunktionelle, bæredygtige aktivitetscentre. Projekter under indsatsen kan fx følge op på Partnerskab for levende bymidter og understøtte, at byer og lokalområder også

uden for højsæsonen kan have arbejdspladser, åbne butikker og attraktive kultur- og oplevelsestilbud til såvel besøgende som områdets borgere.

Indsatstyper

Nedenfor er fire typer indsatser, der kan støttes med regionalfondsmidler for at fremme bæredygtige og levende bymidter.

A. Facilitere etablering af formelle privat-offentlige bysamarbejder

Erfaringer viser, at det er en lang og kompliceret proces at etablere et bredt og formelt bysamarbejde. Kommuner kan derfor i samarbejde med relevante aktører ansøge om midler til en tidsbegrænset indsats med at facilitere og kompetenceudvikle nøglepersoner, der kan medvirke til etablering af formelle bysamarbejder. Det kan være i form af kompetenceudviklingsforløb, konsulentbistand eller tidsbegrænset sekretariatsbetjening af erfagrunder på tværs af kommuner. Projekter i byrummene, hvor private og offentlige aktører går sammen om finansiering og udførelse, kan fx være mhp. at afholde events og koncerter, der kan samle beboerne eller tiltrække folk udefra, og gøre det mere tilgængeligt. Samarbejdet kan også omfatte indsatstyperne B, C og D nedenfor.

B. Strategisk udvikling af byerne

For at kunne skabe levende og bæredygtige byer er der i mange kommuner brug for en langsigtet, strategisk planlægning. Bystrategien skal udarbejdes af de relevante urbane, lokale og territorielle myndigheder eller organer. Den skal indeholde en helhedsorienteret analyse af det geografiske områdes udfordringer, udviklingsbehov og potentiale, en beskrivelse af inddragelsen af det lokale bymidtesamarbejde i udformning og gennemførelse af strategien samt eventuelle planlagte projekter. Det kræver ofte udarbejdelse af forskellige analyser forud for den egentlige strategi. Kommuner kan søge midler til indsatser, der kan underbygge vidensgrundlaget for de strategiske beslutninger, der skal træffes om bymidtens udvikling.

Kommunen (og eventuelle partnere) skal – for den pågældende by – udarbejde en bystrategi, der i relevant omfang beskriver en integreret indsats i forhold til økonomiske, klima- og miljømæssige, demografiske og sociale udfordringer i de enkelte byområder. Bystrategien skal også i relevant omfang tage højde for at fremme sammenhængen mellem by og land og være baseret på relevante socioøkonomiske analyser. Danmark har i en årrække nationalt finansieret helhedsorienterede indsatser for bæredygtig byudvikling. Bæredygtighed er desuden integreret i byplaner og lokale verdensmåls-strategier. Bystrategien kan eventuelt dække et geografisk område, som indeholder flere byer, og flere kommuner kan gå sammen om at udarbejde en eller flere bystrategier for et antal byer.

Hvis der allerede foreligger en helhedsorienteret bystrategi for den pågældende by eller byer, kan der søges støtte til de to indsatstyper/faser nedenfor. Forvaltningsmyndigheden kan også beslutte at åbne for ansøgninger til alle fire faser, så der iværksættes projekter, der først udvikler bystrategier og derefter implementerer bystrategierne.

C. Midler til omstilling af bymidterhverv, herunder kompetenceudvikling

For at kunne ruste byernes erhverv, herunder detailhandelserhvervet, så de i højere grad kan tilpasse sig de løbende forandringer med øget nethandel, fraflytning, nye markedsbehov mv., er der brug for at stille udviklingsmidler til rådighed for de lokale erhvervsdrivende. Det kan

fx være kompetenceudviklingsmidler eller erhvervsudviklingsmidler inden for digital omstilling, markedsføring, kundeservice, oplevelsesøkonomi, turisme, grøn omstilling, cirkulær økonomi mv.

Indsatstyperne A, B og C er vurderet som forenelige med DNSH-princippet, da de på grund af deres karakter ikke forventes at have nogen væsentlig negativ miljøpåvirkning.

D. Midler til fysisk omstilling

De fysiske rammer spiller en vigtig rolle for at fastholde og understøtte levende og bæredygtige bymidter. Kommuner kan derfor – gerne i samarbejde med andre aktører – få støtte til udvikling af bæredygtige byer. Det kan fx være til anlæg/faciliteter, der skaber samlende byrum med fokus på rent og bæredygtigt miljø, klimatilpasning samt grønne områder og bæredygtigt byliv. Det kan også være til bevaring og/eller fornyelse af vigtige kulturmiljøer eller bygninger eller til etablering af velfærdscentre i sammenhæng med det øvrige bymidteliv.

I disse fysiske projekter kan eventuelt indgå udvikling af nye løsninger gennem lokale SMV'er. Det kan stilles som krav, at midler til bymidtefornyelse så vidt muligt bør gå til projekter, hvor der også er indtænkt biodiversitet, klimaforebyggelse eller klimatilpasning.

Hvor det er relevant, kan Regionalfonden støtte investeringer, der med succes kombinerer bæredygtighed, æstetik og rummelighedsprincipper i det nye europæiske Bauhaus-initiativ med henblik på at finde inkluderende, bæredygtige og attraktive løsninger på klimaudfordringer til en overkommelig pris.

Indsatstype D er vurderet som forenelig med DNSH-princippet, da bæredygtighed og grønne løsninger er forudsat ved anlæg/faciliteter, og derfor ikke forventes at have væsentlige langsigtede negative miljøpåvirkninger.

Krav til organisering og udvælgelse af aktiviteter

De relevante kommuner har ansvaret for gennemførelsen af den integrerede bystrategi, ligesom de forestår opgaven med at udvælge projekter og aktiviteter, der skal have støtte fra Regionalfonden. Der nedsættes et indstillingsudvalg for bæredygtig byudvikling (se sektion om partnerskab), som kan indstille om anvendelsen af midlerne.

Kun kommuner kan i udgangspunktet være tilsagnsmodtagere (på vegne af partnerskaber på tværs af fx landsdele). Andre aktører, fx organisationer, kan dog være tilsagnsmodtagere, hvis de agerer i partnerskab med relevante kommuner. De samlede helhedsorienterede indsatser i kommunen kan være

- udviklet af en kommunes forvaltning, der sender en ansøgning og implementerer aktiviteterne i sammenhæng med resten af den integrerede strategi,
- udviklet af en række aktører uden for den kommunale forvaltning, som går sammen om en række aktiviteter, som kommunen støtter op om og er tilsagnsmodtager på vegne af, eller
- en blanding af de to former.

Aktiviteterne i en by eller byer kan gennemføres i partnerskaber på tværs af landsdele mellem fx kommuner, virksomheder, handelsstandsforeninger, civilsamfund, ejendomsjere mv. Der kan indgå aktører i partnerskaberne, som ikke er lokale, fx landsdækkende organisationer.

Når en kommune skal udvælge konkrete projekter og aktiviteter, der skal støttes af Regionalfondene, skal der som minimum lægges vægt på:

- At det tydeligt fremgår, hvilke aktiviteter Regionalfondene skal støtte.
- At der opstilles en klar og om muligt evidensbaseret effektkæde, som forklarer, hvordan indsatsen konkret vil bidrage til bæredygtig byudvikling og levende bymidter, herunder hvordan den regionalfondsfinansierede indsats bidrager til at løse udviklingsmæssige udfordringer i de udvalgte byer eller byområder, som en del af en strategi for en samlet integreret eller byplanmæssig indsats i de pågældende byer eller byområder.
- At ansøgningen til Regionalfondene beskriver, hvordan de aktiviteter, som Regionalfondene skal støtte, hænger sammen med den integrerede bystrategi.
- At ansøgningen beskriver, hvordan den integrerede bystrategi implementeres, herunder særligt de aktiviteter, der finansieres af Regionalfondene.

Statsstøtte

Statsstøtte til kommercielle aktiviteter i projekterne ydes som de minimis-støtte.

De vigtigste målgrupper

Indsatsens vigtigste målgruppe er SMV'er og enkeltmandsvirksomheder i bymidter. Det omfatter især detailhandel, men også spisesteder og liberale erhverv.

Der *skal* deltage virksomheder fra byen, som er målet for indsatsen, mens virksomheder fra andre områder *kan* deltage, fx som samarbejdspartnere.

Virksomheder fra primærsektoren kan deltage i projekter, hvis projektet involverer samarbejde mellem disse virksomheder og virksomheder fra andre sektorer. Primærsektoren kan ikke være fokus for indsatsen, og virksomheder fra primærsektoren kan ikke være eneste målgruppe for indsatserne.

Aktioner til sikring af ligestilling, inklusion og ikkeforskelsbehandling

Der er ikke identificeret særlige udfordringer for ligestilling, inklusion og forskelsbehandling for denne prioritet. Alle projekter skal overholde gældende ret, jf. de horisontale grundforudsætninger. Ansøger skal i ansøgningen om midler redegøre for overholdelse af de horisontale principper. Projektansøgninger sagsbehandles af forvaltningsmyndigheden efter en tjekliste, hvor det bl.a. kontrolleres, om projektets aktiviteter overholder principper om ligebehandling. Den danske lovgivning, der udmønter programmerne under ESI-fondene, vil fastsætte betingelserne for at modtage støtte. Ansøgninger til ESI-fondene kan sendes til de relevante myndigheder, der er indgang til fondene. Erhvervsstyrelsens og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses hjemmesider overholder de gældende danske regler om tilgængelighed for handicappede.

Ikke-diskrimination og tilgængelighed for personer med handicap er et generelt princip i det danske samfund, og der findes danske retsregler om forskelsbehandling og tilgængelighed, som projekterne skal overholde, jf. de horisontale grundforudsætninger. I henhold til dansk lov er der forbud mod forskelsbehandling på grund af køn for enhver arbejdsgiver, myndighed og organisation inden for offentlig forvaltning og almen virksomhed.

Bestemmelserne i dansk lovgivning vurderes at være tilstrækkelige til at sikre ligebehandling. Af disse årsager vurderes det ikke relevant at opstille yderligere bestemmelser herom i regionalfondsprogrammet eller særlige monitorerings- eller evalueringstiltag, som går videre end kravene i Europa-Kommissionens evalueringsguide.

Offentlige myndigheder skal derudover overholde FN's handicapkonvention, der fx omtaler universelt design og tilgængelighed til ikke alene bygninger, men til produkter og tjenesteydelser i bred forstand. Ingen ansøger vil på grundlag af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicaps, alder eller seksuel orientering blive forhindret i at ansøge om og opnå støtte under Regionalfonden.

Vurderes flere ansøgninger at være af samme kvalitet i øvrigt, skal der gives prioritet til ansøgninger, der bedst tilgodeser hensynene til lige muligheder og ikke-diskrimination.

Angivelse af de specifikke målområder, herunder den planlagte anvendelse af territoriale redskaber

Danmark har en bystruktur præget af få store og mange mindre byer, som danner grundlag for både arbejdspladser, adgang til velfærd, uddannelse mm.

Målområder er primært byer i Danmark med mellem 4.000 og 20.000 indbyggere, sekundært byer over 20.000 indbyggere.

I de små byer, der har fra 1.000 indbyggere og op til omkring 4.000 indbyggere, er det svært at opretholde et større udbud af udvalgsvarerbutikker. I flere af disse byer er der ikke længere basis for et byliv med både butikker og andre former for privat og offentlig service, og de indgår derfor ikke i målområdet.

De større byer med over 20.000 indbyggere oplever også tomme butikslokaler, men kan ofte pga. deres indbyggertal fastholde et pænt udbud af både privat og offentlig service.

Herimellem findes en række mindre og mellemstore byer, der har fra 4.000 indbyggere og op til 20.000 indbyggere. I byer af denne størrelse er det realistisk, med de rette indsats, at kunne fastholde en række private og offentlige servicefunktioner samt et idræts-, kultur- og foreningsliv, der tilsammen kan danne grundlag for et egentligt byliv. Der bor næsten en million danskere i disse byer. Der er i alt 119 byer i Danmark med mellem 4.000 og 20.000 indbyggere, mens der kun er 35 byer med flere end 20.000 indbyggere.

Byer med mere end 20.000 indbyggere kan være målområde for støtte, hvis de oplever udfordringer i samme grad som de mindre byer, fx med hensyn til tomme lokaler, faldende omsætning i butikkerne eller faldende kundestrøm i bymidten. Byer under 4.000 indbyggere kan ikke være målet for indsatsen, men virksomheder fra andre områder *kan* deltage, fx som samarbejdspartnere.

I udmøntningen af programmet kan midler eventuelt målrettes byer og byområder, der udpeges i regi af en national ordning. Det kan fx være en forsøgsordning for byer, der giver kommuner mulighed for at ansøge om at få en konkret afgrænset bymidte i kommuneplanen sat fri af eksisterende bindinger, lovgivninger og praksis, så længe det ikke strider mod grundloven og internationale konventioner. Formålet kan være at afprøve nye initiativer og tiltag, der kan understøtte kommunens arbejde med stærke lokalsamfund med en levende og aktiv bymidte efter lokale behov.

Interregionale og tværnationale aktioner

Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan indgå i et projekt for at styrke opfyldelsen af projektets mål. Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan også tilføjes til allerede

eksisterende projekter efter behov. Det er også muligt at gennemføre synkroniserede ansøgningsrunder. Internationalt samarbejde skal ske i overensstemmelse med Danmarks strategi for decentral erhvervsfremme og/eller EU's strategi for Østersøregionen.

Der findes mange byer, som har gode erfaringer med at lave bymidtesamarbejder eller konkrete Business Improvement Districts (BID's), der er en metode til at skabe rammen for samarbejde på tværs af aktører i en by. EU-programmet URBACT støtter erfaringsudveksling mv. mellem byer og andre aktører, og projekter støttet af Regionalfondene kan med fordel trække på erfaringer, netværk og viden fra URBACT. Det kan både være forud for, parallelt med eller efter gennemførelsen af et projekt støttet af Regionalfondene.

Konkrete eksempler på samarbejdsbyer er Canterbury, Storbritannien (BID-samarbejde med lovgivning), Hamborg og øvrige Slesvig-Holsten, Tyskland (BID-samarbejder med lovgivning), samt i Sverige: Västervik (succesfuldt frivilligt bysamarbejde i Västervik Citysamverkan) og Linköping, Östersund, Karlskrona og Åmål.

Påtænkt anvendelse af finansielle instrumenter

Der påtænkes ikke anvendelse af finansielle instrumenter. Støtten ydes som tilskud, da finansielle instrumenter ikke vurderes egnet til at indfri de ønskede mål, idet der i vidt omfang vil blive tale om investeringer i partnerskabsdannelse og *fælles goder*.

Indikatorer

Tabel 2. Outputindikatorer

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategori	ID	Indikator	Måleenhed	Delmål (2024)	Mål (2029)
4	RSO.5.1	EFRU	Mere udviklede regioner	PO6	Antal bymidter støttet	Antal bymidter	3	11
4	RSO.5.1	EFRU	Overgangsregioner	PO6	Antal bymidter støttet	Antal bymidter	1	5
4	RSO.5.1	EFRU	Mere udviklede regioner	RCO75	Strategier for integreret territorial udvikling, der har modtaget støtte	Antal	4	14
4	RSO.5.1	EFRU	Overgangsregioner	RCO75	Strategier for integreret territorial udvikling, der har modtaget støtte	Antal	2	6
4	RSO.5.1	EFRU	Mere udviklede regioner	RCO01	Antal virksomheder, der modtager støtte	Virksomheder	90	1.450
4	RSO.5.1	EFRU	Overgangsregioner	RCO01	Antal virksomheder, der modtager støtte	Virksomheder	30	440
4	RSO.5.1	EFRU	Mere udviklede regioner	RCO02	Antal virksomheder, der modtager støtte	Virksomheder	90	1.450
4	RSO.5.1	EFRU	Overgangsregioner	RCO02	Antal virksomheder, der modtager støtte	Virksomheder	30	440

Tabel 3. Resultatindikatorer

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategori	ID	Indikator	Måleenhed	Referencescenarie eller værdi	Mål (2029)	Datakilde	Bemærkninger
4	RSO.5.1	EFRU	Mere udviklede regioner	RCR02	Private investeringer, som svarer til offentlig støtte (herunder tilskud og finansielle instrumenter)	EUR	0	1.948.000	Monitoring	Fælles resultatindikator
4	RSO.5.1	EFRU	Mere udviklede regioner	RCR98	SMV-personale, der har afsluttet en uddannelse i færdigheder med henblik på intelligent specialisering, industriel omstilling og entreprenørskab	Delta-gere	0	1.800	Monitoring	
4	RSO.5.1	EFRU	Overgangsregioner	RCR02	Private investeringer, som svarer til offentlig støtte (herunder tilskud og finansielle instrumenter)	EUR	0	398.000	Monitoring	Fælles resultatindikator
4	RSO.5.1	EFRU	Overgangsregioner	RCR98	SMV-personale, der har afsluttet en uddannelse i færdigheder med henblik på intelligent specialisering, industriel omstilling og entreprenørskab	Delta-gere	0	600	Monitoring	

Vejledende opdeling af de programmerede EU-midler pr. interventionstype

Tabel 4: Dimension 1 — interventionsområde

Prioritet nr.	Fond	Regionskategori	Interventionsområde	Kode	Beløb (EUR)
4	EFRU	Mere udviklede regioner	Foranstaltninger til tilpasning til klimaforandringer og forebyggelse og styring af klimaforbundne risici: oversvømmelser og jordskred (herunder oplysningskampagner, civilbeskyttelse samt systemer til katastrofehåndtering, infrastrukturer og økosystembaserede tilgange)	058	1.948.148
4	EFRU	Mere udviklede regioner	Beskyttelse af naturen og den biologiske mangfoldighed, naturarv og ressourcer, grøn og blå infrastruktur	079	1.948.148
4	EFRU	Mere udviklede regioner	Støtte til arbejdstagere, virksomheder og iværksættere til at tilpasse sig forandringer	146	7.354.890
4	EFRU	Mere udviklede regioner	Fysisk genopretning og sikring af offentlige rum	168	1.736.463

Prioritet nr.	Fond	Regionskategori	Interventionsområde	Kode	Beløb (EUR)
4	EFRU	Overgangsregioner	Foranstaltninger til tilpasning til klimaforandringer og forebyggelse og styring af klimaforbundne risici: oversvømmelser og jordskred (herunder oplysningskampagner, civilbeskyttelse samt systemer til katastrofehandtering, infrastrukturer og økosystembaserede tilgange)	058	896.178
4	EFRU	Overgangsregioner	Beskyttelse af naturen og den biologiske mangfoldighed, naturarv og ressourcer, grøn og blå infrastruktur	079	896.178
4	EFRU	Overgangsregioner	Støtte til arbejdstagere, virksomheder og iværksættere til at tilpasse sig forandringer	146	3.383.365
4	EFRU	Overgangsregioner	Fysisk genopretning og sikring af offentlige rum	168	798.802

Tabel 5: Dimension 2 — finansieringsform

Prioritet nr.	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)
3	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO.5.1	01	12.987.649
3	EFRU	Overgangsregioner	RSO.5.1	01	5.974.523

Tabel 6: Dimension 2 — territorial gennemførelsesmekanisme og territorialt fokus

Prioritet nr.	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)
3	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO.5.1	33	12.987.649
3	EFRU	Overgangsregioner	RSO.5.1	33	5.974.523

Tabel 8: Dimension 7 — ligestilling mellem kønnene under ESF+*, EFRU, Samhørighedsfonden og FRO

Prioritet nr.	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Beløb (EUR)
3	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO.5.1	03	12.987.649
3	EFRU	Overgangsregioner	RSO.5.1	03	5.974.523

Prioritet 5 Udvikling af styrkeposition for velfærdsteknologi

Specifik målsætning

iii) at fremme SMV'ers vækst og konkurrenceevne

Interventioner fra fondene

Tilknyttede aktionstyper

Europa-Kommissionens landerapport for 2019 fremhæver, at forholdsvis få danske virksomheder kommer ind i solide vækst- og skaleringsforløb, og beskæftigelsen i vækstvirksomheder ligger under det europæiske gennemsnit. Det anbefales derfor, at der investeres i indsatser, der fremmer vækst og internationalisering blandt SMV'er. I 2020 anbefalede Kommissionen Danmark at investere i at øge sundhedssystemets modstandsdygtighed, herunder ved at afhjælpe manglen på sundhedspersonale.

Danmark har et velfærdssamfund i verdensklasse, der er bygget op over generationer. Velfærdens presses dog af, at andelen af ældre medborgere er stigende, og flere lever med kroniske lidelser. Samtidigt opleves der rekrutteringsudfordringer og konkret mangel på sundhedsfagligt personale i sundhedssektoren og på ældreområdet. Ovenstående er ikke noget unikt dansk fænomen, og mange europæiske lande står over for de samme udfordringer som i Danmark.

Velfærdsteknologi udgør et stort erhvervspotentiale for danske SMV'er, hvilket dels er afspejlet i udpegningen af life science og velfærdsteknologi som et af Danmarks områder for intelligent specialisering 2020-2023, dels som følge af den relativt store offentlige sektor i Danmark.

Til trods for det store potentiale ved at udbrede velfærdsteknologi i særligt den offentlige sektor, lider den velfærdsteknologiske sektor under en række specifikke udfordringer. Disse omhandler blandt andet udfordringer med implementering og manglende kendskab/overblik over nye teknologier og deres potentialer (*Barrierer og udfordringer*, KL 2017).

Indsatstyper

A. Fokus på indkøb, implementering og skalering af velfærdsteknologi

Der kan ydes støtte til at understøtte indkøb, implementering og skalering af velfærdsteknologiske løsninger inden for social-, ældre- og sundhedsområdet. Der lægges vægt på ansøgninger, der har et klart fokus på implementering af velfærdsteknologiske løsninger, der kan afhjælpe rekrutteringsudfordringer, øger kvaliteten for borgeren og/eller gør hverdagen nemmere for medarbejderne og samtidig kan demonstrere et stort markedspotentiale for virksomhederne.

Der kan eksempelvis søges om midler til:

- Implementeringsunderstøttelse af en specifik velfærdsteknologisk løsning, eksempelvis gennem test og afprøvningsforløb mellem virksomhederne, sundhedsfaglige medarbejdere og vidensinstitutioner
- Understøttelse af indkøb af velfærdsteknologiske løsninger herunder innovative udbud /innovationspartnerskaber om velfærdsteknologi, med afsæt i et konkret formuleret behov
- Udvikling af ”total løsninger” hvor flere leverandører går sammen for at udbyde en løsning, der dækker flere aspekter af et behov i sundheds- og omsorgssektoren.

Der kan eksempelvis søges om midler til at understøtte velfærdsteknologiske SMV'ers salg til det offentlige, herunder samarbejder med vidensinstitutioner ift. evaluering og certificering af velfærdsteknologier.

Indsatserne kan bidrage til at øge virksomheders adgang til det danske hjemmemarked for velfærdsteknologiske løsninger hvilket på sigt vil øge deres muligheder for eksport.

Indsatstypen er vurderet som forenelige med DNSH-princippet, da de på grund af deres karakter ikke forventes at have nogen væsentlig negativ miljøpåvirkning.

B. Specialiserede testfaciliteter

Det er muligt at støtte etablering af specialiserede test-, udviklings- og demonstrationsfaciliteter, der er tilgængelige for SMV'er. Denne prioritet kan også støtte tiltag, der understøtter og faciliterer SMV'ernes adgang til og samarbejde om brug af nyetablerede eller eksisterende test-, udviklings- og demonstrationsfaciliteter.

Støtten skal skabe merværdi for virksomhederne og ikke blot være etablering af parallel kapacitet til eksisterende tilbud. Indkøb af maskiner, udstyr og anlæg, der bidrager til øget adgang for SMV'er og iværksættervirksomheder til de nævnte typer faciliteter, kan ligeledes støttes, herunder udvidelse af kapacitet. Anvendelse af maskiner og udstyr, som allerede er anskaffet af projektet eller støttemodtageren, støttes ikke.

Støttemodtageren er enten en SMV (hvis der alene støttes øget adgang) eller test- og demonstrationsfacilitetens ejer(e) (hvis der støttes etablering eller udvidelse). Der kan godt ydes støtte til SMV'ers betaling for adgang til eksisterende udstyr, fx hos et laboratorium.

Test- og afprøvningsmiljøerne bør være funderet i et samarbejde med vidensinstitutioner og som udgangspunkt kun fokusere på et afgrænset område inden for velfærdsteknologi som fx telemedicin, medicin håndtering, skærmbesøg og lignende.

Indsatstypen er vurderet som forenelig med DNSH-princippet, idet risikoen for negativ påvirkning af miljø og klima vurderes at kunne håndteres inden for rammerne af gældende lovgivning.

Generelle forudsætninger

Store virksomheder

Store virksomheder kan ikke være en del af målgruppen for et projekt, men store virksomheder kan medvirke i én til én-samarbejder, medvirke i bredere samarbejder og styrke økosystemet omkring de deltagende SMV'er. De store virksomheder kan enten indgå som økonomisk partner i projektet eller indkøbes som eksterne leverandører til projektet. Store virksomheder indgår i projekter under hensyntagen til statsstøttereglerne.

Formålet med store virksomheders deltagelse skal være at styrke SMV'ens eller iværksættervirksomhedens konkurrenceevne, fx ved at få adgang til værdifuld viden eller test af løsninger. Det kan fx indebære samarbejde om opdyrkning af samarbejdspartnere i ind- og udland.

Statsstøtte

Støtte til rammeprojekter ydes som de minimis-støtte. Støtte til andre typer projekter, hvor fx de deltagende virksomheder allerede er kendt på ansøgningstidspunktet, kan ydes efter gruppefritagelsesforordningen.

De vigtigste målgrupper

Indsætsernes målgruppe er SMV'er og iværksættervirksomheder inden for velfærdsteknologi, som er et af Danmarks områder for intelligent specialisering, der er beskrevet i Danmarks strategi for intelligent specialisering, jf. lov om erhvervsfremme. Velfærdsteknologi afgrænses i overensstemmelse med strategien bredt som teknologiske løsninger, der skaber velfærd og frihed.

Offentlige myndigheder, herunder kommuner, med et ledelsesmæssigt forankret fokus på velfærdsteknologi og hvor velfærdsteknologi er en prioritet i driften, vil blive prioriteret. Ligeledes vil ansøgninger med et klart element af offentligt-privat samarbejde blive prioriteret.

Virksomheder fra primærsektoren kan deltage i projekter, hvis projektet involverer samarbejde mellem disse virksomheder og virksomheder fra andre sektorer. Primærsektoren kan ikke være fokus for indsatsen, og virksomheder fra primærsektoren kan ikke være eneste målgruppe for indsætserne.

Aktioner til sikring af ligestilling, inklusion og ikkeforskelsbehandling

Der er ikke identificeret særlige udfordringer for ligestilling, inklusion og forskelsbehandling for denne prioritet. Alle projekter skal overholde gældende ret, jf. de horisontale grundforudsætninger. Ansøger skal i ansøgningen om midler redegøre for overholdelse af de horisontale principper. Projektansøgninger sagsbehandles af forvaltningsmyndigheden efter en tjekliste, hvor det bl.a. kontrolleres, om projektets aktiviteter overholder principper om ligebehandling. Den danske lovgivning, der udmønter programmerne under ESI-fondene, vil fastsætte betingelserne for at modtage støtte. Ansøgninger til ESI-fondene kan sendes til de relevante myndigheder, der er indgang til fondene. Erhvervsstyrelsens og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses hjemmesider overholder de gældende danske regler om tilgængelighed for handicappede.

Ikke-diskrimination og tilgængelighed for personer med handicap er et generelt princip i det danske samfund, og der findes danske retsregler om forskelsbehandling og tilgængelighed, som projekterne skal overholde, jf. de horisontale grundforudsætninger. I henhold til dansk lov er der forbud mod forskelsbehandling på grund af køn for enhver arbejdsgiver, myndighed og organisation inden for offentlig forvaltning og almen virksomhed.

Bestemmelserne i dansk lovgivning vurderes at være tilstrækkelige til at sikre ligebehandling. Af disse årsager vurderes det ikke relevant at opstille yderligere bestemmelser herom i regionalfondsprogrammet eller særlige monitorerings- eller evalueringstiltag, som går videre end kravene i Europa-Kommissionens evalueringsguide.

Offentlige myndigheder skal derudover overholde FN's handicapkonvention, der fx omtaler universelt design og tilgængelighed til ikke alene bygninger, men til produkter og tjenesteydelser i bred forstand. Ingen ansøger vil på grundlag af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicaps, alder eller seksuel orientering blive forhindret i at ansøge om og opnå støtte under Regionalfonden.

Vurderes flere ansøgninger at være af samme kvalitet i øvrigt, skal der gives prioritet til ansøgninger, der bedst tilgodeser hensynene til lige muligheder og ikke-diskrimination.

Angivelse af de specifikke målområder, herunder den planlagte anvendelse af territoriale redskaber

Der er ikke planlagt anvendelse af territoriale redskaber.

De interregionale, grænseoverskridende og tværnationale aktioner

Virksomheders deltagelse i samarbejde med stærke, internationale aktører har generelt en positiv betydning for deres konkurrenceevne og markedsadgang. Samarbejde med potentielle kunder uden for Danmark er samtidig en forudsætning, hvis dansk velfærdsteknologi skal være i verdensklasse.

Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan indgå i et projekt for at styrke opfyldelsen af projektets mål. Samarbejde med aktører i et eller flere lande kan også tilføjes til allerede eksisterende projekter efter behov. Det er også muligt at gennemføre synkroniserede ansøgningsrunder. Internationalt samarbejde skal ske i overensstemmelse med Danmarks strategi for decentral erhvervsfremme og/eller EU's strategi for Østersøregionen. Særligt relevante geografiske områder for samarbejde på velfærdsteknologiområdet er fx Tyskland, Sverige (fx Örebro, Västmanland, Värmland, Dalarna), Spanien og Finland (fx Satakunta samt tredjelande som Canada, USA, Kina og Japan, hvor der forudses potentiale for samarbejde om spredning af velfærdsteknologiske løsninger.

I EU's strategi for Østersøregionen er der særligt identificeret potentiale for internationalt samarbejde inden for området Innovation.

Alle danske regioner deltager i grænseoverskridende programmer, hvilket giver mulighed for, at virksomheder m.fl. fra alle regioner kan deltage i projekter under grænseoverskridende Interreg-programmer.

Påtænkt anvendelse af finansielle instrumenter

Støtten ydes som tilskud, da der allerede eksisterer en række relevante finansielle instrumenter på det danske marked og da der ikke forventes produktive investeringer. Via tilskud er det også muligt at reducere SMV'ernes risiko ved private investeringer.

Vækstlånordningen tilbyder lån på minimum 1 mio. kr. til SMV'er med vækstambitioner, der fx vil investere i nye produktionsfaciliteter, opdyrke nye markeder, overtage og videreudvikle en etableret virksomhed eller gennemføre grøn omstilling og lancere mere ressourcebesparende produkter. Vækstfonden råder over en løbende ramme på i alt 6 mia. kr.

Små Vækstkautioner: Garantiprodukt, der dækker 75 pct. af udlån op til 2 mio. kr. fra kreditinstitutter, leasingselskaber mv. til SMV'er. Små Vækstkautioner tilbydes til virksomheder, som har behov for finansiering til forretningsudvikling, men som ikke kan stille tilstrækkeligt med sikkerhed. Der tilføres årligt 24,1 mio. kr. til at dække tab på ordningen frem til udgangen af 2023.

Indikatorer

Tabel 1: Outputindikatorer

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategori	ID	Indikator	Måleenhed	Delmål (2024)	Mål (2029)
5	RSO.1.3.	EFRU	Mere udviklede regioner	RCO01	Virksomheder, der har modtaget støtte (herunder: mikrovirksomheder, små, mellemstore og store virksomheder)	Virksomheder	9	30
5	RSO.1.3.	EFRU	Overgangsregioner	RCO01	Virksomheder, der har modtaget støtte (herunder: mikrovirksomheder, små, mellemstore og store virksomheder)	Virksomheder	6	20
5	RSO.1.3.	EFRU	Mere udviklede regioner	RCO02	Virksomheder, der har modtaget støtte i form af tilskud	Virksomheder	9	30
5	RSO.1.3.	EFRU	Overgangsregioner	RCO02	Virksomheder, der har modtaget støtte i form af tilskud	Virksomheder	6	20
5	RSO.1.3.	EFRU	Mere udviklede regioner	PO3	Beløb investeret i maskiner og udstyr	EUR	1.583.000	4.597.000
5	RSO.1.3.	EFRU	Overgangsregioner	PO3	Beløb investeret i maskiner og udstyr	EUR	486.000	1.410.000

Tabel 2: Resultatindikatorer

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategori	ID	Indikator	Måleenhed	Reference-scenarie eller -værdi	Referencenår	Mål (2029)	Datakilde	Bemærkninger
5	RSO.1.3	EFRU	Mere udviklede regioner	RC R02	Private investeringer, som svarer til offentlig støtte (herunder tilskud og finansielle instrumenter)	EUR	0	2021	2.041.000	Monitorering	Fælles resultatindikator
5	RSO.1.3	EFRU	Overgangsregioner	RC R02	Private investeringer, som svarer til offentlig støtte (herunder tilskud og finansielle instrumenter)	EUR	0	2021	417.000	Monitorering	Fælles resultatindikator
5	RSO.1.3	EFRU	Mere udviklede regioner	PR5	Antal SMV'er, der samarbejder med kommuner og regioner om implementering af velfærdsteknologiske løsninger	Virksomheder	0	2021	27	Monitorering	

Prioritet	Specifik målsætning	Fond	Regionskategori	ID	Indikator	Måleenhed	Reference-scenarie eller -værdi	Reference-år	Mål (2029)	Datakilde	Bemærkninger
5	RSO.1.3	EFRU	Overgangsregioner	PR5	Antal SMV'er, der samarbejder med kommuner og regioner om implementering af velfærdsteknologiske løsninger	Virksomheder	0	2021	18	Monitoring	
5	RSO.1.3	EFRU	Mere udviklede regioner	PR6	Antal velfærdsteknologiske løsninger, der er indkøbt af kommuner og regioner	Antal	0	2021	20	Monitoring	
5	RSO.1.3	EFRU	Overgangsregioner	PR6	Antal velfærdsteknologiske løsninger, der er indkøbt af kommuner og regioner	Antal	0	2021	18	Monitoring	
5	RSO.1.3	EFRU	Mere udviklede regioner	PR7	Antal velfærdsteknologiske løsninger tilpasset og udviklet sammen med/demonstreret for potentielle kunder	Antal	0	2021	10	Monitoring	
5	RSO.1.3	EFRU	Overgangsregioner	PR7	Antal velfærdsteknologiske løsninger tilpasset og udviklet sammen med/demonstreret for potentielle kunder	Antal	0	2021	6	Monitoring	5

Vejledende opdeling af de programmerede EU-midler pr. interventionstype

Tabel 1: Dimension 1 – interventionsområde

Prioritet	Fond	Regionskategori	Specifik målsætning	Kode	Interventionsområde	Beløb (EUR)
1	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO.1.3	010	Forsknings- og innovationsaktiviteter i små og mellemstore virksomheder, herunder netværksaktiviteter	919.361
1	EFRU	Overgangsregioner	RSO.1.3	010	Forsknings- og innovationsaktiviteter i små og mellemstore virksomheder, herunder netværksaktiviteter	422.921
1	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO.1.3	021	Erhvervsudvikling og internationalisering for SMV'er, herunder produktive investeringer	919.361
1	EFRU	Overgangsregioner	RSO.1.3	021	Erhvervsudvikling og internationalisering for SMV'er, herunder produktive investeringer	422.921

Prioritet	Fond	Regionskatego- ri	Specifik mål- sætning	Kode	Interventionsområde	Beløb (EUR)
1	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO.1.3	004	Investering i anlægsaktiver, herunder forskningsinfrastruktur, i offentlige forskningscentre og højere læreanstalter, der er direkte forbundet med forsknings- og innovationsaktiviteter	1.838.723
1	EFRU	Mere udviklede regioner	RSO.1.3	004	Investering i anlægsaktiver, herunder forskningsinfrastruktur, i offentlige forskningscentre og højere læreanstalter, der er direkte forbundet med forsknings- og innovationsaktiviteter	845.841

2.T Prioriteter vedrørende teknisk bistand

Prioritet 6 vedrørende teknisk bistand

Generelt vil der være tale om at gennemføre de nødvendige aktiviteter som medlemsstaten er forpligtet til i henhold til nationale regler samt forordningerne, jf. den generelle forordnings afsnit VI om Forvaltning og Kontrol, art. 69, og kapitel II om Standard forvaltnings- og kontrolsystemer, hvor forvaltnings- (herunder betalingsfunktionen) og revisionsmyndighedens opgaver er beskrevet. Hertil kommer de opgaver, der i forordningen er beskrevet vedrørende evaluering, information, synlighed og kommunikation. Generelt kan der være tale om opgaver i tidligere, nuværende og kommende programmer, som kan støttes i henhold til forordningens art. 36.

Medlemsstaten er fx forpligtet til:

- At fastlægge udvælgelseskriterier og støtteberettigelsesregler
- At udbyde midlerne i eventuelle ansøgningsrunder med henblik på at modtage ansøgninger
- At gennemgå ansøgninger og udarbejde sagsfremstilling til Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, så der kan foretages udvælgelse og indstilling til forvaltningsmyndigheden eller træffes afgørelse af forvaltningsmyndigheden selv uden indstilling fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse.
- At træffe afgørelse i sager, der er indstillet til støtte eller afslag
- At tjekke indkomne projektregnskaber, herunder følge op på aktiviteter og milepæle, samt videreformidle tilskud til de endelige støttemodtagere
- At vejlede ansøgere og støttemodtagere om regler, herunder statsstøtte- og udbudsregler, dokumentationskrav og forretningsgange
- At vedligeholde og udvikle IT-systemer til brug for ansøgninger, sagsbehandling, økonomistyring, resultatmåling, information og kontrol af projekterne
- At gennemføre kontrol, eventuelt med ekstern bistand, af de støttede projekter og de administrative systemer/myndigheder
- At støtte myndigheder eller andre, der får delegeret dele af forvaltningsopgaven, fx dele af arbejdet med information, vurdering og indstilling af ansøgninger, samt at følge op på og vurdere af resultater. Der kan også være tale om sekretariatsbistand til udvalgte, der

lokalt arbejder med projektstrategier/-idéer, eller øge kapaciteten hos andre i partnerskabet, hvis der opstår behov.

- At udarbejde materiale til de obligatoriske gennemførelses- og årsrapporter, herunder materiale til årsmøde med Europa-Kommissionen.
- At sekretariatsbetjene Overvågningsudvalget og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse vedrørende gennemførelsen af programmet.
- At følge op på og om nødvendigt anmode om ændringer i programmet eller planlægge og drøfte indhold for programmer i kommende programperioder.
- At revidere evalueringsplanen og sikre støtte til og gennemførelse af evalueringer.
- At sikre grundlaget for betalingsanmodninger og ansøge Europa-Kommissionen om midlerne.

Udgifterne vil bl.a. omfatte løn, ekstern konsulentbistand, udgifter til møder, seminarer, konferencer og lignende, udgifter til kurser og uddannelse, rejser og ophold, indkøb af materialer og udstyr, herunder IT-udstyr, samt yderligere driftsudgifter.

Forvaltningsmyndighedens indkøb er omfattet af regeringens strategi *Grønne indkøb for en grøn fremtid* (2020). Strategiens initiativer bidrager til regeringens arbejde med FN's verdensmål. Blandt andet anvendes miljømærker, som stiller krav til bæredygtig produktion. Forvaltningsmyndigheden har fokus på energieffektivitet ved brug af totalomkostningsværktøjer.

Indsatsstypen er vurderet som forenelig med DNSH-princippet, da de på grund af deres karakter ikke forventes at have nogen væsentlig negativ miljøpåvirkning.

Beskrivelsen af teknisk bistand i henhold til betalinger, der ikke er knyttet til omkostningerne — artikel 31.

Fritekstfelt [3 000 tegn]

Tabel 2. Outputindikatorer

Prioritet	Fond	Regionskategori	ID	Indikator	Måleenhed	Delmål (2024)	Mål (2029)
5	EFRU	Mere udviklede regioner		Fuldtidsansatte medarbejdere	Fuldtidspersoner	20	190
5	EFRU	Overgangsregioner		Fuldtidsansatte medarbejdere	Fuldtidspersoner	10	60
5	EFRU	Mere udviklede regioner		Antal case-historier om støttede projekter	Antal	50	170
5	EFRU	Overgangsregioner		Antal case-historier om støttede projekter	Antal	20	50

Tabel 8: Dimension 1 — interventionsområde

Prioritet nr.	Fond	Regionskategori	Kode	Beløb (EUR)
5	ERDF	Mere udviklede	179	347.037,01
5	ERDF	Overgang	179	159.642,47

Prioritet nr.	Fond	Regionskategori	Kode	Beløb (EUR)
5	ERDF	Mere udviklede	180	5.899.629,13
5	ERDF	Overgang	180	2.713.922,07
5	ERDF	Mere udviklede	181	694.074,02
5	ERDF	Overgang	181	319.284,95

UDKAST

3. Finansieringsplan

[foreløbig]

Tabel 11: Finansieringsramme pr. fond og national medfinansiering

Politisk målsætning	Prioritet	Beregningsgrundlag for EU-støtten (samlet eller offentligt)	Fond	Regionskategori*	EU-bidrag	Fordeling EU-bidrag	Fordeling EU-bidrag	Nationalt bidrag	Vejledende fordeling af det nationale bidrag	Vejledende fordeling af det nationale bidrag	I alt	Medfinansieringssats
nr. eller teknisk bistand						EU-bidrag minus fleksibilitet	Fleksibilitet		offentligt	privat		
					a=g+h	g	h	(b)=(c)+(d)	(c)	(d)	(e)=(a)+(b)**	(f)=(a)/(e)**
PO1	Prioritet 1: innovation, konkurrenceevne, digitalisering	Samlet eller offentligt	ERDF	Mere udviklede regioner	85.584.544,32	72.746.338,23	12.838.206,09	128.376.816,48	80.877.394,56	47.499.421,91	213.961.360,79	40%
				Overgangsregioner	39.370.234,71	33.464.458,25	5.905.776,46	26.246.823,14	16.535.497,96	9.711.325,18	65.617.057,85	60%
PO2	Prioritet 2: Grøn	Samlet eller offentligt	ERDF	Mere udviklede regioner	48.703.681,50	41.397.830,83	7.305.850,67	73.055.522,25	54.791.644,04	18.263.878,22	121.759.203,75	40%
				Overgangsregioner	22.404.458,51	19.043.652,44	3.360.806,07	14.936.305,67	11.202.229,25	3.734.076,42	37.340.764,18	60%
PO4	Prioritet 3: Turisme			Mere udviklede regioner	11.364.192,35	9.659.493,86	1.704.698,49	17.046.288,53	15.341.659,67	1.704.628,85	28.410.480,88	40%
				Overgangsregioner	5.227.706,98	4.443.518,90	784.188,08	3.485.137,99	3.136.624,19	348.513,80	8.712.844,97	60%

Politisk målsætning	Prioritet	Beregningsgrundlag for EU-støtten (samlet eller offentlig)	Fond	Regionskategori*	EU-bidrag	Fordeling EU-bidrag	Fordeling EU-bidrag	Nationalt bidrag	Vejledende fordeling af det nationale bidrag	Vejledende fordeling af det nationale bidrag	I alt	Medfinansieringssats
PO5	Prioritet 4: Levende byer			Mere udviklede regioner	12.987.648,40	11.039.421,55	1.948.226,85	19.481.472,60	17.533.325,34	1.948.147,26	32.469.121,00	40%
				Overgangsregioner	5.974.522,27	5.078.307,32	896.214,95	3.983.014,85	3.584.713,36	398.301,48	9.957.537,11	60%
PO1	Prioritet 5: velfærdsteknologi		ERDF	Mere udviklede regioner	3.705.538,43	3.149.684,96	555.853,47	5.558.307,65	3.501.733,83	2.056.573,82	9.263.846,09	40%
			ERDF	Overgangsregioner	1.704.605,88	1.448.904,56	255.701,33	1.136.403,92	715.934,44	420.469,48	2.841.009,81	60%
Teknisk bistand	Teknisk bistand, jf. artikel 30 i forordningen om fælles bestemmelser.		ERDF	Mere udviklede regioner	6.940.740,15	5.899.586,60	1.041.153,55	10.411.110,23	10.411.110,23	0	17.351.850,38	40%
				Overgangsregioner	3.192.849,49	2.713.902,50	478.946,99	2.128.566,33	2.128.566,33	0	5.321.415,82	60%
EFRU i alt				Mere udviklede regioner	169.286.345,15	143.892.356,03	25.393.989,13	249.164.200,52	182.456.867,67	66707332,86	418.450.545,68	40%
				Overgangsregioner	77.874.377,85	66.192.743,97	11.681.633,87	50.941.975,96	37.303.565,54	13638410,42	128.816.353,80	60%
Tilsammen					247.160.723,00	210.085.100,00	37.075.623,00	300.106.176,48	219.760.433,21	80.345.743,28	547.266.899,48	1,01

4. Grundforudsætninger

Tabel 12: Grundforudsætninger

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
1.1. God forvaltning af nationale eller regionale strategier for intelligent specialisering	1.1 Udvikling og styrkelse af forsknings- og innovationskapaciteten og udbredelsen af avancerede teknologier	Ja	1. Ajourført analyse af udfordringer for innovationsdiffusion og digitalisering	Ja	<p>[500]</p> <p>Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023 (Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses strategi for decentral erhvervsfremme).</p> <p>Peer review af det danske innovationssystem 2019: https://ufm.dk/en/newsroom/press-releases/2019/international-experts-want-to-see-a-clearer-strategy-for-danish-research-and-innovation</p> <p>Redegørelse om Danmarks digitale vækst 2021: https://em.dk/media/14173/redegoelse-om-danmarks-digitale-vaekst-2021_endelig2.pdf</p> <p>Digitaliseringspartnerskabets anbefalinger: https://fm.dk/udgivelser/2021/oktober/visioner-og-anbefalinger-til-danmark-som-et-digitalt-foregangsland/</p>	Kriteriet vurderes opfyldt. Danmarks strategi for intelligent specialisering hedder "Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023" og indeholder kapitler om innovationsudfordringer (side 27 frem) og digitaliseringsudfordringer (side 32 frem). Strategiens analyse er baseret på bl.a. European Innovation Scoreboard og det internationale peer review af det danske innovationssystem, som et internationalt panel, som blev nedsat af Europa-Kommissionen og Uddannelses- og Forskningsministeriet i 2019. Strategien baserer sig også på Erhvervsministeriets årlige redegørelse for Danmarks digitale vækst, som bl.a. tager udgangspunkt DESI. Redegørelsen belyser styrker og udfordringer for digitalisering og automatisering samt it-sikkerhed. Regeringens Digitaliseringspartnerskab har i 2021 (dvs. efter strategiens offentliggørelse) afleveret anbefalinger til, hvordan Danmark bedst udnytter den digitale omstilling. Dette er fremhævet i programmet, hvor relevant.
			2. Tilstedeværelse af kompetente regionale/nationale institutioner eller organer med ansvar for forvaltningen af	Ja	Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses hjemmeside: www.erhvervsfremmebestyrelsen.dk	Kriteriet vurderes opfyldt. Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har siden 2019 haft ansvaret for udarbejdelsen og implementeringen af Danmarks strategi for intelligent specialisering, jf. lov om erhvervsfremme. Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses sammensætning er detaljeret beskrevet i programmets sektion 6 om

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
			strategien for intelligent specialisering		Bestyrelsens opgaver og sammensætning er beskrevet i lov om erhvervsfremme.	partnerskab, men her kan fremhæves, at lokale myndigheder udpeger fem repræsentanter, én for hver region, og Danske Regioner udpeger én repræsentant. Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse sekretariatsbetjenes af Erhvervsstyrelsen, der samtidig er forvaltningsmyndighed for Regionalfonden i Danmark. Områderne for intelligent specialisering (styrkepositionerne og de spirende områder) er udvalgt efter en partnerskabsdrevet proces, der har involveret alle typer aktører på lokalt, regionalt og nationalt niveau. Inden for hvert område udpeges en landsdækkende klyngeorganisation til at gennemføre klyngeaktiviteter. For turisme udpeges et antal destinationsudviklingselskaber. For begge typer aktør gælder, at der er væsentlig repræsentation af lokale og regionale aktører.
			3. Redskaber til overvågning og evaluering med henblik på at måle fremskridtene hen imod opnåelse af strategiens målsætninger		Den overordnede evalueringsplan for klyngeindsatsen 2021-2024 omfatter klyngernes løbende registrering af aktiviteter og deltagere samt spørgeskemaundersøgelser, registerbaserede analyser og en afsluttende samlet evaluering. Bevillinggiverne følger op på handlingsplanerne årligt og på målbeskrivelsen hvert fjerde år. Evalueringsplan for de nationalt udpegede klynger 2021-2024: https://ufm.dk/forskning-og-innovation/samspil-mellem-viden-og-innovation/viden-netvaerk-og-kommercialisering-til-virksomhe	Kriteriet vurderes opfyldt. Selve strategien indeholder ikke målsætninger, men udpeger drivkræfter for udvikling og områder med økonomisk potentiale. Ved udpegningen af klyngeorganisationerne i 2020 blev der i stedet fastsat strategiske mål og KPI'er for hvert specialiseringsområde. De udpegede klyngeorganisationer afrapporterer løbende og mindst årligt til Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse om fremdriften i deres aktiviteter. Klyngernes afrapportering indsamles systematisk i samarbejde med Uddannelses- og Forskningsstyrelsen og udgør grundlaget for strategiske dialogmøder mellem de to nationale myndigheder og hver enkelt klyngeorganisation, hvor der gøres status på realisering af de strategiske mål og behov for justering af målene. Strategiens øvrige implementering overvåges og evalueres systematisk i overensstemmelse med de regler, som gælder det enkelte tilsagn, fx om der anvendes EU eller nationale midler eller kombinationer.

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
			4. Et fungerende interentsamarbejde ("proces for opdagelse af iværksættere")	Ja	<p>Lov om erhvervsfremme, særligt § 9, stk. 2, fastsætter, at strategien skal tage højde for lokale og regional udfordringer.</p> <p>Tværgående opsamling på workshops: https://erhvervsfremmebestyrelsen.dk/sites/default/files/2020-11/Bilag%202.2.2%20Tv%C3%A6rg%C3%A5ende%20opsamling%20op%C3%A5%20decentrale%20strategiworkshops%20%28Pluss%20Leadership%29.pdf</p>	<p>Kriteriet vurderes opfyldt. EDP var et centralt element i udarbejdelsen af strategien Erhvervsfremme i Danmark 2020-2023, hvor der i 2019 blev gennemført workshops med alle typer interessenter i hele landet. I implementeringsfasen har Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse siden 2021 gennemført tematiske dialogmøder med aktører fra hele landet, fx om innovation i november 2021. Derudover inddrages de lokale erhvervshuse systematisk i udarbejdelsen af investeringsplaner. På denne måde hentes input til formuleringen af konkrete tiltag for at realisere strategien, der har som selvstændigt pejlemærke at imødekomme virksomhedernes behov. Processen for udvikling af strategien post-2023 er endnu ikke fastlagt, men forventes at indeholde EDP i samme grad som nu.</p>
			5. Tiltag, der er nødvendige til at forbedre nationale eller regionale forsknings- og innovationssystemer, hvis det er relevant		<p>Skema over status på opfølgning, marts 2021: https://www.ft.dk/samling/2020/alm-del/ufu/spm/123/svar/1765259/2364542.pdf</p>	<p>Kriteriet vurderes opfyldt. I overensstemmelse med de landerapporten fra 2019 skal regionalfondsprogrammet investere i virksomheders innovationskapacitet. Forbindelserne mellem aktørerne i innovationsøkosystemet er desuden søgt styrket gennem en konsolidering af antallet af innovationsklynger, hvilket bidrager til at reducere fragmenteringen i innovationssystemet. Konsolideringen skal bidrage til højere kvalitet i klyngeindsatserne i hele landet. Klyngestrukturen er fra 2020 tilpasset de danske områder for intelligent specialisering. De nye innovationsklynger har deltagelse af erhvervsliv og vidensinstitutioner samt i flere tilfælde faglige organisationer.</p> <p>Som opfølgning på peer review-rapporten er der desuden taget diverse initiativer for at styrke elementer i systemet. Eksempler herpå er Uddannelses- og forskningsministeriets og erhvervsfremmebestyrelsens samarbejde om klynger, nye resultatkontrakter med de</p>

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
						Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter (GTS'er) og fokus på styrket samarbejde mellem erhvervshuse og videnaktører, fx med fælles tilstedeværelse af GTS og Innovationsfonden i erhvervshusene fra 2021.
			6. Tiltag til støtte for industriel omstilling, hvis det er relevant		<p>Regeringen klimapartnerskaber https://kefm.dk/klima-og-vej/r/egeringens-klimapartnerskaber-og-groent-erhvervsforum</p> <p>Digitaliseringspartnerskabets anbefalinger https://fm.dk/nyheder/nyhedsarkiv/2021/oktober/egeringens-digitaliseringspartnerskab-offentliggoer-sine-anbefalinger-for-danmarks-digitale-fremtid/</p>	Kriteriet vurderes opfyldt, idet det bemærkes, at de nyeste analyser og anbefalinger er lavet, efter strategien for intelligent specialisering blev fastlagt. Analyserne og anbefalingerne anvendes dog af de implementerende klyngeorganisationer, Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse og af regeringen til at præge indsatserne for den industrielle omstilling. Flere anbefalinger er af lovgivningsmæssig karakter. Relevante anbefalinger er fremhævet i programstrategien og under specifikke målsætninger 1.1, 1.2 og 2.6. Regeringens 14 klimapartnerskaber har siden 2020 af rapporteret løbende med anbefalinger til tiltag for at fremskynde den grønne omstilling inden for 14 sektorer. Regeringens Digitaliseringspartnerskab afleverede i 2021 anbefalinger til regeringen om, hvordan Danmark bedst udnytter den digitale omstilling. Dette forventes fulgt op af regeringen med en digitaliseringsstrategi i 2022. Strategien for intelligent specialisering post-2023 skal ifølge lov om erhvervsfremme tage højde for bl.a. nationale strategier mv.
			7. Foranstaltninger til at øge samarbejdet med partnere uden for en given medlemsstat på prioriterede områder, der støttes af		<p>Opslag til klyngeprogrammet "Innovationskraft: Danske klynger for viden og erhverv 2021-2024" (vurderingskriterierne).</p> <p>"Anbefalinger fra regeringens syv Regionale Væksteams", maj 2021.</p> <p>Regeringens handlingsplan for økonomisk diplomati 2022-2023: https://thetradecouncil.dk/nyheder/n</p>	Kriteriet vurderes opfyldt. Strategien for intelligent specialisering beskriver hvordan internationalisering som drivkraft for udvikling, herunder eksport og innovationssamarbejde, tilskyndes indenfor programmet og klyngestrukturen. Dette gøres bl.a. ved at skildre potentialet i grænseoverskridende samarbejder, fx i regi af Interreg, for de relevante specifikke målsætninger, ved at opfordre klyngerne til at definere deres sektorspecifikke internationaliseringsstrategier, og at RIS3-plattformen bruges aktivt af

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
			strategien for intelligent specialisering		y-handlingsplan-for-oekonomisk-diplomati	klyngeorganisationerne til at identificere konkrete internationale samarbejds muligheder for de danske innovationsaktører, der er relevant for intelligent specialisering. Regeringens handlingsplan for økonomisk diplomati 2022-2023 peger derudover på otte sektorindsatser, som alle svarer til et eller flere områder for intelligent specialisering. Handlingsplanen anviser konkrete lande, hvor der er samarbejds- eller eksportpotentiale for danske virksomheder.
2.6 Ajourført planlægning af affaldshåndtering	2.6		<p>Der er indført én eller flere affaldshåndteringsplaner, jf. artikel 28 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/98/EF1, som dækker hele medlemsstatens område og indeholder:</p> <p>1. En analyse af den aktuelle affaldshåndteringssituation i det pågældende geografiske område med angivelse af det producerede affalds art, mængde og kilde og en evaluering af deres fremtidige udvikling under hensyntagen til de forventede virkninger af foranstaltningerne i det eller de affaldsforebyggelsespro-</p>		<p>Handlingsplan for cirkulær økonomi var i høring i december 2020 og blev offentliggjort i juli 2021: https://mim.dk/miljoe/handlingsplan-for-cirkulaer-oekonomi/</p>	<p>Handlingsplan for cirkulær økonomi udgør Danmarks nationale affaldsforebyggelsesplan og affaldshåndteringsplan og opfylder bestemmelserne i affaldsdirektivets artikel 28 og 29 om udarbejdelse af disse planer. Både affaldsforebyggelsesplanen og affaldshåndteringsplanen har et 12-årigt sigte, men revideres mindst hvert 6. år, jf. Miljøbeskyttelsesloven. I Handlingsplanen indgår opgørelser af den nuværende situation i forhold til affald i Danmark, både i form af type, mængde og kilden til affaldet. En mere detaljeret opgørelse findes desuden i Affaldsstatistik 2019. Eksterne konsulenter har foretaget en miljøvurdering, hvori der er evalueret på betydningen af de tiltag, som handlingsplanen lægger op til, særligt også i forhold til de krav og målsætninger som er fastsat i Directive 2008/98/EC.</p>

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
			grammer, der er udarbejdet i overensstemmelse med artikel 29 i direktiv 2008/98/EF			
	2.6		2. En vurdering af eksisterende indsamlingsordninger, herunder den materiale-mæssige og geografiske dækning med særskilt indsamling og foranstaltninger til at forbedre funktionen heraf samt behovet for nye indsamlingsordninger		<p>Kortlægning af indsamlingsordninger findes på Miljøstyrelsens hjemmeside her: https://mst.dk/affald-jord/affald/affaldsfraktioner/kortlaegning-af-kommunale-affaldsordninger/</p> <p>Der henvises til de(n) kortlægning(er), der er udført før 2020. Bemærk at kortet med overblik (direkte på siden linket fører til) kun findes for den nyeste kortlægning udført i slutningen af 2021. De øvrige år er kortlægningen afrapporteret i excel-ark med en række detaljerede oplysninger og kommunernes ordninger.</p>	Forud for handlingsplanen er kortlagt, hvilke indsamlingsordninger, der findes i Danmark. Det er politisk besluttet, at sorteringskriterier og indsamlingsordninger for husholdningsaffald skal strømlines på tværs af landet. I handlingsplanen henvises til affaldsbekendtgørelsens krav til kommunerne om at etablere henteordninger fra husholdninger for en række affaldstyper, at anvende samme sorteringskriterier samt at anvende samme system af affaldspiktogrammer på beholdere til indsamling af 10 typer af husholdningsaffald. Det betyder, at affald fra husholdninger i hele landet fremover skal sorteres og indsamles ens og husstands-nært, så der kan sikres store mængder af høj og ensartet kvalitet til genanvendelsesmarkedet.
	2.6		3. En vurdering af investeringskløften, som påviser behovet for lukning af eksisterende affaldsanlæg og for yderligere eller opgraderet affaldsinfrastruktur, med information om tilgængelige indtægtskilder, der modsvare drifts- og		https://ens.dk/ansvarsomraader/affald/effektivisering-af-forbraendingssektoren	Handlingsplanen beskriver, at der i dag er overkapacitet til forbrænding af affald på i alt ca. 700.000 ton affald årligt. Den samlede, miljøgodkendte kapacitet udgjorde ca. 4. mio. ton i 2020, mens der samlet set blev forbrændt ca. 3,2 mio. ton dansk affald. Ifølge Miljøstyrelsens fremskrivninger af de forbrændingsegne affaldsmængder forventes der et fald i de forbrændingsegne affaldsmængder frem mod 2030. I 2030 forventes at blive produceret samlet set ca. 2,6 mio. ton forbrændingsegnet affald.

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
			vedligeholdelsesomkostningerne			<p>Energistyrelsen har forud for forhandlingerne om Klimplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi været i dialog med forbrændingsanlæggene om deres fremtidige investeringsplaner. I et baselinescenarie forventes den samlede kapacitet til forbrænding af affald at være ca. 3,4 mio. ton i 2030. Dermed vil der samlet set være en overkapacitet på ca. 0,8 mio. ton i 2030, såfremt der ikke sker en kapacitetstilpasning.</p> <p>Forbrændingsanlæggene har i dag tre primære indtægtskilder: indtægt fra forbrænding af affald samt indtægter for salg af hhv. varme og el.</p> <p>CØ Handlingsplanen indeholder en fremskrivning af kapacitetsbehovet for genanvendelse af udvalgte affaldsfraktioner. Det er dog besluttet politisk, at behandling af genanvendeligt affald fremover udelukkende vil ske på markedsvilkår og fremtidige investeringer i området vil ske af private aktører.</p>
	2.6		4. Oplysninger om placeringskriterierne for, hvordan udpegning af fremtidige steder bestemmes, og om kapacitet for fremtidige affaldsbehandlingsanlæg		Klimplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi.	<p>I handlingsplanen henvises til politisk aftale om Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi, hvor det er besluttet, at kapaciteten til forbrænding af affald skal tilpasses de danske forbrændingsegne affaldsmængder, og at behandlingen af det forbrændingsegne affald skal sendes i udbud, så affaldet behandles, hvor det kan gøres mest miljørigtigt, bedst og billigst. De konkrete rammer for en udbudsmodel vil blive fastlagt i det forestående arbejde i forbindelse med implementering af Klimplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi.</p> <p>For genanvendeligt affald er det besluttet politisk, at behandlingen af det genanvendelige affald skal markedsudsættes. Den fremtidige kapacitet i Danmark og placeringen af anlæggene vil derfor være op til de private aktører på markedet. Kommunerne vil dog fortsat skulle give miljøgodkendelse</p>

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
						til etablering af anlæggene på de enkelte lokationer.
1. Effektive mekanismer til overvågning af markedet for offentlige udbud		ja	<p>Der er indført overvågningsmekanismer, som dækker alle offentlige kontrakter og udbud heraf under fondene i overensstemmelse med EU's lovgivning om offentlige udbud. Dette krav omfatter:</p> <p>1. Ordninger til sikring af indsamling af effektive og pålidelige data om offentlige udbudsprocedurer over EU-tærsklerne i henhold til rapporteringsforpligtelserne i artikel 83 og 84 i direktiv 2014/24/EU og artikel 99 og 100 i direktiv 2014/25/EU</p>	Ja	<p>Der henvises til:</p> <p>Den ansvarlige myndigheds hjemmeside om udbud: https://www.kfst.dk/udbud/</p> <p>Udbudsdirektivets implementering i dansk ret ved udbudsloven: https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2015/1564</p>	<p>Den danske implementering vurderes at være i overensstemmelse med direktivet, og kriteriet vurderes opfyldt. Alle tilskud fra fonden gives på betingelse af, at støttemodtageren overholder udbudsreglerne samt de overordnede principper om gennemsigtighed, ligebehandling og sparsommelighed.</p> <p>Forvaltningsmyndigheden har løbende fokus på at sikre oplysning om reglerne for udbud, så støttemodtagerne forstår og overholder reglerne. Hvis det skønnes fornødent for støttemodtager at hyre eksternt bistand – eller opnå yderligere kompetencer - til at gennemføre et udbud, vil udgifter hertil være støtteberettigede under de danske programmer.</p> <p>Forvaltningsmyndigheden kontrollerer, at støttemodtagerne har opfyldt gældende udbudsregler, inden tilskud udbetales, herunder krav i CPR-forordningen. I den forbindelse skal alle projekter ved anmodninger om udbetaling afreportere data om eventuelle eksterne indkøb inkluderet i de støtteberettigede udgifter, der anmodes om udbetaling på baggrund af.</p> <p>Forvaltningsmyndigheden har et dedikeret team til varetagelse af udbudsretlige spørgsmål, som står til rådighed for alle medarbejdere i forvaltningsmyndigheden.</p> <p>Implementering og opretholdelse af udbudsloven på nationalt plan varetages af Konkurrence- og Forbrugsstyrelsen, herunder art. 83 og 84 i direktiv 2014/24/EU og art. 99 og 100 i direktiv</p>

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
						2014/25/EU. Alle bestemmelser er fuldt implementeret i dansk ret og danner dermed basis for udmøntningen af udbudsreglerne i Danmark, herunder også indkøb foretaget under fondene.
Effektive mekanismer til overvågning af markedet for offentlige udbud			<p>2. Ordninger til sikring af, at dataene som minimum omfatter følgende elementer:</p> <p>a) konkurrencens kvalitet og intensitet: navnene på den vindende tilbudsgiver, antal oprindelige tilbudsgivere og kontraktmæssig pris</p> <p>b) oplysninger om den endelige pris efter indgåelsen og om deltagelse af SMV'er som direkte tilbudsgivere, hvor de nationale systemer leverer sådanne oplysninger</p>	Ja	www.udbud.dk	<p>Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har bl.a. via platformen www.udbud.dk mulighed for at oplyse om den generelle dokumentation for gennemførelse af offentlige indkøb.</p> <p>Ud over den data, der er tilgængelig via de nationale konkurrencemyndigheders databaser, sørger forvaltningsmyndigheden selv for at indhente dokumentation relateret til gennemførte udbud under fondene. Støttemodtagere skal kunne dokumentere det fulde kontrolspor for den vindende tilbudsgiver, herunder kontrakter og komplet tilbudsmateriale. Dertil kræves overblik over tilbudsevaluering samt dokumentation for indkomne tilbud. Data indsamles i det samme it-system, som anvendes til projekternes øvrige afrapportering af udgifter og resultater. Data om eksterne indkøb omfatter bl.a. data om indkøbets karakter, udgiftens størrelse, dato for indkøbet, leverandørens CVR-nummer osv.</p> <p>Afrapportering sker via elektronisk rapporteringssystem, hvori relevant data gøres tilgængelig.</p> <p>Forvaltningsmyndigheden foretager løbende overvågning af samlede kontraktværdier med henblik på at sikre overholdelse af udbudslovens bestemmelser, herunder ligebehandling blandt tilbudsgivere.</p> <p>På den baggrund vurderes kriteriet at være opfyldt.</p>

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
Effektive mekanismer til overvågning af markedet for offentlige udbud			3. Ordninger til sikring af de kompetente nationale myndigheders overvågning og analyse af dataene i overensstemmelse med artikel 83, stk. 2, i direktiv 2014/24/EU og artikel 99, stk. 2, i direktiv 2014/25/EU	Ja	https://www.kfst.dk/ https://www.kfst.dk/udbud/vejledninger-og-analyser/	Den danske implementering vurderes at være i overensstemmelse med direktivet, og kriteriet vurderes opfyldt. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er ressortansvarlig for udbudsreglerne og er derfor den myndighed, der overvåger anvendelsen heraf. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen overvåger løbende udbudsområdet og offentliggør både vejledninger og analyser på hjemmesiden. Overvågningen gælder også indkøb foretaget under fondene, da udbudslovens regler også her finder anvendelse.
Effektive mekanismer til overvågning af markedet for offentlige udbud			4. Ordninger til at gøre resultaterne af analysen tilgængelige for offentligheden i overensstemmelse med artikel 83, stk. 3, i direktiv 2014/24/EU og artikel 99, stk. 3, i direktiv 2014/25/EU	Ja	https://www.kfst.dk/ https://statensindkob.dk/	Den danske implementering vurderes at være i overensstemmelse med direktivet, og kriteriet vurderes opfyldt. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen overvåger generelt markedet for offentlige udbud, herunder også de indkøb der indgår i strukturfondsstøttede projekter, da de er underlagt de almindelige bestemmelser i udbudsloven. Der stilles generelt information om overvågning til rådighed for offentligheden, og information kan vederlagsfrit hentes via hjemmesiden. Herudover udarbejder Statens Rådgivningsenhed diverse værktøjer for alle, der arbejder med indkøb i staten. Oplysninger om overholdelse er både indeholdt i Danmarks årlige monitoreringsrapport og er også oplyst Kommissionen i forbindelse med deltagelsen i Europa-Kommissionens arbejdsgruppe EXPP (Commission Government Expert Group on Public Procurement).
Effektive mekanismer til overvågning af markedet for offentlige udbud			5. Ordninger til sikring af, at alle oplysninger, der peger på formodet ulovlig	Ja	https://www.kfst.dk/	Den danske implementering vurderes at være i overensstemmelse med direktivet, og kriteriet vurderes opfyldt. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er ressortansvarlig for udbudsreglerne og

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
			samordning af tilbudsgivning, bliver videreformidlet til de kompetente nationale myndigheder i overensstemmelse med artikel 83, stk. 2, i direktiv 2014/24/EU og artikel 99, stk. 2, i direktiv 2014/25/EU		https://naevneneshus.dk/start-din-klage/klagenaevnet-for-udbud/aarsberetninger/	<p>er derfor den myndighed, der overvåger anvendelsen heraf. Herudover overvåger Rigsrevisionen også overholdelsen af reglerne. Der er generelt mulighed for at klage til Ombudsmanden, Ankestyrelsen og Klagenævnet for Udbud.</p> <p>Sidstnævnte er den officielle klageinstans for EU-udbud i Danmark - klagenævnets afgørelser og praksis sætter retning for forvaltningsmyndighedens arbejde.</p> <p>Forvaltningsmyndighederne har opsat faste procedurer for kontroller af støttemodtagernes overholdelse af gældende udbudsregler, inden tilskud udbetales, herunder også håndtering af potentielt svig. Der benyttes i den forbindelse IT-systemer til at udvælge stikprøver i legalitetskontrollen, og konkrete mistanker kommunikerer videre til rette myndigheder af forvaltningsmyndigheden.</p>
2. Redskaber og kapacitet til effektiv anvendelse af statsstøttereglerne			<p>Forvaltningsmyndighederne har redskaber og kapacitet til at verificere overholdelsen af statsstøttereglerne:</p> <p>1. For kriseramte virksomheder og virksomheder, der er pålagt et påbud om tilbagebetaling.</p>	Ja		<p>Hver ansøgning vurderes, om den er omfattet af statsstøttereglerne, herunder om gruppefritagelsesforordningen kan anvendestil at fritage støtte fra anmeldelsespligten.</p> <p>I ansøgning om støtte skal angives en række oplysninger af relevans for håndtering af statsstøttereglerne, herunder oplysninger om ansøgers likviditet, omsætning og antal medarbejdere. Såfremt støtten ydes i overensstemmelse med gruppefritagelsesforordningen, erklærer støttemodtager sig ved tro og love på, at virksomheden ikke er i vanskeligheder som defineret i gruppefritagelsesens artikel 2, nr. 18). Forvaltningsmyndigheden efterprøver som led i den administrative verifikation stikprøvekontrol af oplysningerne i erklæringerne, herunder blandt ved hjælp af det centrale virksomhedsregister (CVR).</p> <p>Med hensyn til iagttagelsen af reglerne om tilbagebetaling af ulovligt ydet statsstøtte skal det i</p>

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
						<p>ansøgningen erklæres, at ansøger eller partnere ikke skylder at tilbagebetale støtte. Oplysningerne angives ved selvdeklarering og kontrolleres ved stikprøve af forvaltningsmyndigheden ved anmodning om relevant materiale fra tilsagnshaver eller virksomheden og ved søgning i DG Konkurrences sagsdatabase.</p> <p>Det anføres i alle tilsagn, hvilke statsstøtteregler der administreres efter.</p> <p>Hovedsageligt gives statsstøtte til de enkelte virksomheder ikke som forskud, hvorved forvaltningsmyndigheden i implementeringen af programmet kan undersøge overholdelse af statsstøttereglerne, herunder betingelserne for at opnå statsstøtte, førend der udbetales midler. Forvaltningsmyndigheden foretager stikprøvekontrol af de oplysninger om støttens omfang, som indrapporteres af tilsagnshaver for hver enkelt virksomhed, der modtager støtte.</p> <p>Konstateres det, at tilskud er ydet i strid med statsstøttereglerne, skal den danske stat indkræve den ulovlige støtte hos støttemodtageren.</p> <p>På den baggrund vurderes kriteriet at være opfyldt.</p>
Redskaber og kapacitet til effektiv anvendelse af statsstøttereglerne			2. Gennem adgang til ekspertrådgivning og vejledning vedrørende statsstøtte fra statsstøtteeksperter i lokale eller nationale organer.	Ja	<p>Tjekliste for statsstøttevurdering em.dk/media/11923/06-21-statsstøttetjeklisten.pdf</p> <p>Håndbog for statsstøttevurdering em.dk/media/11922/01-12-statsstøttehdbog-2017docx.pdf</p>	<p>Forvaltningsmyndigheden har løbende fokus på kompetenceudvikling af medarbejdere med henblik på at sikre opdateret viden om statsstøttereglerne, herunder også juridiske medarbejdere med specialiseret viden.</p> <p>I Erhvervsministeriet er en særlig afdeling for statsstøtte (Statsstøttesekretariatet). Statsstøttesekretariatet hjælper forvaltningsmyndigheden i forbindelse med information om nye statsstøtteregler, ligesom enheden bistår forvaltningsmyn-</p>

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
						<p>digheden i implementeringen af reglerne. Statsstøttesekretariatet stiller desuden en tjekliste og håndbog til rådighed, som løbende ajourføres og opdateres til nye retningslinjer og forordninger. Næste revision ventes efter offentliggørelsen af den reviderede gruppefritagelsesforordning.</p> <p>På den baggrund vurderes kriteriet at være opfyldt.</p>
3. Effektiv gennemførelse og anvendelse af EU's charter om grundlæggende rettigheder			<p>Der er indført effektive mekanismer til at sikre overholdelsen af chartret om grundlæggende rettigheder, som omfatter:</p> <p>1. Ordninger til sikring af, at de programmer, der støttes af fondene, og gennemførelsen heraf overholder de relevante bestemmelser i chartret</p>	Ja	<p>Lov om Institut for Menneskerettigheder – Danmarks Nationale Menneskerettighedsinstitution: https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2012/553</p> <p>Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet: https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2017/1001</p> <p>Lov om ligestilling af mænd og kvinder: https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/1147</p> <p>Lov om lige løn til mænd og kvinder: https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/156</p>	<p>Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder (herefter Chartret) er bindende EU-ret, jf. TEU art. 6, stk. 1. Danske myndigheder er derfor forpligtet til at overholde Chartret, når de forvalter inden for EU-rettens område jf. Chartret artikel 51, stk. 1.</p> <p>Forvaltningsmyndighederne i Danmark er gennem den danske lovgivning (særligt offentlighedsloven nr. 145 af 24/02/2020 og forvaltningsloven nr. 433 af 22/04/2014) med til at gennemføre EU-Chartret om de grundlæggende rettigheder, hvor særligt retten til god forvaltning, herunder almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om ligebehandling, ikke-forskelsbehandling m.v., samt retten til aktindsigt fastlægges igennem. Charteret skal overholdes i alle faser: programmering, gennemførelse og evaluering.</p> <p>Særligt ved gennemførelsen af programmerne har forvaltningsmyndighederne et særligt fokus på overholdelsen af Chartret og øvrige horisontale principper. Ved annoncering af ansøgningsrunder sikres eksempelvis ikke-forskelsbehandling via klare, gennemsigtige og objektive kriterier, ligesom der ved sagsbehandlingen af ansøgninger til tilsagn eller afslag påhviler myndighederne en pligt til at sikre bl.a. lighed for loven og ikke-forskelsbehandlingen. Projekternes karakter har be-</p>

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
						<p>tydning for, hvilke konkrete principper i chartret, som findes mest relevante. Langt de fleste projekter handler om SMV'er og deres medarbejdere, og derfor fokuseres i disse tilfælde på beskyttelse af personoplysninger, integration af mennesker med handicap, sikring af arbejdsforhold og erhvervsfrihed samt et højt niveau af miljøbeskyttelse. Under hele programperioden sikres der inden hver udbetaling, at horisontale principper som ligestilling mellem kvinder og mænd, forhindrer enhver forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering.</p> <p>Forvaltningsmyndighedernes kontrol af lovmæssigheden af Chartret og øvrig dansk forvaltningsret ved gennemførelse af fondene i Danmark sikres gennem forvaltnings- og kontrolsystemerne ved tjeklister, hvor forvaltningsmyndigheden gennem en række spørgsmål og kontroller får sikkerhed for, at der ikke sker brud på Charteret. Som et eksempel kan nævnes, at der i forbindelse med ansøgningsprocessen tjekkes op på, om ansøger overholder principper om ligestilling, inklusion og ikke-forskelsbehandling, ligesom der ved hver udbetaling i projektperioden følges op på vilkår i tilsagnet, hvor der er krav om overholdelse af principperne. Her kan tjeklisten i afsnit 4 i Kommissionens retningslinjer med henblik på at sikre respekt for Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder under gennemførelse af de europæiske struktur- og investeringsfonde (2016/C 269/01) være pejlemærke for vurderingen.</p> <p>Derudover sikres kravet om integration af mennesker med et handicap bl.a. ved, at forvaltningsmyndigheden skal leve op til den harmoniserede standard EN 301 549 for webtilgængelighed, som i øvrigt er undergivet tilsyn fra Digitaliseringsstyrelsen. Dokumenter relateret til forvaltningen af</p>

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
						<p>fondene undergives alle et tilgængelighedstjek, før de lægges på websitet.</p> <p>Med hensyn til respekten for privatliv vil personlige forhold – bortset fra alder, hvis ansøgningen kommer fra en person under 18 år – ikke indgå i vurderingen af en ansøgning. Alene forhold, der har betydning for gennemførelse af projektet eller overholdelse af ansøgnings- og tilsagnsbetingelserne, vil kunne indgå i vurderingen.</p> <p>Overholdelsen af Chartrets krav om retfærdighed i retssystemet sikres navnlig gennem adgang til uafhængig og upartisk domstolskontrol med myndighedernes forvaltning, jf. grundloven § 63. Således kan alle administrative afgørelser indbringes for de nationale domstole med henblik på at prøve lovligheden af afgørelsen, herunder i henhold borgernes grundlæggende rettigheder.</p> <p>Danske forvaltningsmyndigheder vurderes at have et ligestillingsaspekt i alle deres politikker og aktiviteter.</p> <p>Med hensyn til Overvågningsudvalget godkender dette udvælgelsesproceduren for operationer. Procedurer for udvælgelse skal være ikkediskriminerende, inklusive og gennemsigtige, og de udvalgte operationer skal være i overensstemmelse med de horisontale principper. Overvågningsudvalget kan fremsætte henstillinger til forvaltningsmyndigheden.</p> <p>På den baggrund vurderes kriteriet opfyldt.</p>
3. Effektiv gennemførelse og anvendelse af EU's			2. Ordninger for rapportering til	Ja	<p>Lov om Ligebehandlingsnævnet https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/1147</p>	<p>Overvågningsudvalget vil som et fast punkt til hvert møde blive orienteret af forvaltningsmyndigheden om alle tilfælde vedrørende manglende</p>

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
<p>charter om grundlæggende rettigheder</p>			<p>overvågningsudvalget om tilfælde af operationer, der er støttet af fondene, og som ikke overholder chartret, og klager vedrørende chartret, der indgives i overensstemmelse med de ordninger, der er etableret i henhold til artikel 69, stk. 7, i forordningen om fælles bestemmelser</p>		<p>https://ast.dk/naevn/ligebehandlingsnaevnet/alder-handicap-kon-etnisk-oprindelse-seksuel-orientering-ovrigt-grunde</p>	<p>overholdelse af Chartret. Udvalget vil i den forbindelse få oplysninger om overtrædelsens karakter og forvaltningsmyndighedens eller andre relevante myndigheders/organers vurdering, aktioner og afgørelse i sagen, hvis en sådan foreligger. Foreligger alene en klage endnu uden afgørelse, vil udvalget blive orienteret herom samt nærmere proces for afgørelse.</p> <p>Såfremt forvaltningsmyndigheden konstaterer en overtrædelse af Chartret, men hvor der ikke foreligger en konkret klage, orienteres Overvågningsudvalget herom, herunder hvordan overtrædelsen forventes håndteret af forvaltningsmyndigheden.</p> <p>Forvaltningsmyndigheden henviser konkrete tilfælde af diskrimination til Ligebehandlingsnævnet, hvortil den forurettede kan klage over direkte eller indirekte forskelsbehandling i gennemførelse af fondene.</p> <p>Institut for Menneskerettigheder skal fremme menneskerettigheder og ligebehandling af alle uden forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse. Institut for Menneskerettigheder vil deltage i overvågningsudvalget for Socialfonden Plus og Regionalfonden.</p> <p>Det følger af forvaltningsretten, at offentlige myndigheder ikke må diskriminere eller forskelsbehandle. Folketingets Ombudsmand har til opgave at kontrollere offentlige myndigheder og deres overholdelse af bl.a. forvaltningsretten. Ombudsmanden kan af egen drift tage sager op eller reagere på klager, hvis alle andre klagemuligheder er brugt.</p> <p>Det er et grundlæggende princip i forvaltningsretten, at afgørelser truffet af en myndighed kan på-</p>

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
						<p>klages til en overordnet myndighed. Selvom klageadgangen til en overordnet myndighed principielt er afskåret, hvad angår forvaltningsmyndighedens afgørelser om støtteberettigelse mv., er det altid muligt at klage over f.eks. sagsbehandlingen eller brud på Chartret til erhvervsministeren, Ligebehandlingsnævnet, Folketingets Ombudsmand og i sidste ende få prøvet klagen hos domstolene. Ved afgørelser truffet efter delegation fra forvaltningsmyndigheden (som er hyppigt anvendt) er der klageadgang til forvaltningsmyndigheden som overordnet myndighed.</p> <p>En klage kan i hele programperioden indgives til forvaltningsmyndigheden på flere måder. Hvis en fysisk eller juridisk person ønsker at klage, kan det ske ved personligt fremmøde, telefonisk henvendelse (3529 1700), ved email til de@erst.dk eller ved brev til Erhvervsstyrelsen, Vejlsøvej 29, 8600 Silkeborg. Klageren kan orientere sig på Erhvervsstyrelsens hjemmeside, hvor kontaktoplysningerne ligeledes fremgår. Der er intet krav til klagens indhold, hvilket er i overensstemmelse med dansk forvaltningsrets krav til klager. Forvaltningsmyndigheden er ansvarlig for at oplyse sagen tilstrækkeligt, herunder oplyse, om der er tale om en klage og klagens emne, hvilket er i overensstemmelse med dansk forvaltningsrets officiale princip.</p> <p>Erhvervsstyrelsen tager notat af klagen, hvis denne fremføres mundtligt. Klagen journaliseres i forvaltningsmyndighedens ESDH-system. En medarbejder i forvaltningsmyndighedens juridiske afdeling tager stilling til klagens indhold og videreformidler klagen til rette instans, hvis klagen ikke kan eller skal behandles af forvaltningsmyndigheden.</p> <p>Kriteriet vurderes på den baggrund opfyldt.</p>

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
<p>4. Gennemførelse og anvendelse af FN's konvention om rettigheder for personer med handicap (UNCRPD) i overensstemmelse med Rådets afgørelse 2010/48/EF</p>			<p>Indførelse af en national ramme for at sikre gennemførelsen af UNCRPD, som omfatter:</p> <p>1. Målsætninger med kvantificerbare mål, dataindsamling og overvågningsmekanismer</p>	Ja	<p>De centrale love, som beskytter personer med handicap mod diskrimination i Danmark er:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap uden for arbejdsmarkedet https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2018/688 og - Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet. https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2017/1001 	<p>Social- og Ældreministeriet er koordinerende ministerium for FN's handicapkonvention i Danmark og kontaktpunkt i centraladministrationen for forhold vedrørende gennemførelsen af konventionen i samarbejde med alle relevante ministerier og relevante organisationer på området.</p> <p>Definitionen af handicap i forskelsbehandlingslovene bygger på direktiv 2000/78 og på EU-Domstolens definition af "handicap" i relation til direktivet.</p> <p>Princippet om sektoransvar sætter, i samspil med Social- og Ældreministeriets koordinerende rolle, rammen om den danske implementering.</p> <p>Dette indebærer, at enhver offentlig myndighed, der udbyder en ydelse, en service eller et produkt, også er ansvarlig for, at ydelsen er tilgængelig for personer med handicap. Denne struktur sætter således rammen om dansk implementering af UNCRPD Artikel 9's grundlæggende princip om tilgængelighed.</p> <p>Der er endvidere en forpligtelse i lovgivningsarbejdet om, at alle ministerier m.v. skal vurdere, om ny lovgivning har indvirkninger på Danmarks internationale forpligtelser, herunder at al ny lovgivning skal være i overensstemmelse med UNCRPD.</p> <p>Det Tværministerielle Embedsmandsudvalg om Handicapspørgsmål varetager med Social- og Ældreministeriet som formand, den koordinerende funktion i centraladministrationen med det formål at lette de tværgående indsatser på handicapområdet, jf. konventionens artikel 33, stk. 1, om national gennemførelse og overvågning.</p> <p>Jf. sektoransvarsprincippet kan følgende eksempler på arbejdet med mål, data og analyse heraf</p>

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
						<p>fremhæves:</p> <p>Social- og Ældreministeriet har siden 2016 arbejdet med en datastrategi på blandt andet handicapområdet, der har sikret bedre viden om, hvilke borgere med handicap der modtager hvilke indsatser og ydelser efter serviceloven og hvornår.</p> <p>Social- og Ældreministeriet udarbejder årlige Socialpolitisk Redegørelser, hvor der følges op på udviklingen på området. Derudover udarbejdes Velfærdspolitiske Analyser.</p> <p>Ud over registerdata indsamles hver fjerde år (senest i 2020) spørgeskemadata til Levevilkårsundersøgelsen Survey of Health, Impairment and Living Conditions in Denmark (SHILD). Denne undersøgelse omhandler de muligheder og barrierer, som personer med handicap møder i deres hverdag, samt tilgængeligheden til at deltage i kulturelle og sociale aktiviteter for denne gruppe. På baggrund af SHILD-data udarbejdes en rapport, der kan indikere, hvor barrierer kan brydes, og muligheder kan styrkes.</p> <p>Beskæftigelsesministeriet har et overordnet mål om, at flere mennesker med handicap skal i job.</p> <p>Herunder et mål om at få 13.000 flere personer med større, selvvalgt handicap i job frem mod 2025. Målet blev sat som en del af satspuljeaftalen for 2019. Den første delmåling heraf afventer tilgængeligheden af data for 2020.</p> <p>Eftersom personer med handicap ikke registreres i Danmark, bygger viden om handicap og beskæftigelse på VIVE's rapporter om udviklingen i beskæftigelsen for personer med handicap. Disse er baseret på Danmarks Statistiks survey-baserede</p>

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
						<p>arbejdsmarkedskraftsundersøgelse (AKU) kombineret med registerdata. Den seneste rapport udkom i 2020 med data for 2019.</p> <p>Efter beslutning i Folketinget overvåger Institut for Menneskerettigheder gennemførelsen af FN's handicapkonvention som en uafhængig ekstern instans og indsamler til brug herfor data til Handicapbarometret.</p> <p>På den baggrund vurderes kriteriet opfyldt.</p>
4. Gennemførelse og anvendelse af FN's konvention om rettigheder for personer med handicap (UNCRPD) i overensstemmelse med Rådets afgørelse 2010/48/EF			2. Ordninger til sikring af, at politikker, love og standarder vedrørende tilgængelighed er tilstrækkelig afspejlet i udarbejdelsen og gennemførelsen af programmerne	Ja		<p>Overvågningsudvalget godkender udvælgelsesprocedure for operationer. Procedurer for udvælgelse skal være ikkediskriminerende, inklusive og gennemsigtige, og de udvalgte operationer skal være i overensstemmelse med de horisontale principper. Overvågningsudvalget kan fremsætte henstillinger til forvaltningsmyndigheden.</p> <p>Forvaltningsmyndigheden, de EU-støttede projekter og programmerne er omfattet af den danske lovgivning, som beskytter handicappedes rettigheder.</p> <p>I forbindelse med udarbejdelsen af programmerne har forvaltningsmyndigheden været i dialog med de ansvarlige danske myndigheder, sociale partnere (Danske Handicaporganisationer, Fagbevægelsens Hovedorganisation og Røde Kors) og Institut for menneskerettigheder. Det har ikke givet anledning til særlige tiltag i forberedelsen af programmerne.</p> <p>Forvaltningsmyndigheden sikrer i implementeringen af programmerne, at programhjemmesiden og alle dokumenter, herunder ansøgningsmateriale, er tilgængeliggjort i overensstemmelse med lov om webtilgængelighed, som er den danske implementering af EU-direktivet om webtilgængelighed.</p>

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
						<p>Den danske lovgivning vurderes tilstrækkelig til, at forvaltningsmyndigheden og overvågningsudvalget kan sikre, at projekter støttet af programmerne er åbne og tilgængelige for personer med handicap.</p> <p>På den baggrund vurderes kriteriet opfyldt.</p>
<p>4. Gennemførelse og anvendelse af FN's konvention om rettigheder for personer med handicap (UNCRPD) i overensstemmelse med Rådets afgørelse 2010/48/EF</p>			<p>3. Ordninger for rapportering til overvågningsudvalget om tilfælde af operationer, der er støttet af fondene, og som ikke overholder UNCRPD, og klager vedrørende UNCRPD, der indgives i overensstemmelse med de ordninger, der er etableret i henhold til artikel 69, stk. 7, i forordningen om fælles bestemmelser</p>	Ja	<p>Lov om Ligebehandlingsnævnet https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/1147 https://ast.dk/naevn/ligebehandlingsnaevnet/alder-handicap-kon-etnisk-oprindelse-seksuel-orientering-ovrige-grunde</p>	<p>Overtrædelser af konventionen skal indberettes til overvågningsudvalget via forvaltningsmyndigheden. Forvaltningsmyndigheden vil én gang årligt orientere overvågningsudvalget om tilfælde af overtrædelser. Udvalget vil i den forbindelse få oplysninger om sagens karakter og forvaltningsmyndighedens reaktion. Forvaltningsmyndigheden henviser konkrete tilfælde af diskrimination til Ligebehandlingsnævnet, hvortil den forurettede kan klage.</p> <p>Institut for Menneskerettigheder vil deltage i overvågningsudvalget for programmet. for Socialfonden Plus og Regionalfonden.</p> <p>En klage kan i hele programperioden indgives til forvaltningsmyndigheden på flere måder. Hvis en fysisk eller juridisk person ønsker at klage, kan dette gøres ved personligt fremmøde, telefonisk henvendelse (3529 1700), ved email (de@erst.dk) eller ved brev til Erhvervsstyrelsen, Vejlsovej 29, 8600 Silkeborg. Klageren kan orientere sig på Erhvervsstyrelsens hjemmeside, hvor kontaktoplysningerne ligeledes fremgår. Der er intet krav til klagens indhold, hvilket er i overensstemmelse med dansk forvaltningsrets krav til klager. Forvaltningsmyndigheden er ansvarlig for at oplyse sagen tilstrækkeligt, herunder oplyse, om der er tale om en klage og klagens emne, hvilket er i overensstemmelse med dansk forvaltningsrets officiale princip.</p>

Grundforudsætninger	Specifik målsætning	Opfyldelse af grundforudsætningerne	Kriterier	Opfyldelse af kriterierne	Henvisning til relevante dokumenter	Begrundelse [1 000]
						<p>Erhvervsstyrelsen tager notat af klagen, hvis denne fremføres mundtligt. Klagen journaliseres i forvaltningsmyndighedens ESDH-system. En medarbejder i forvaltningsmyndighedens juridiske afdeling tager stilling til klagens indhold og videreformidler klagen til rette instans, hvis klagen ikke kan eller skal behandles af forvaltningsmyndigheden.</p> <p>På den baggrund vurderes kriteriet opfyldt.</p>

5. Programmyndigheder

Tabel 13: Programmyndigheder

Programmyndigheder	Institutionens navn [500 tegn]	Kontaktperson [200 tegn]	E-mail [200 tegn]
Forvaltningsmyndighed	Erhvervsstyrelsen, Erhvervsfremme, Kommunikation og Kundecenter - Decentral erhvervsfremme	Kontorchef Pernille von Lillienkjold	de@erst.dk
Revisionsmyndighed	Erhvervsstyrelsen, Erhvervsregulering, erhvervsservice og kontrol – Regnskab og Revision	Kontorchef Susanne Thorhauge	eu-controlling@erst.dk
Organ, der modtager betalinger fra Kommissionen	Erhvervsstyrelsen, Administration og Covid-19 Kompensationsordninger	Vicedirektør Lars Øllgaard	erstadm@erst.dk

6. Partnerskab

Den danske partnerskabsproces blev indledt i foråret 2019, hvor der blev afholdt syv inter-sentworkshops på tværs af landet for at samle input til programmerne og strategien for decen-tral erhvervsfremme. I 2019 blev der desuden afholdt to nationale arrangementer, der samlede op på de regionale workshops. Samlet set deltog over 700 personer i processen. Erhvervsstyrelsen har i 2020 og 2021 afholdt bilaterale møder med faglige organisationer, erhvervsorgani-sationer, videninstitutioner og civilsamfund samt nationale og lokale offentlige myndigheder, ligesom styrelsen har holdt oplæg om regionalfondsprogrammet og socialfondsprogrammet for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse den 10. marts og 29. september 2021.

Inddragelsen af partnerskabet er sket via præsentation af forordningsmæssige rammer og over-ordnet programindhold, som partnerskabet har haft mulighed for at kommentere på og med-virke til kvalificeringen af, hvorefter programudkastene er tilpasset efter behov. Inddragelsen af partnerskabet har således været en iterativ proces, hvor det er tilstræbt at fastlægge indholdet i de operationelle programmer under hensyntagen til de relevante interesser i lyset af bl.a. de danske udfordringer og den øvrige nationale indsats.

I partnerskabsdialogen er der generelt udtrykt opbakning til de overordnede rammer for pro-grammet.

Programmet har været i offentlig høring i perioden 19. november 2021 – 17. december 2021.

Resultatet af høringen viser, at der generelt er opbakning til programmets prioriteter. Flere høringssvar efterspørger integrerede projekter, hvor fx kompetenceudvikling i virksomheder kombineres med produktudvikling og innovation.

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, indstillingsudvalget for bæredygtig byudvikling og overvågningsudvalget, som alle sekretariatsbetjenes af forvaltningsmyndigheden, er omdrejningspunktet for at sikre inddragelse af relevante partnere i gennemførelsen, overvågningen og evalueringen af programmet. Med inddragelse af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse som omdrejningspunkt for udmøntning, prioritering og indstilling af regionalfondsmidlerne kan sammenhængen mellem den EU-finansierede og den decentrale erhvervsfremmeindsats sikres.

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse indstiller, jf. lov om erhvervsfremme, til erhvervsministeren om anvendelsen af regionalfondsmidlerne, medmindre andet fremgår under prioritetens interventioner eller national lovgivning. Det gør sig for det første gældende for digitale løsninger, der gør SMV'er stærkere, hvor implementeringen nødvendigvis må ske i regi af den relevante nationale myndighed. For det andet gælder det prioritet 4 Levende og bæredygtige bymidter, hvor et indstillingsudvalg for bæredygtig byudvikling indstiller om anvendelsen af midlerne, jf. lov om administration.

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse består af 17 medlemmer. Medlemmerne af Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse udpeges for op til 4 år ad gangen med mulighed for genudpegning én gang. Fordelingen af medlemmer er således:

1 formand, der skal være fra erhvervslivet, udpeges af erhvervsministeren.

5 kommunale medlemmer udpeges af kommunekontaktrådene.

6 medlemmer fra erhvervslivet, herunder mindst 1 fra en lille eller mellemstor virksomhed og 1 fra en turismevirksomhed, udpeges af erhvervsministeren efter indstilling fra erhvervsorganisationer.

1 regionalt medlem udpeges af regionsrådene.

2 medlemmer repræsenterer medarbejdersiden og udpeges af erhvervsministeren efter indstilling fra arbejdstagerorganisationer.

1 medlem fra en videninstitution udpeges af uddannelses- og forskningsministeren.

1 medlem, der repræsenterer staten, udpeges af erhvervsministeren.

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har til formål at understøtte en sammenhængende decentral erhvervsfremmeindsats, herunder at der er sammenhæng mellem den decentrale og den statslige indsats. Bestyrelsen har bl.a. til opgave at styrke koordinationen mellem den kommunale og den nationale erhvervs- og vækstpolitik og bidrage til en sammenhængende indsats for vækst og erhvervsudvikling i hele Danmark

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse kan nedsætte et eller flere bevillings-, indstillings- eller ekspertudvalg til behandling af ansøgninger.

Indstillingsudvalget for bæredygtig byudvikling udpeges af erhvervsministeren efter indstilling fra de lokale myndigheder og organisationer, som fastsættes i bekendtgørelse om administration af tilskud vedrørende bæredygtig byudvikling fra Den Europæiske Regionalfond.

Overvågningsudvalget nedsættes i overensstemmelse med forordningen om fælles bestemmelser.

I gennemførelsen af programmet har Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse til opgave at iværksætte ansøgningsrunder og lignende procedurer, mens overvågningsudvalget godkender udvælgelseskriterier mv. i overensstemmelse med forordningen om fælles bestemmelser. Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse har planlagt en række inddragende møder med

partnerskabets interessenter i 2. halvår 2021 og 1. halvår 2022 for at modtage input til programmets gennemførelse.

Overvågningsudvalget følger implementeringen af programmerne. Dette sker dels som minimum via årlige møder, og dels ved at udvalgets medlemmer har mulighed for at foreslå evaluering- og analysetiltag til sikring af programmernes succesfulde gennemførelse, ligesom udvalget kan kræve andre former for tilpasninger eller revision af programmerne. I forbindelse med drøftelse af udvalgte emner, fx evalueringer, udvælgelseskriterier eller kommunikation, vil udvalgets medlemmer blive inviteret til at deltage i undergrupper, som følger forvaltningsmyndighedens arbejde mere detaljeret.

I overvågningsudvalget deltager relevante ministerier, regionale og kommunale parter, relevante interesseorganisationer og arbejdsmarkedets parter samt (som observatør) Europa-Kommissionen.

7. Kommunikation og synlighed

Anerkendelse af resultaterne af EU-medfinansieringen er centralt i kommunikationsindsatsen.

Formål

Kommunikationsindsatsen har tre overordnede mål. Den skal:

- Bidrage til bredt kendskab til fondene i Danmark
- Understøtte effektiv implementering af programmerne
- Sikre transparens i forbindelse med fondenes investeringer og indsats

Kommunikationsaktiviteter målrettet offentligheden sætter fokus på den værdi, fondene skaber lokalt og regionalt, og bidrager derved til kendskab og anerkendelse af regionalfondsindsatsen. Projektets kommunikationsindsats bidrager ligeledes hertil, og forvaltningsmyndigheden understøtter derfor indsatsen med tiltag og værktøjer, der klæder projekterne på til at løfte kommunikationsopgaven.

Kommunikation målrettet aktuelle og potentielle støttemodtagere øger effekttænkningen og understøtter effektiv gennemførelse af projekter.

En transparent og inkluderende kommunikation skaber tillid til, at fondene bidrager til bedre vilkår og tilfører merværdi for danske virksomheder og arbejdstagere – og at midlerne anvendes efter gældende regler.

Målgrupper

Kommunikationsindsatsen er målrettet:

- Den brede offentlighed
- Aktuelle og potentielle støttemodtagere, fx erhvervshuse, videninstitutioner, uddannelsesinstitutioner, klynger, erhvervskontorer, turismedestinationselskaber, kommuner, virksomheder m.fl.
- Aktuelle og potentielle deltagere og partnere i projekter, fx SMV'er, iværksættere, studerende m.fl.
- Øvrige interessenter, fx brancheforeninger, arbejdsmarkedets parter, myndigheder m.fl.

Kommunikation målrettet offentligheden – fx med fokus på projekter af strategisk betydning - skal bidrage til bredt kendskab til fondene og sikre transparens, mens kommunikation målrettet aktuelle og potentielle støttemodtagere samt projektdeltagere primært skal understøtte en effektiv implementering af programmerne. Endelig skal kommunikation målrettet øvrige interessenter især bidrage til gennemsigtighed vedrørende fondenes investeringer og merværdi.

Kanaler

Kommunikationskanal fastlægges på baggrund af formål, indhold og målgruppe.

Tabel 1. Kanaler

Kanal	Primære formål	Indhold	Primære målgruppe
Programhjemmesiden ²	Understøtte effektiv implementering af programmerne Sikre transparens i forbindelse med fondenes investeringer og indsats	Ansøgningsmateriale, vejledninger, lovstof, værktøjer til kommunikation m.m. Projektdatabase, casehistorier, info om fondene	Eksisterende og potentielle støttemodtagere Den brede offentlighed
Nyhedsbreve og -notifikationer	Understøtte effektiv implementering af programmerne	Nyt vejledningsmateriale, nye calls m.m.	Eksisterende og potentielle støttemodtagere samt øvrige interessenter
Presse	Bidrage til bredt kendskab til fondene	Casehistorier - særligt fokus på projekter af strategisk betydning Call-lancering, offentliggørelse af tilsagn etc.	Den brede offentlighed (primært lokal/regional presseindsats) Eksisterende og potentielle ansøgere samt øvrige interessenter (primært landsdækkende presseindsats)
Sociale medier (Facebook, Instagram, YouTube, LinkedIn)	Bidrage til bredt kendskab til fondene	Oplysningskampagner, herunder video – særligt fokus på projekter af strategisk betydning Lancering af calls, invitation til events m.v.	Den brede offentlighed (Facebook, Instagram, YouTube) Eksisterende og potentielle ansøgere samt øvrige interessenter (LinkedIn)
Konferencer, workshops informationsmøder m.v.	Bidrage til bredt kendskab til fondene	Videndeling, inspiration og oplysning Information om nye calls m.v.	Eksisterende støttemodtagere og øvrige interessenter Potentielle ansøgere

² Hjemmesiden kobles til den fælles portal for alle danske programmer.

Indikatorer for overvågning og evaluering

Forvaltningsmyndigheden udarbejder en årlig kommunikationsplan og rapporterer om gennemførelsen til overvågningsudvalget.

Kommunikationsindsatsen evalueres årligt på baggrund af nedenstående indikatorer.

Tabel 2. Indikatorer

Aktivitet/kanal	Output-KPI	Resultat-KPI	Mål-KPI
Hjemmeside	Antal besøg	Besøgstid Bounce rate Tilfredshedsmåling	Øget kendskab til fondene ³⁴
Nyhedsbreve og -notifikationer	Antal sendte nyhedsbreve og notifikationer Antal abonnenter	Åbningsrate Click through rate	Øget kendskab til fondene ³
Presse	Antal udsendte pressemeddelelser Antal online-visninger af pressemeddelelser	Antal presseomtaler PR-score	Øget kendskab til fondene ³
Sociale medier	Antal følgere Antal visninger pr. opslag	Engagement: Antal likes, delinger og kommentarer	Øget kendskab til fondene ³
Konferencer, workshops m.m.	Antal deltagere	Tilfredshedsmåling	Øget kendskab til fondene ³

Budget

Forvaltningsmyndigheden afsætter min. 0,3 pct. af de samlede programmer til kommunikationsindsatsen. Omkostninger er relateret til programhjemmesiden, medieovervågning, konferencer, kampagner m.v.

8. Anvendelse af enhedsomkostninger, faste beløb, faste takster og finansiering, der ikke er knyttet til omkostningerne

Danmark anvender ikke enhedsomkostninger mv., der ikke er knyttet til omkostningerne.

---

³ Baseline er Eurobarometer-målingen fra 2021.

⁴ Udover øget kendskab til fondene skal hjemmesiden bidrage til effektiv implementering af programmerne. Dette vurderes med målsætninger for udbetalinger (N+3) og fejlrate.

9. Liste over planlagte operationer af strategisk betydning med en tidsplan (Tillæg 3)

Etableringen og udviklingen af 8 lokale erhvervsfyrtårne skal danne grundlag for fremtidens styrkepositioner i Danmark og kræver lokalt engagement fra et bredt sæt af aktører.

Regeringen ønsker, at Regionalfonden investerer mindst 300 mio. kr. i realiseringen af de otte lokale erhvervsfyrtårne. Dette skal supplere de midler, som er afsat til implementering af anbefalinger nationalt og fra REACT-EU. Følgende operationer forventes gennemført fra 2022:

Nordjylland skal være international foregangsregion for fremtidens grønne erhverv og vise verden de store klimagevinster og vækst- og beskæftigelsesmuligheder, der kan høstes ved at videreudvikle, sammentænke, anvende og eksportere nye grønne teknologier.

Midtjylland skal være foregangsregion for verdensførende, innovative, bæredygtige og effektive vandteknologiske løsninger inden for udvikling, demonstration, produktion og skalering af vandteknologi samt løsninger til en energi- og klimaneutral vandsektor i 2030.

Sydjylland skal være en international, grøn energimetropol, der fastholder og udbygger den eksisterende styrkeposition inden for grøn energi med det formål at udvikle, teste og demonstrere fremtidens grønne teknologier og sektorkoblingsløsninger, herunder PtX.

Fyn skal være et internationalt epicenter for udviklingen af fremtidens industri, som skaber, tester og producerer nye digitale, robotteknologiske og autonome løsninger.

Sjælland og øerne skal være verdensledende inden for udviklingen af biosolutions, der bidrager til at løse klima- og miljøudfordringer og samtidig skaber vækst, arbejdspladser og eksport.

Femern Bælt-forbindelsen skal skabe vækst, arbejdspladser og eksport på Sjælland og øerne ved at øge attraktiviteten for erhvervsliv og turisme. Viden fra byggeriet skal gøre lokale virksomheder til førende i Europa inden for udviklingen af grønt byggeri af store infrastrukturprojekter.

Hovedstaden skal være en globalt førende sundhedshovedstad, der binder vækst i life science og velfærdsteknologi sammen med bedre og mere lighed i sundhed.

Bornholm skal være Østersøens grønne transporthub, centrum for havvind og test-ø for grøn energi. Gennem etablering af en af verdens to første energiøer og en videreudvikling af test- og udviklingsmiljøet vil fyrtårnet levere et markant bidrag til den grønne omstilling.